

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

Yıl 3 - Sayı 11 - Ekim 2023

bilişim[®]

ISBN / ISSN: 1303-6300

BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ - ÜÇ AYDA BİR YAYIMLANIR
1972'den Bugüne Sayı 195

**CUMHURİYETİMİZİN
YÜZÜNCÜ YILI
KUTLU OLSUN**

Magna Uluslararası Tic.
<https://www.magna.com>

TBD YÖNETİM KURULU

- Rahmi Aktepe, **Genel Başkan**
- Mehmet Ali Yazıcı, **TBD Genel Başkan Yardımcısı** (Kurumsal Yönetim ve Etkinliklerden Sorumlu)
- Kenan N Altınsoy, **TBD Genel Başkan Yardımcısı** (Kamu ve Sosyal İlişkilerden Sorumlu)
- Lütfi Özbilen, **Yazman**
- Nuray Başar, **Sayman**
- Dr Ayşegül Ak, **Üye**
- Dr Atilla Aydın, **Üye**
- Prof Dr Şeyda Ertekin, **Üye**
- Doç Dr Meltem Eryılmaz, **Üye**
- Ceyda Süer, **Üye**
- Prof Dr Adem Şahin, **Üye**
- Dr Cebirail Taşkın, **Üye**
- Ahmet Tosunoğlu, **Üye**

YAYININ ADI: Bilişim Dergisi

YAYININ TÜRÜ: Yaygın Süreli Yayın

YAYIN ŞEKLİ: 3 Aylık-Türkçe

YAYIN SAHİBİ: Türkiye Bilişim Derneği adına Rahmi Aktepe

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: Rahmi Aktepe

BİLİŞİM DERGİSİ YAYIN KURULU

- İ İlker Tabak, **Başkan**
- Koray Özer, **Başkan Yardımcısı**
- Emeritus Prof Dr Tuncer Ören, **Üye**
- Ahmet Pekel, **Üye**
- Mehmet Ali Yazıcı, **Üye**
- Lütfi Özbilen, **Üye**
- Dr Ayşegül Ak, **Üye**
- Sedef Özkan, **Üye**
- Ersin Taşçı, **Üye**
- Murat Pehlivan, **Üye**
- Arzu Kılıç, **Üye**
- Nuray Başar, **Üye**

METİN DÜZENLEME

- Nur Çelebi

GÖRSEL TASARIM

- Mehmet Pektaş

BASIM YERİ

Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd Şti

İvedik Org San 1420 Cad No58/1 Yenimahalle / Ankara

Telefon : 0(312) 395 8571

Sertifika No: 47479

ISBN/ ISSN: 1303-6300

BİLİŞİM DERGİSİ'NDE YAYINLANAN YAZILardan YAZARLARI SORUMLUDUR

YAYINLANAN YAZILAR KAYNAK GÖSTERİLMEKSİZİN BAŞKA BİR YERDE YAYINLANAMAZ

Geleneksel Sayı: 195, Deneyim Yılı: 51

YAYININ İDARE ADRESİ: Ceyhan Atuf Kansu Caddesi 1246 Sokak 4/17 Balgat/ Ankara

Telefon: +90 (312) 473 8215 (pbx)

Faks: +90 (312) 473 8216

E-posta: tbd-merkez@tbdorgtr

Dergi İletişim: bilisimdergisi@tbdorgtr

Bilgi Sayfası: <https://www.tbdorgtr/>

İÇİNDEKİLER

Sunuş - İ. İlker Tabak, TBD Yayın Kurulu Başkanı	6
Başyazı - Cumhuriyetimizin Yeni Yüzyılında Talebimiz - Rahmi Aktepe, TBD Genel Başkanı	8
Yapay Zekâ Çağında Yenileşme ve Bunu Başarıırken Türkçemizi Özenle Kullanma Emeritüs Prof Dr Tuncer Ören, TBD Yayın Kurulu Üyesi	10
Bandırma'dan Karadeniz'e Cumhuriyet Yolculuğu - Doç. Dr. Evrim Şencan Başkent Üniversitesi Öğretim Üyesi, Cumhuriyet Tarihçisi	14
Avrupa e-Yetkinlik Çerçevesi Bilişim Meslek Standartları Zihin Haritası Celal Ünalp, Türkiye Bilişim Derneği	16
Yapay zekâya soru sorma yöntemi: İstem Mühendisliği (Prompt Engineering) - Ahmet Pekel Türkiye Bilişim Derneği Yayın Kurulu Üyesi	22
Yapay Zekânın Otomotiv Üretim Fabrikalarına Etkisi - Serdar Eren, Magna International Genel Müdürü	24

TBD'den Haberler

Türkiye Bilişim Ödülleri sahiplerini buldu	26
BMBB Kurulu Tarafından Kaya Kılan'a "Üstün Hizmet Ödülü" verildi	30
TBD Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Siber Güvenlik Farkındalık Eğitimi Düzenledi	32

Bilişim Haberleri

Sedef Özkan, TBD Yayın Kurulu Üyesi	
Nice yüz, bin yıllara	36
e-Devlet Kapısı'nın en iyi performans gösterdiği başlık: 'Kullanıcı Odaklılık'	38
Girişimcilik ekosistemi Bilkent CYBERPARK'ta ter döktü	40
Yapay zekâ ve bulut bilişim geleceğin teknolojisinin temellerini oluşturuyor	42
Haberleşme hizmetinin karadan uzaya taşındığı bir dönemin başlangıcını yaşıyoruz	44
Toplam genişbant internet abone sayısı: 93,1 milyon	46
Dr Ali Taha Koç, Turkcell'in Genel Müdürü oldu	47
2023 Avrupa'nın En İyi İşverenleri Listesi'nde Türkiye'den 19 organizasyon yer aldı	48
Elif Başak Teksin, Gazi Teknopark'ın Genel Müdürü olarak atandı	50
NFT dünyası: Güçlü yönler, potansiyel değerler, tehditler	52
Kadınlar bilim dünyasında cam tavanları kırıyor	54
Cumhuriyeti en çok seven; onun için en çok çalışandır	58
Gençler NASA'nın belirlediği problemlere çözüm için mücadele etti	60
Açık Kaynak Kodlu Yazılımlar Sektör Çalıştayı gerçekleştirildi	62
AKKY Genelgesi önemli bir başlangıç ve süreç ise zorlu	64

Türkiye Cumhuriyeti'nin Yüzüncü Yılı ve Ötesi

Cumhuriyet'imizin 100 Yılı'nda, Atatürk'ün izinde, Türkiye'nin parlak geleceğine duyduğumuz özgüvenle Prof Dr AYDIN KÖKSAL	70
Cumhuriyetin Yüzüncü Yılı - N Kaya Kılan	74
Atatürk İlkeleri Doğrultusunda Bilişimle Kalkınma - İ İlker Tabak	76
Kalkınma İçin Bilişim ve Yenilikçilikte Lider Ülke Olmalıyız - Tolga Tuncer	76
Bilişim ve Eğitimde Disiplinlerarası Yaklaşım - Av Ceyda Cimilli Akaydın	77
Bilişimde de Yeni Hedeflere Koşuyoruz - Gürsel Baran	78
Cumhuriyet... Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ve 100'cü yılı - Levent Kızıltan	80
Cumhuriyetten Bugüne; Bilim Ve Teknoloji, Sanayileşme Süreci - Hilmi Develi	82
Bilişim Eğitimi ve Yetenek Geliştirmenin Önemi - Osman Yıldırım	84
Türk Toplumunun Teknolojiyi İçselleştirme Becerisi Var - Murat Göçe	85
Bilişim Teknolojilerinin Türkiye'nin Kalkınma ve Toplumsal Gelişmesine Etkisi - Mehmet Ali Tombalak	87
Cumhuriyetin 100 Yılında Türkiye'nin Gelişiminde Yazılım Sektörü - Akın Sertcan	88
Türkiye'nin Bilişimle Kalkınması ve Gelişmesinin Anahtarı Olarak Cumhuriyet - Dr. H. Selçuk Selek	89
Cumhuriyetin 100 Yılında Yazılım ile Kalkınma - Gönül Kamalı	91
Cumhuriyet'in İkinci Yüzyılına Girerken - Ahmet Pekel	94
Türkiye'nin Sayısal Dönüşümü: Bilişim Teknolojileri ile Cumhuriyetin Geleceği - Eymen Yensi Görgülü	96
Cumhuriyetimizin 100 Yılında Bilişimde Geleceğe Yön Veren Gençlik Hareketi - Melike Nur Köroğlu	98

BTIE 2023

Açılış	100
TEAM 3390 BTIE 2023 Konferansına Renk Kattı	104
Söz Gençlerin	106
Eğitimde Teknoloji Kullanımı	110
Kapanış Oturumu	114
2. Geleneksel Kış Kampı Kişisel Gelişim Zirvesi	116

Simge: Dönüm Noktası, İ. İlker Tabak, TBK Bilişim Sistemleri AŞ Yönetim Kurulu Başkanı, TBD Yayın Kurulu Başkanı	118
Seyir Defteri: Knowledge: Özbilgi, Koray Özer, TBD Yayın Kurulu Başkan Yardımcısı	122
Yayınlar ve Yorumlar: Hızlı ve Yavaş Düşünme / Daniel Kahneman - Mehmet Ali İnceefe TBD İcra Kurulu Başkan Yardımcısı	126
Yayın Kurulundan	132
Yaklaşan TBD Etkinlikleri	133
Yayınlarımız	134

Sunuş

Bs Müh, İ İlker Tabak
TBK Bilişim Sistemleri AŞ, Kurucu,
TBD Yayın Kurulu Başkanı

Bilişim Dergisinin Değerli Okuyucuları,

Yeni bir Bilişim Dergisi ile yine karşınızdayız. Ülkemizin bilişim tarihi ile birlikte anılacak kadar köklü bir geçmişi olan TBD Bilişim Dergisi'nin, Ekim 2023 tarihli Türkiye Cumhuriyeti'nin Yüzüncü Yılı Özel Sayısı'nı paylaşmaktan dolayı mutluyuz.

Bu sayımızla birlikte Yayın Kurulunda yer alan TBD Genel Başkan Yardımcısı M Ali Yazıcı; YK Üyeleri Lütfi Özbilen ve Dr Ayşegül Ak'ın (TBD YK Temsilcisi) yanı sıra Yayın Kurulu'na Nuray Başar da katılmıştır. Nuray Hanıma hoş geldiniz der, başarılar dileriz.

Bu Özel Sayıda, Türkiye Cumhuriyeti'nin Yüzüncü Yılında bilişime, bilime, kalkınmaya ve en önemlisi Cumhuriyete gönül vermiş birbirinden değerli yazarların yazı ve iletileri sayfalarımızda yer almaktadır. Kendilerine bir kez daha vermiş oldukları katkılar için teşekkür ederiz.

Bilişim sektöründeki gelişmeler, haberler ve köşe yazarlarımızın yazılarının yanı sıra TBD haberleri de her zamanki dolu içeriğimizin ayrılmaz parçasını oluşturmaktalar.

TBD Bilişim Dergisi olarak başlattığımız ve bu yıl yirmi altıncısı (26) yapılacak olan Bilimkurgu Öykü Yarışması'nın kazananları da 21-22 Aralık 2023 günlerinde gerçekleştirilecek TBD 40 Ulusal Bilişim Kurultayı ile duyurulacak.

Ekim ayının ilk günlerindeki TBD etkinliklerinden haberlere de kısaca yer verdiğimiz bu sayımızda, konuk yazar olarak Doç Dr Evrim Şencan "Bandırma'dan Karadeniz'e Cumhuriyet Yolculuğu" başlıklı yazısı ile dergimize zenginlik kattı; kendisine de teşekkür ederiz.

Her zaman olduğu gibi köşe yazıları ile yanımızda yer alan yazarlarımız Emeritus Prof Dr Tuncer Ören, Ahmet Pekel, Koray Özer ve İlker Tabak ile Mehmet Ali İnceefe'ye de teşekkürü borç biliriz.

TBD Ankara Şubesi yöneticilerinden Celal Ünalp, "Avrupa e-Yetkinlik Çerçevesi Bilişim Meslek Standartları Zihin Haritası" başlıklı yazısı ile önemli bir konuyu bizimle paylaşıyor.

Açık Kaynak Kodlu Yazılım (AKKY) Genelgesi üzerine TOBB Türkiye Yazılım Meclisi tarafından düzenlenen AKKY Çalıştayı'na ilişkin haber ve Yazılım Meclisi Başkanı Ertan Barut'un değerlendirmeleri de sayfalarımızda yer almaktadır.

Söz uçar, yazı kalır yaklaşımı ile yalnızca bugünün değil, tüm zamanların bilişim kültürü dergisi olma yolundaki adımlarımızı atmayı sürdüreceğiz.

Bilişim sektörünün sesi olmayı sürdüren dergimizde siz değerli okuyucularımızı da yazı ve görüşleri ile aramızda görmek isteriz.

Sektörümüzün Sivil Toplum Kuruluşları da görüş ve önerilerinin yanı sıra yaptıkları çalışmalarını da bizimle paylaşabilirler, sayfalarımızda onlara da yer verebiliriz.

Unutmayalım ki, bilgi ve sevgi paylaştıkça çoğalır.

Bilgi, bilim ve bilişimle dolu günler dileriz.

TBD Bilişim Dergisi

Cumhuriyetimizin Yeni Yüzyılında Talebimiz

Cumhuriyet; 100 yıl önce olanaksızlıklarla başlayan bir başkaldırının, bağımsızlık ve var olma mücadelesinin adıdır Cumhuriyet; bugün bir çocukta tebessüm, bir gençte geleceğe dair umut, bir yaşlıda ise uğruna en güzel mücadelenin verildiği bir değerdir Cumhuriyet; Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk tarafından bizlere bırakılmış en büyük hediyedir

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk yüz yıl önce; dünyanın süper güçlerine karşı başlattığı savaşı Türk milleti ile kazandı Yüz yıl önce her türlü gücü elinde tutabilecek Mustafa Kemal Atatürk, “Egemenlik Kayıtsız Şartsız Milletindir” anlayışıyla demokrasi dedi, ilelebet yaşayacak bir uygarlık için Cumhuriyet ışığını yaktı

Bu ışığın içinde; demokrasiyi, üretkenliği, azmi, çalışkanlığı, sanayileşmeyi, endüstrileşmeyi, umudu, bilgiyi, bilimi, aklı, ölümsüzlüğü barındırdı ve yaydı Türkiye Bilişim Derneği 52 yıl önce kurulduğunda Cumhuriyetin aydınlattığı o ışık içindeki aklı, üretkenliği, bilimi, bilgiyi kendine nefer edinerek yola çıktı Bu yolculukta bilgiyi üreten, bilgiyi kullanan, bilgiden değer yaratabilen ve katma değeri yüksek teknoloji üretebilen bir “Bilişim Toplumu” için mücadele etti

Türkiye Bilişim Derneği, Türkiye’nin bilişim yolculuğunda 52 yıldır öncü olmaya, Cumhuriyet değerlerine sahip çıkarak, ilelebet yaşayacak bir Cumhuriyet için mücadele etmeye devam ediyor Mustafa Kemal Atatürk, “Cumhuriyet düşüncesi hür, anlayışı hür, vicdanı hür nesiller ister” demiştir Türkiye’yi “Bilişim Toplumu” hedefine işte bu nesiller taşıyor Türkiye Bilişim Derneği bu nesillerden oluşan binlerce üyesi ile çalışıyor, üretiyor, hiçbir karşılık beklemeden vatandaş ve devleti için mücadele ediyor Biz Cumhuriyet’ten bunu öğrendik Ülkemizi, vatanımızı, vatandaşımızı, milletimizi sevmeyi, hiçbir karşılık beklemeden çalışmayı, çalışkan olmayı öğrendik

İlelebet Yaşa, Varol Cumhuriyet... Yüz yıl önce bizleri aydınlatan o ışığın ve içindeki değerler yüzlerce yüzyıl, ilelebet aydınlatmaya devam etsin...

Rahmi Aktepe

Türkiye Bilişim Derneği

Genel Başkanı

Yapay Zekâ Çağında Yenileşme ve Bunu Başarıırken Türkçemizi Özenle Kullanma

*“Yolunda yürüyen
yolcunun, yalnız ufku
görmesi yeterli değildir*

*Mutlaka, ufkun ötesini
de görebilmesi gerekir”*

Atatürk

Giriş

Yıllar önce (1995), düzenlemiş olduğum uluslararası bir konferansın bildiri kitabının önsözünde özetle şöyle yazmıştım: *“Ne kadar ileri olursa olsun, içinde bulunan durum değiştirilmeden gelişme gerçekleşemez Kişi, kurum, ya da ülke olarak kendilerini aşamayanlar, başkalarını aşamazlar Dolayısıyla kalkınma ve gelişme için en önemli etken kendini aşabilmektir [1]”* Daha sonra (2002), Dünyadaki en eski modelleme ve benzetim derneğinin, etik kurulunun başkanı olarak, kurul üyeleriyle, *benzetim mesleğinin etik ilkelerini* geliştirmiştik [2] 1990’da derlemiş olduğum bir kitapta, yazılım mühendisliğinde yapay zekâ konusunu irdelemiş ve bilgi işleme yetenekli makineler ek olarak -günümüzde akıllı makineler de denen- asıl görevlerine ek olarak, bilgi işleme yeteneği de olan makineler konusunu da irdelemiştim [3]

Atatürk’den Esinlenme

Bu yazımda, Atatürk’ümüzün, *“Uygarlık yolunda başarı yenileşmeye bağlıdır Sosyal hayatta, iktisadi hayatta, ilim ve fen sahasında başarılı olmak için yegâne gelişme ve ilerleme yolu budur”* özlü sözünü açıklığa kavuşturduğu gibi, yenileşmeyi bir amaç değil, uygarlık yolunda başarı için bir araç olduğunu vurgulamayı tasarlıyorum

Gene Atatürk’ün, *“Yolunda yürüyen yolcunun, yalnız ufku görmesi yeterli değildir Mutlaka, ufkun ötesini de görebilmesi gerekir”* özlü sözüne uyarak, yararlı olabilen bazı konuların hangi koşullarda zararlı da olabileceğini, o zararlı durumlardan

kaçınma önlemlerini sistem yaklaşımı ile irdelemeyi tasarlıyorum Örneğin, çoğu kez yenileşmenin yararları söz konusu olur, oysa yenileşme ile gelen teknolojiler, etik ve görgü kurallarına göre kullanılmazsa, toplumda, huzur bozan ve hatta ölümcül olabilecekleri gibi uygarlıktan uzaklaşmada da etkin olabilirler

Uygarlık

Uygar sözcüğü hem toplumları hem de kişileri nitelendirmekte Örneğin, kişileri nitelendirirken, “kültürlü, eğitilmiş, görgü kurallarına uyan” anlamını belirtiyor Uygar bir toplumdaki uygar bir insan, uygarlık nimetlerinden yararlanabilir Ama, uygarlık olanaklarını başkalarını rahatsız edecek ya da başkalarına zarar verecek şekilde kullananlar, uygarlık tanımının dışında kalmakta

Bilişim Çağı ve Aşırı Bağlantılı Dünya

Yapımlarına 1940’larda başlanan *sayısal bilgisayar*lardaki hızlı gelişme ve yaygın kullanılmaları sayesinde eriştiğimiz *bilişim çağı* yaşamın her alanını etkiledi TBD’nin bilişim terimleri sözlüğünde, içinde İngilizce “digital” teriminin geçtiği 1400’den fazla terimin olması, sayısal bilgisayar uygulamalarının ne kadar yaygın olduğuna tanıklık etmekte [4]

Günümüzde dünya, artık sadece bağlantılı değil, aşırı bağlantılı Genelağ (internet) kullanıcı sayısı, 2016’da 3,4 milyar iken, 2021’de (o zamanki dünya nüfusunun % 65’i olan) 5,2 milyara çıkmış durumda Amazon’dan Zoom’a, internette 19 ortamda bir dakikada yapılan işlem

sayısı ve üretilen veri hakkında ayrıntılı ve çarpıcı bilgi “visual capitalist”te verilmekte [5] İnsanların kullandığı bu bağlantılara, nesnelerin interneti, algıların interneti, davranışların interneti, gereçlerin interneti, somut şeylerin interneti, üretim interneti ve her şeyin interneti ile bilgiağı (web) sayfaları da eklenince bilişimsel bağlantının boyutunun görkemi ortaya çıkmakta Bu yaygın evrensel iletişim, birkaç yönden daha da önem kazanmakta: (1) Sayısal bilgisayar kullanımının, akıllı makinelerle pek çok uygulama alanında yaygınlaşmaları ve özellikle süperbilgisayarlarla çok daha güçlenmeleri [6] ve (2) yapay zekâ alanındaki gelişme ve güçlenmenin ivme kazanmış olması [7]

Her konuya altyapı sağlayan bilişimin olmazsa olmazı olan yonga üretiminin yeterli olamadığı alanlarda büyük sıkıntı çekildiği bilinen bir konu Ayrıca yonga üretimi için, örneğin (1) sadece ABD Savunma Bakanlığının 288 milyon \$ yatırım yapması [8], (2) dünyanın en büyük yonga üreticisi olan Tayvan yarıiletken üretim şirketi TSMC’nin 3,8 milyar dolar ile Almanya’da kuracakları 11 milyar dolarlık yonga tesisi için, Alman hükümetinin büyük bir yatırım yapması ve (3) Avrupa Birliği’nin 2030’kadar yonga imalat yeteneğini bir misli arttırmak amacıyla 43 milyar avro desteği [9], konunun önemini vurgulamakta

Bilişim Çağının Getirdiği Sorunlar ve Sorunların Yarattığı Bazı Fırsatlar

Tüm önemine karşın, bilişim çağı, çeşitli sorunları da beraberinde getirdi: (1) Yanlış bilgi, yanıltıcı bilgi ve bozuk bilginin çevrimiçi yaygınlaşması ve çeşitli tür olaltama, fidye yazılımı ve sahte kimlikle aldatma, bilgi çağının olanaklarının kötüye kullanılmasıyla sorun haline geldi Ayrıca tanıtıcı olmak yerine, elektronik ortamda, defalarca yinelenerek bıkırtıcı ve huzur kaçıracı reklamlar, asıl amaçlarını unutturacak duruma geldi ve bu konuda sanalkişiler de devreye

girdi [10] (2) Siber saldırılar çok önemli boyutlara geldi [11]; dolayısıyla, kişisel veri ve sayısal varlık gibi, sayısal bilgisayarlarda, sayısallaştırılmış tüm bilgilerin korunması yaşamsal önem kazandı

Siber suçların artması, siber güvenlikliğin çok aranan bir meslek olmasını sağladı Son haberlere göre 3,5 milyon siber güvenlikçi eksiği raporlanmış durumda [12]

Geçen ay (Eylül 2023) yayımlanan ayrıntılı bir raporda, yapay zekâdaki ilerlemelerin geleceğin mesleklerini nasıl etkileyeceği konusu irdelenmekte [13]; bu arada, günümüzde çok duyulan, üretken yapay zekânın, kişi, toplumlar ve çevre için yarattığı çekinceler en büyük bilişim derneği ACM tarafından belgelendi [14]

Yapabileceklerimiz

Ülke ve kuruluşların, her konuya altyapı olan, bilişime yapacakları yatırımlar, kuşkusuz, yapay zekâ çağında da ilerlemenin ve güçlü olmanın yollarını açar TBD’nin 1971’de kurulduğu zaman bile amacının “Teknoloji Üreten bir Türkiye” olması ve kurucu başkanı Prof Aydın Köksal’ın daha 1968’de “Bilişim teknikbilimini ulusal bir kalkınma aracı olarak kullanacağız” düşüncesi, Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk’ün “Dünyada her şey için, medeniyet için, hayat için, başarı için, en hakiki mürşit (doğru yolu gösteren) bilimdir, fendir” sözüne uygunluğu ile, Türk bilişimcilerinin Türkiyemizde bilişimin başlangıç yıllarında bile Cumhuriyetimizin kuruluş değerlerini ne kadar benimsemiş olduklarını göstermekte Batıda, 1960’lı yıllarda, “Data processing center”lar varken, Türk bilişimcilerinin “Veri işlem merkezi” yerine, “Bilgi işlem merkezi” terimini kullanmaları da, Türkçemizin özenli kullanımına, örneklerdendir

Günümüzde, 70’den fazla öbekte 240’tan fazla Türk Bilişim Kuruluşunun [15] ve 39 öbekte

100’den fazla Türkçe bilişim terimleri sözlüklerinin [16] olması, Türk bilişimcilerinin gerek konularına ve gerek Türkçemize verdikleri önemi göstermekte

Neredeyse her gün, yeni bilişim kavramları ortaya çıkmakta Bu kavramların İngilizceleri, TBD’nin Bilişimde Özenli Türkçe Çalışma Topluluğu olarak derlenmekte, haftalık görüntülü toplantılarda irdelenmekte ve bilgiağı sitemizde meslektaşlarımızın beğenilerine sunulmakta Şimdiye kadar 25 binden fazla kavram, İngilizce-Türkçe [17] ve Türkçe-İngilizce [18] olarak sözlüğümüzde yer aldı

“Niçin ve nasıl Türkçe özüllü olunur?” sayfamızda [19] düşünürlerimizin bu konudaki düşüncelerinden seçmeler bulunmakta Biraz özen gösterilince, her konuda ve özellikle bilişim gibi evrensel bir konuda Türkçemizin yetebileceğine inanan biri olarak, Türk bilişimcilerinin, bilişim çağında olduğu gibi, yapay zekâ çağında da, Türkçemizi özenle kullanabileceklerine, başka konularda da özenli Türkçe kullanılmasına önderlik edebileceklerine ve özüllü Türkçe yerine, hiç özentiye kaçmadan, Türkçemizin özenli kullanımının hepimize yaraşacağına inanıyorum

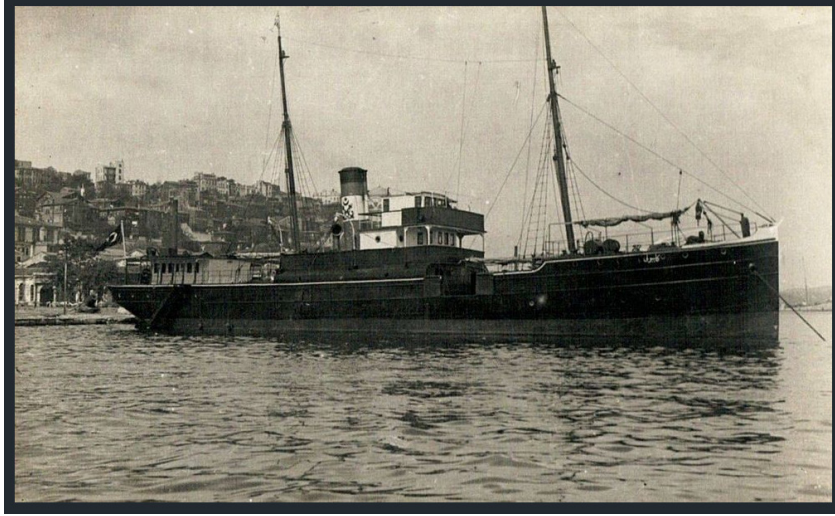
Kaynakça

- [1] Ören, T (1995) Enhancing Innovation and Competitiveness Through Simulation Bildiri kitabının önsözü - 1995 Summer Computer Simulation Conference, Ottava, On, Kanada, Temmuz 24-26, SCS, San Diego, CA, sayfa vi-vii
- [2] SimEthics – A Code of Professional Ethics for Simulationists SCS - The Society for Modeling and Simulation International, San Diego, CA, ABD
- [3] Ören, T (1990) A Paradigm for Artificial Intelligence in Software Engineering In: Advances in Artificial Intelligence in Software Engineering - Cilt 1, T Ören (ed), JAI Press, Greenwich, Connecticut, sayfa 1-55

- [5] Ali, Aran (2021, 10 Kasım) From Amazon to Zoom: What Happens in an Internet Minute in 2021? Data Never Sleeps 90, How much data is generated every minute? Visualcapitalistcom
- [6] Chen, Sophia (2023, 21 Eylül) What’s next for the world’s fastest supercomputers MIT Technology Review
- [7] Heaven, Will Douglas (2023, 15 Eylül) DeepMind’s cofounder: Generative AI is just a phase What’s next is interactive AI MIT Technology Review
- [8] Taşnıklı, Mehmet (2023, 21 Eylül) ABD Savunma Bakanlığı, Çip için 8 Bölgeye 288 milyon \$ Finansman Sağlıyor Turk-internetcom
- [9] Germany spends big to win \$11 billion TSMC chip plant CNN Business (2023, 8 Ağustos)
- [10] Yang, Zeyi (2023, 20 Eylül) The deepfake avatars who want to sell you everything, MIT Technology Review
- [11] Görgülü, Eymen Y, Tuncer Ören (2023) Siber Güvenlik: Bilgi Varlığı, Temel Kavramlar ve 100’den Fazla Sözlük TBD Bilişim Dergisi, Nisan Sayfa 76-83
- [12] Taşnıklı, Mehmet (2023, 21 Eylül) Dünyada Siber Güvenlikçi Eksiği 3,5 Milyon Olarak Raporlandı Turk-internetcom
- [13] World Economic Forum (WEF) (2023, Eylül) Jobs of Tomorrow: Large Language Models and Jobs
- [14] Leslie, David ve Francesca Rossi (2023) Generative Artificial Intelligence, TechBriefs, ACM Technology Policy Council
- [15] Bilişim Kuruluşlarımız Bilişimde Özenli Türkçe, TBD Çalışma Topluluğu
- [16] Türkçe Bilişim Sözlükleri Bilişimde Özenli Türkçe, TBD Çalışma Topluluğu
- [17] TBD Bilişim Sözlüğü (İngilizce-Türkçe) Bilişimde Özenli Türkçe, TBD Çalışma Topluluğu
- [18] TBD Bilişim Sözlüğü (Türkçe-İngilizce) Bilişimde Özenli Türkçe, TBD Çalışma Topluluğu
- [19] Niçin ve nasıl Türkçe özüllü olunur? Özenli Türkçe, TBD Çalışma Topluluğu

BANDIRMA'DAN KARADENİZ'E CUMHURİYET YOLCULUĞU

Cumhuriyet'in 100 doğum günü...

Türk mucizesi olarak adlandırılan ve çetin çarpışmalarla kazanılan "Millî Mücadele"nin ardından imzalanan Lozan Barış Antlaşması ve tam bağımsız "Türkiye Cumhuriyeti"nin devletler sahnesine çıkışı...

Emperyalizme karşı tam bağımsızlığın savaşı, bir çift mavi gözün ışığında Bandırma adlı bir vapurun Karadeniz'de yola çıkmasıyla başladı Geri kalmışlığa karşı uygarlık savaşının sembolü ise Karadeniz adlı bir vapur...

Bu yazı denizden yola çıkarak bağımsızlık savaşı veren Bandırma vapuru ile aynı denizden yola çıkarak uygarlık savaşı veren Karadeniz vapurunun kısa hikâyesidir Bağımsızlık tohumunun atıldığı Bandırma, o tohumdan yetişen ağaçların meyvelerinin sunulduğu Karadeniz...

İki vapur... İkisi de tek bacalı... İkisi de yabancı menşeli... İkisi de yük veya posta vapuru olarak kullanılmak üzere inşa edilmişti İkisi de Galata rıhtımından başlayacaktı yolculuğuna İkisi de denize açıldığında Kız Kulesi yakınlarında çarklarını susturacaktı Biri Türk milletini bağımsızlığa taşıyan, diğeri Türk milletinin bağımsızlığını dünyaya tanıtan vapur olarak tarih sayfalarında yer alacaktı

Kurtuluşun sembolü Bandırma vapuru, 16 Mayıs 1919 günü yola çıkmıştı Vapurda; bir kadın, üç çocuk 79 yolcu, altı at ve bir otomobil vardı Bu yolculuk ve kurtuluş planının altı aylık bir geçmişi vardı Mustafa Kemal Paşa önderliğinde, millî hareketin alt yapısını hazırlayan kişiler önce Pera Palas Otelinde, ardından Şişli'de kiraladıkları evde altı ay süresince kurtuluş planını yapmışlardı Paşa, yaptığı görüşmeler sonunda kendisine verilen 9 Ordu Müfettişliğini kabul etti Görevi, işgale karşı gelen direnişçileri bastırmaktı Planlarına ters olan bu paravan görevi kabul etmesinin sebebi Samsun'dan Anadolu'ya geçerek

kendi planlarını uygulayabilme imkânıydı 16 Mayıs günü saat 1600'da fırtınalı bir havada 41 yaşındaki Bandırma vapuruna bindi Kaptanla rotayı birlikte çizmişlerdi Fakat kulak iltihabı vardı ve böbreklerinden rahatsızdı Buna rağmen yolculuk süresince, konakladığı arka kamaradan kaptan köşkü arasında mekik dokudu Vapur önce Kız Kulesi, sonra Beykoz açıklarında durdu Vapurun İngilizlerce durdurulacağı haberi geldiğinden ışıkları söndürülerek iz bırakmaması sağlandı Vapur, 17 Mayıs'ta İnebolu'ya ulaştı; 18 Mayıs'ta ise Sinop'ta durdu 19 Mayıs 1919 saat 0630'da Samsun'daki ahşap bir iskelenin açığında demirledi 0800'de Samsun'a ayak basıldı Umudu taşıyan Bandırma, Samsun'a gelmişti fakat bölgedeki Pontus-Rum baskısı açıkça hissediliyordu Mustafa Kemal ve ekibi Mıntıka Palas'a yerleşti ve o gün kurtuluş planları eyleme dönüşmeye başladı Mustafa Kemal, İstanbul hükümeti tarafından kendisine verilen görevi yerine getirmeyecekti Bu sebeple hakkında tutuklama ve sonrasında idam kararı çıkacaktı

Bandırma vapuru kurtuluş ekibini Samsun'a yerleştirmişti Samsun, Havza, Amasya, Sivas ve Erzurum yolculuğu süresince vatanın bağımsızlığı, İstanbul hükümetinin görevini yerine getirmediği, milleti temsil edecek bir heyetin kurulması gerektiği, millî sınırların belirlenmesi ve bu sınırlar

içinde vatanın bölünmez bütünlüğü ve manda reddi ile ilgili kararların alındığı genelgeler yazıldı, kongreler toplandı Paşa, Ankara'ya vardığında ise aklında bir millet meclisi kurmak vardı Çalışmalar başladı Memleketi kurtardığı yer Ankara olacaktı

İşte Kurtuluş Savaşı böyle başladı Altı aylık bir hazırlık süreci üstüne Samsun görevi... Ardından kongreler, meclisin kurulması derken İngiliz ve Fransız kuvvetlerine karşı güneyde, doğuda ve batıda üç yıllık zorlu bir savaş yapıldı Kuvay-ı Milliye'nin doğuşu, doğu cephesi, güney cephesi, İnönü Muharebeleri, Sakarya, Büyük Taarruz derken 1922 yılında imzalanan Mudanya Mütarekesiyle sıcak savaş başarıyla tamamlandı Lozan'da verilen bağımsızlık savaşı sonrası sıra "Cumhuriyet" in ilanına geliyordu Fakat öncelik ekonomik bağımsızlıktı Bu sebeple İzmir'de bir iktisat kongresi toplanmıştı Bu kararlara dayanarak bir de sergi hayata geçirildi İşte bu sergi, Karadeniz vapuruna ilham olacaktı...

Kuruluşun sembolü Karadeniz vapuru, 1926 yılında 285 kişiyle yola çıkmıştı Memleketin savunmasında yer alan kişiler, Karadeniz vapuruyla bu kez bağımsız Türkiye'yi tanıtmaya projesini hayata geçirdiler Ortak akılla bir Cumhuriyet'i bir vapura sığdıracaklardı Vapur yerli ürünlerin Avrupa limanlarında teşhir edilmesi için seyyar sergi düzeninde hazırlandı İçeriye ve dışarıya ayrı elektrik hattı döşendi Bir kısımda sanayi malları, madenler, ormancılık, halıcılık şubeleri ile küçük bir sanayi-i nefise kısmı düzenlendi Tütün, pamuk, tiftik, yapağı, fındık ve afyon mamulat ve mahsulü ise ziraî kısımda sergilenecekti Eşyaları sergilemek için vitrin tarzında camerkanlar hazırlandı Güzel Sanatlar kısmında tablolar ve biblolar için özel yerler yapıldı Madenler kısmında maden kömürü, bakır ve levha taşı gibi sanayi ve madeni ürünler teşhir edilecekti Duvarlara diyagramlar, istatistikler, grafikler ve Türkiye'ye ait renkli haritalar konuldu; ayrıca ormancılık, tütüncülük ve maden kömürü ile sair madenlere ait haritalar da teşhir edildi Lokum özel bir stantta sergilenirken, Türk yemeklerini tanıttak büfe hazırlandı Halıcılık kısmı için Kayseri'den bir

halı tezgâhı ve iki işçi hanım getirilmesi planlandı Kütahya çinisi ve Ankara tiftik keçisi ayrı birer bölümde sergilenecekti 46 kişiden oluşan ve Osman Zeki şefliğindeki Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti ise sanat devriminin simgesiydi Ekonomik bağımsızlığın simgesi olarak bir de İş Bankası şubesi açıldı Türkiye'nin ilk kadın milletvekili olacak Mebrure Hanım ve ilk kadın gazetecilerden Bediâ Celal, Kurtuluş Savaşı'nın simgelerinden Şeyh Ata Efendi, Vâlâ Nurettin, Refii Bayar da vapurdaydı Teşhirdeki ürünler ve vapurdaki kişiler devrimlerin ete kemiğe bürünmüş haliydi

Karadeniz, 12 Avrupa ülkesinde 16 limanda durarak 86 gün boyunca Türkiye'yi Avrupa'ya tanıttı Vapur, Fransa, İngiltere, İtalya ve Rusya'da da demirledi Türkiye, Kurtuluş Savaşı'nda bu ülkelerle savaşarak bağımsız olmuştu Bu kez tarım toplumundan sanayi toplumuna geçtiğini göstererek gücünü ispatlıyor, uygarlık savaşını kazandığını da gösteriyordu

Mustafa Kemal Atatürk, Bandırma vapuruyla başlattığı Millî Mücadeleyi, diğer bir ifadeyle tam bağımsızlığa erişmek için gerçekleştirdiği sıcak savaşı; Karadeniz vapuruyla, uygarlık savaşıyla tamamladı

Tam bağımsızlığa karşı verilen savaşın simgesi Bandırma Vapuru; uygarlık savaşının simgesi Karadeniz Vapuru...

Kurtuluş ve Kuruluşun simgesi bu iki vapurun birbirlerinden hiç haberdar olmadan, birbirlerinin devamı olduğu aşıkardı...

Kaynakça

Evrin Şencan, Genç Cumhuriyet Karadeniz Vapurunda, Libra Kitap, İstanbul, 2019

Falih Rifki Atay, Atatürk'ün Hatıraları, Pozitif Yayınları, İstanbul, 2022

İki Vapur Bir Cumhuriyet Belgeseli, Metin Yazarı: Evrim Şencan, Kanal B, 19 Mayıs 2020

Sami Ünal, Hüseyin Gerede'nin Anıları, Literatür Yayınları, 6 Baskı, İstanbul, 2022

Avrupa e-Yetkinlik Çerçevesi Bilişim Meslek Standartları Zihin Haritası

Yeni Normalde Yeni Bir İK Stratejisi

Pandemi sırasındaki deneyimlerle Avrupa Komisyonu'nun da içlerinde bulunduğu küresel ve kurumsal organizasyonlar, sayısal ekosistemlerini keşfetmek, teknolojik güçlerini açığa çıkartarak yeni yeteneklerini bulmak ve potansiyellerini eksiksiz biçimde tamamlamak için yeni normale yatırımlar yapmaktadırlar

Hızlı teknolojik ilerleme ve sayısal dönüşümden, işyeri yapılarına ve iklim krizine kadar çok çeşitli alanlarda bir dizi acil zorluk

ortaya çıkarken, Avrupa Komisyonu örnek olarak önderlik edeceği, AB değerlerini somutlaştıracağı ve üye devletlerin uygulamasını istediği politika çözümlerinin geliştirilmesinde rol oynayacağı fırsatlar yakalamaktadır

Bugün Komisyon, modern bir işyeri ve tüm üye ülkelerden en iyi yetenekleri çeken ödüllendirici kariyerler sunarak tüm Avrupalıların yararına en üst düzeyde performans göstermesini sağlamak için yeni bir insan kaynakları stratejisi benimsemektedir

Stratejinin bir parçası olarak Yeşil Bilişim,

komisyonun 2030 yılına kadar insan ve iklim açısından nasıl bir yol izleyeceğini ortaya koymaktadır Avrupa Yeşil Anlaşması politika tekliflerinin ruhuna uygun olarak 2005 yılına kıyasla 2030 yılına kadar sera gazı emisyonlarını %60 oranında azaltacak ve kalan emisyonları karbon çıkarma ile telafi edebilecektir

Çekici Bir İşyeri

Komisyon, tüm üye ülkelerden en iyi yetenekleri işe almak ve elde tutmak ve hizmet verdiği Avrupa toplumunun çeşitliliğini yansıtmak için bir işveren olarak çekiciliğini güçlendirmektedir Bu strateji, aile dostu çalışma koşulları ve herkes için çekici profesyonel gelişim perspektifleri ile kapsayıcı, sürdürülebilir ve esnek bir çalışma ortamı yaratma çabalarını artırmaktadır Yeni eylemlerle, engelliler için ayrımcılıksız, kapsayıcı, cinsiyet dengeli ve erişilebilir bir çalışma ortamı aktif olarak teşvik edilmektedir

Buna ek olarak, komisyonun Yeşil Bilişim konusundaki girişimleri, politika öncelikleriyle çalışma şekillerini, hemen uygulanabilen belirli önlemlerle hizalayacaktır:

- Brüksel ve diğer komisyon binalarından kaynaklanan BT emisyonların daha da azaltılması,
- Üye Devletlerde vatandaşların ulaşım ihtiyacına sürdürülebilir iş seyahati için daha akıllı ve daha yeşil bir politika,
- Personeli işe gidip gelme için sürdürülebilir ulaşım kullandırmalarını artırmaya ve kurumsal geleneksel araç filosunu elektrikli otomobillerle değiştirmeye teşvik etmek

Daha Çevik Seçim ve İşe Alım

Komisyon, Avrupa Personel Seçim Ofisi ile iş birliği içinde, dış ve iç adaylar için modern, daha hızlı ve daha esnek seçim ve işe alım prosedürleri sunmaya başlamıştır Amaç, en yetenekli ve uygun bireyleri seçmek, farklı geçmişlerden gelen başvuru sahipleri için düz bir rekabet alanı sağlamak ve iç yetenekleri korumaktır

Komisyon ayrıca, personeli arasında daha iyi bir coğrafi denge oluşturmak için az temsil edilen üye ülkelerle birlikte daha yoğun çalışacaktır

Tüm Personel için Esnek ve Ödüllendirici Bir Kariyer

Yeni İK stratejisi, iç ve dış hareketliliği her düzeyde ve her türlü istihdamda teşvik ederek personelin kariyer perspektiflerini güçlendirecektir Kariyer rehberliği, mentorluk, koçluk ve beyin fırtınası yeniden düzenlenecek ve güçlendirilecektir

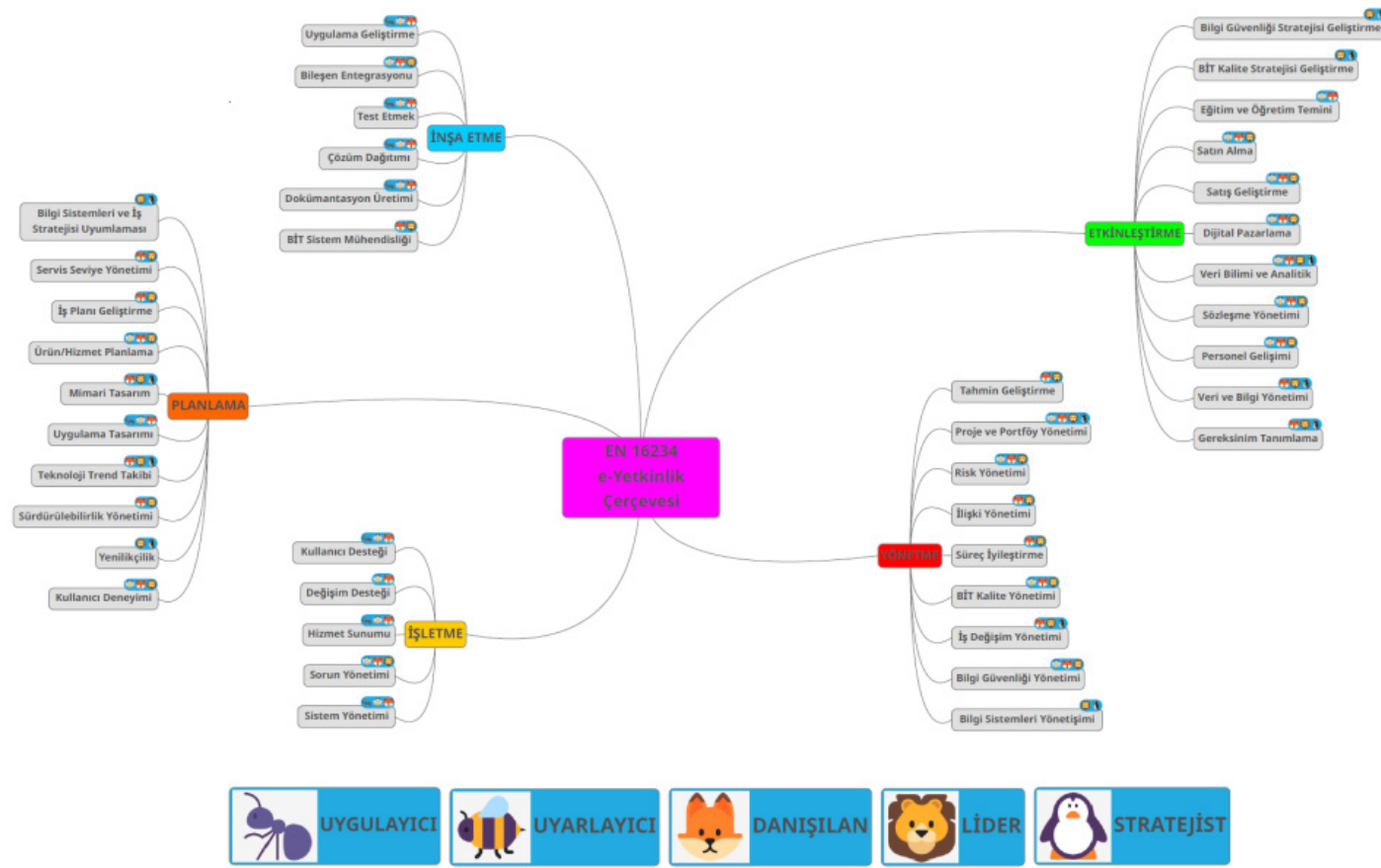
İK hizmetlerinin düzenlenmesi, prosedürleri basitleştirme, sayısallaştırma ve hızlandırma son kullanıcı göz önünde bulundurularak tasarlanacak, hızlı destek ve çözümler sağlamayı amaçlayan akıllı bir yaklaşım benimsenecektir Modern personel beklentilerini ve iş gereksinimlerini karşılayan etkili bir İK ancak modern ve etkili BİT araçları ile etkinleştirilebilecektir

Kuruluşlarda Sayısal Yeterlilik Standartlarına Duyulan İhtiyaç

BİT, üst düzey profesyonellik ve ileri uzmanlık gerektiren oldukça da genç bir alandır

Avrupa'da milyonlarca vasıflı insan BİT endüstrisinde ve BİT ile ilgili alanlarda çalışmaktadır ve bunların çoğu yüksek standartlarda istihdam edilmektedir

BİT, endüstri, finansman ve hizmet

sektörlerine büyük faydalar sağlamış ancak BİT profesyonellerinin ekonomik ve sosyal önemi, avukatlık veya doktorluk gibi çok daha eski geleneksel mesleklerin aksine, ancak çok yakın zamanda tanınmaya başlamıştır

BİT profesyonelliğinin tanındığından ve geliştirildiğinden emin olmak için her şeyden önce bir BİT profesyonelinin ne olduğuna dair ortak kabul görmüş bir tanıma ihtiyaç vardır Bu da BİT yeterliliklerini tanımlayan, okulda/kursta öğrenilen ve işte kazanılan deneyim, beceri ve bilgilerin tanınmasını olanaklı kılan ortak bir referans sistemine sahip olmak anlamına gelir

Bu tanıma ve tanımlama, BİT çözümleri geliştiren veya BİT kullanan şirketlerde çalışan tüm BİT uzmanları için, çalıştıkları yere bakılmaksızın geçerli olmalıdır Tıpkı avukatların ve doktorların hangi yeterliliklere sahip olması gerektiğine dair uzun süredir ortak bir anlayış olduğu gibi, aynı anlayış BİT uzmanları için de oluşturulmalıdır

İlk önemli adım, profesyonel bilgisayar bilimcileri için zorunlu yeterlilikleri ve bu yeterliliklerin nasıl oluşturulduğunu tanımlayan sistemler ve çerçeveler oluşturmaktır Daha da önemlisi bu sistemin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde tanınması gerekliliğidir

Bu gereklilik, bir şirketin bir BİT uzmanı aradığında veya dış kaynak sağlamayı teklif ettiğinde, bu uzmanın sahip olduğu becerilerin değerlendirilmesi ve güvence altına alınması için standart bir sisteme sahip olması gerektiği anlamına gelir

Bu konu, Avrupa düzeyinde ETSI aracılığıyla, uluslararası küresel düzeyde uluslararası standardizasyon kuruluşları ISO tarafından ele alınmaktadır Bu organlar bireylere ve şirketlere dijital becerilerin yönetimi için referans normları sağlayan standartları tanımlar Bu standartlar, kullanıcılara onları kısıtlamama konusunda yetki veren kolaylaştırıcılar ve hizmet araçları olarak tasarlanmaktadır

Avrupa Komisyonu, modern endüstrinin ihtiyaç duyduğu dijital becerilerin yayılmasını ve kullanımını teşvik etmeyi amaçlayan eylemler geliştirmek için Avrupa standardizasyon kuruluşları CEN ve ETSI'yi mali olarak desteklemektedir

Bu destek sayesinde e-CF, EN 16234 CEN standardı haline gelmiş ve artık aynı şart ve kuralları uygulayan tüm Avrupa ülkelerindeki şirketler tarafından kullanılabilir durumdadır

e-CF (e-Competence Framework), Avrupa Standardizasyon Komitesi (CEN) tarafından geliştirilmiş ve sürdürülmekte olan, Avrupa e-Yeterlilik Çerçevesidir Amacı, BİT (Bilgi ve İletişim Teknolojisi) iş rollerini, yetkinlik alanlarını ve yeterlilikleri belirlemek ve standart hale getirmektir Çerçeve, ortaya çıkan e-beceri boşluğuna yanıt olarak 2008 yılında başlatılmış, işverenlere ve BİT uzmanlarına becerilerin kıyaslanabileceği ortak bir zemin sağlamak amacıyla oluşturulmuştur

Sonuçta, **tüm sektörlerdeki BİT** Profesyonelleri için bir dizi ortak iş rolü ve BİT uzmanlarının kariyerlerinde başarılı olmak için ihtiyaç duydukları temel becerilerle ortak bir Avrupa Çerçevesi olan **TS EN 16234** standardı ortaya çıkmıştır

TS EN 16234, özel ve kamu sektöründeki BİT kullanıcısı veya BİT tedarik şirketlerindeki kuruluşlardan, yüksek öğrenim ve özel sertifika sağlayıcıları, sosyal ortaklar ve bireyleri de içeren eğitim kurumlarına kadar birçok türde kullanıcı tarafından uygulamaya yönelik bir yapı ve içerik sağlar

Bu standart, BİT profesyonelleri tarafından gerekli görülen ve uygulanan yeterliliklerin ifade edilmesi yoluyla karşılıklı anlayışı desteklemek ve dilin şeffaflığını sağlamak için bir araç olarak oluşturulmuştur

Sayısal Yeterlilik Standartları Nasıl Oluşturulur?

Genel anlamda iki model vardır: biri süreçlere ve görevlere dayalı, diğeri ise yeterliliklere dayalıdır

e-CF, dijital tek pazarı desteklemek için Avrupa Komisyonu tarafından geliştirilip, TS EN EN16234 haline gelirken, **yeterlilik**, gözlemlenebilir sonuçlara ulaşmak için bilgi, beceri ve tutumları uygulama konusunda kanıtlanmış bir yetenek olarak tanımlanmıştır

Dolayısıyla kişinin belirli bir aktiviteyi yapabilme yeteneğini ifade eden somut bir kavramdır

Bilgi, bir çalışma veya inceleme alanında uygulanabilecek bir gerçekler bütünü temsil eder (**ne yapılacağını bilmek**)

Beceriler, yönetsel veya teknik görevleri yerine getirme yeteneklerini temsil eder

Beceriler bilişsel veya pratik olabilir (**nasıl yapılacağını bilmek**)

e-yeterlilik çerçevesi daha sonra bilgi ve beceriler açısından yapısıyla birlikte bir yeterlilikler listesi sağlar ve belirli görevleri yerine getirmek için gereken yeterlilik seviyelerine referanslar sunar

Daha sonra bu şema bu standardın tüm sayısal yeterliklerine uygulanır

Örneğin “Uygulama Geliştirme” yeterliliğini ele alalım : Bir yazılım uygulaması geliştirmek için gereken yeterliliği ifade eder

Yetkinlik tanımı, bu yetkinliğe sahip olan herkesin uygulama tasarımını müşteri ihtiyaçlarına uygun bir uygulama geliştirmek için yorumladığını açıklamaktadır

Örneğin bir uygulamayı başka bir işletim sistemine taşıyarak, kodlayarak, hata ayıklayarak, test ederek ve belgeleyerek mevcut çözümleri uyarlar ve ürün geliştirme aşamalarını iletişimle güçlendirir

Mevcut bileşenlerin iyileştirilmesi veya yeniden yapılandırılması gibi geliştirme için uygun teknik seçenekleri seçer

Verimlilik maliyetini ve kaliteyi optimize eder sonuçları kullanıcı temsilcileriyle doğrular genel çözümü entegre eder ve devreye alır

eCF, işlevsel ve teknik tasarım, en son teknoloji

geliştirme teknolojileri, programlama dilleri, güvenli kodlama, veritabanı yönetim sistemleri, işletim sistemleri ve yazılım platformları vb gibi listelenen bazı **bilgilerin** gerekli olmasını talep eder

e-CF, tasarım gelişimini müşteriye açıklamak ve iletmek, sistem spesifikasyonlarına göre test sonuçlarını değerlendirmek, uygun yazılım ve/veya donanım mimarilerini uygulamak, kullanıcı arayüzleri, iş yazılımı bileşenleri ve gömülü yazılım bileşenleri geliştirmek, yüksek düzeyde uyum ve kaliteyi yönetmek ve sağlamak gibi **becerilerin** sergilenmesini talep eder

Ayrıca bu rol için üç yeterlilik seviyesi vardır Bu seviyeler yeterlilik kriterlerini ve bir BİT uzmanının her yeterlilikte farklı performans seviyelerini karşılamak için ihtiyaç duyduğu **ustalık derecesini** tanımlar

Sertifikasyon şirketleri, belirli bir sertifikasyon veya değerlendirmeyi almak için hangi bilgi ve becerilerin zorunlu olduğunu tanımlayan sertifikasyon planlarını bu temelde oluşturur

Biraz pratik yaparak herhangi bir yazılım geliştirme şirketi bu modeli ve bu araçları, personelinin becerilerini tüm uygun amaçlarla tanımlamak için kullanabilir

e-CF Sayısal Yeterlilik Standardının Yapı Taşları

Uluslararası standartları anlamak ve kullanmak zaman ve kaynak gerektirir, bu da daha fazla yatırım anlamına gelir

e-CF, Avrupa dijital tek pazarını ve Avrupa dijital endüstrisini ilerletmek için ortak bir Avrupa BİT profesyonelliği anlayışını geliştirmeyi amaçlarken, müşterileri nezdinde güvenilirliği artırarak onlara KOBİ'nin yeteneklerinin standartlaştırılmış bir özetini sunacak kartvizit halini almıştır

e-CF, kuruluşun güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesine olanak tanıyan sürekli öz değerlendirme için kalıcı iyileştirmeler gerçekleştirir ve riskleri yönetir

Mevcut olan ve kuruluşun günlük faaliyetleri için gerekli olan beceri ve yeterliliklerin belirlenmesi amacıyla değerlendirme yapar, pazardaki ve teknolojiye sürekli değişimlere uyum sağlamak amacıyla şirketteki bu beceri açığını tespit etmeyi kolaylaştırır

e-CF, iş eğitimlerine dayalı standartlaştırılmış öğrenme programlarının oluşturulmasının yanı sıra pratik eğitim yoluyla kazanılan becerilerin değerlendirilmesine de yardımcı olur

İşe alım süreçleri için uygun aday profilleri oluşturmak, belirli ve açıkça tanımlanmış beceri ve yeterlilikler talep edebilmek, iş ilanlarını hazırlamak, adayların beceri ve kapasitelerini değerlendirmek için **ÇOK KAPSAMLI** ve **ÇOK BOYUTLU** bir çerçeve sunar

TS EN 16234 standardı ÜÇ TEMEL YETKİNLİK ALANI ve İKİ ÖRTÜŞEN YETERLİLİK ALANI tanımlar :

Planla

BİT süreçlerinizin iş süreçleriyle nasıl ilişkili olduğunu düşünmek, tasarlamak ve karar vermekten oluşur Bunu akılda tutarak, planladığınız şeyin iş stratejisiyle uyumlu olmasını sağlamak için ilişki yönetimini içerir

İnşa Et

Geliştirmeden, test etmeye ve entegrasyona kadar BT ürününün kendisini yapmaya odaklanmanızı içerir Bu yetkinlik alanı, BİT çözümünüzün ayağa kalkmasını sağlamak için pek çok zorlu beceriyi içerir

İşlet

Akış, BİT ürün veya hizmetinin kalbinden geçer Burada tedarik, destek ve bakıma ticari operasyonlarla birlikte odaklanırsınız İşletme, pek çok soruna destek vermek, çözmek ve çıktıları teslim etmekten oluşur

Etkinleştir

BİT süreçlerinizin iş süreçleriyle nasıl ilişkili olduğunu düşünmek, tasarlamak ve karar

vermekten oluşur Bu alan analitik, bilgi ve strateji geliştirmenizi test eder Ayrıca bunu pazarlama veya satış gibi diğer departmanlara nasıl bağladığınızı inceler

Yönet

Yönetim, tamamen günlük iş operasyonları ve iyileştirmelerle ilgilidir Kaliteyi, riski, süreçleri ve çok daha fazlasını tahmin etmeyi ve yönetmeyi içerir

Standarda ek olarak, onu kullanmaya yardımcı olacak başka araçlar da vardır

Kullanıcı kılavuzu e-CF'in nasıl oluşturulduğunu, nasıl kullanılacağını ve yeterlilik çerçevesi ile diğer özel araçlar ve çerçeveler arasındaki ilişkiyi adım adım açıklar

Metodoloji belgesi, e-CF'yi geliştirmek isteyen ileri düzey kullanıcılara, bir standartla uyumlu ve tutarlı bir şekilde ihtiyaçlarına uygun yeni beceriler ve bilgiler ekleyerek yardımcı olur

Ayrıca kuruluşun ilgili bilgi belgelerini ve sıkça sorulan soruların yanıtlarını bulabilecekleri ücretsiz bir web sitesi itprofessionalismorg bulunmaktadır

e-CF Sayısal Yeterlilik Standardının Faydaları

e-CF kıta genelinde geçerli bir model olması nedeniyle şirketin yeterlilik tanımı değerlendirmesi veya sertifikasyonu yalnızca yerel olarak değil Avrupa düzeyinde de katma değere sahip olacaktır Dolayısıyla böyle bir şirket herhangi bir Avrupa ülkesinde kamu ve özel ihalelere katılabilir ve bu, geçmişte olmayan büyük bir fırsat yaratabilir

e-CF kelime dağarcığı hem tedarikçiler hem de kullanıcılar için daha görünür olmayı sağlayacak bir pazarlama aracıdır

Avrupa standartlarının kullanılması, artık büyük sanayilerle rekabet edebilecek mikro ve küçük işletmelere de Avrupa'nın kapısını açarken **kobilerde standartların**

kullanılması, büyük şirketlerle rekabet edebilmek ve aynı zamanda büyük şirketlerle iş birliği yapabilmek anlamına gelmektedir

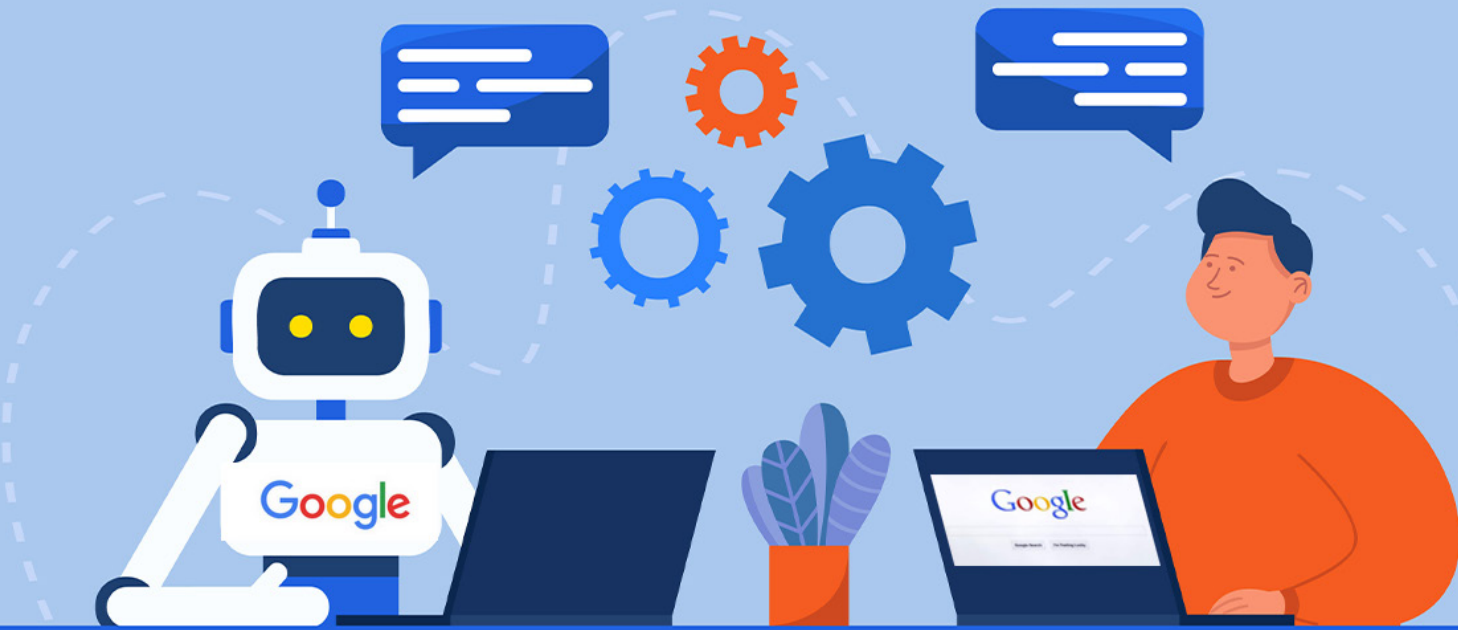
Avrupa e-Yeterlilik Çerçevesi Bilişim Meslek Standartları Zihin Haritası

Bu zihin haritası, küresel ve bölgesel bilgi toplumu değer zincirine katılım yanında güncellenen mevzuata uyum noktasında nasıl daha fazla katkıda bulunulabileceğine yönelik olup; kuruluşların güncel yetkinlikleri yine kendi insan kaynaklarını sistemlerinde tanımlayabilmesi, ölçebilmesi, değerlendirebilmesi ve karşılaştırabilmesi için Avrupa bakış açısıyla hibrit uyarılmanın nasıl yapılabileceğini; böylece güncel ve yüksek standartlar kullanarak BT işgücü piyasasının yönetim sorumlulukları ve denetim hedeflerini gerçekleştirmede getirdiğimiz öneriler ile önemli birkaç noktayı işaret etmekte ve bağlam sunmaktadır

Yapay zekâya soru sorma yöntemi: İstem Mühendisliği Prompt Engineering...

*Google aramalarınızı düşünün
Google'da yaptığınız aramalarla
istediğiniz bilgilere nasıl ulaşabildiğinizi
düşünün*

*Hangi sözcükleri yan yana
kullandınız? Hangi sözcükleri diğerlerine
öncelediniz İlk sorgunuzda bulduklarınız
ya da saatlerce uğraştıklarınız
hangileriydi?*

*Saatlerce uğraştıklarınıza bakın,
doğru girdilerle başlamak mümkün olabilir
misiniz?*

*Doğrudan ulaştıklarınız, doğru
soruları sorduklarınız hangileri?*

Bunu Google'da arama yaparken değil
de yapay zekâ ile yaptığınızı düşünün
Öyle girdiler veriniz ki yapay zekâ,
bilgileri doğru bir şekilde aktarabilsin
Yapay zekâya doğru yönerge verdinizse
doğru yanıtları daha hızlı bir şekilde
alacaksınız

Siz bir istemde bulunacaksınız, yapay
zekâ bunu değerlendirecek

Bu bir yetenek olarak gelecekte aranan
bir uğraş alanı olacak deniyor; adı da **istem
mühendisliği** (prompt engineering) olarak
geçiyor

Yeni bir iş alanı...

Şu anda işe alma duyurularında
Bilgisayar Bilimleri lisans derecesi ya da
ilgili alandan mezuniyet tercih ediliyor

Elbette yapay zekâ ile ilgili temel bilgilere sahip
olunması da aranan özelliklerden
Yazma ve iletişim becerileri de isteniyor
Doğal dil işleme konusundaki deneyim artı bir
özellik olarak kabul ediliyor
İstem Mühendisleri yazılım geliştiricilerle
birlikte çalışıyorlar, yazılımın etkili ve etkileşimli
çalışmasına yardımcı oluyorlar
Aslında yapılan insan bilgisayar etkileşimini

sağlamaktan başka bir şey değil
Yapay zekâyı daha verimli duruma getirmenin
bir yolu
Alana ilişkin güncel terimler ve Bilişimde
Özenli Türkçe Topluluğumuzca verilen Türkçe
karşılıklarını aşağıda paylaşıyorum

Esenlik dilekleriyle

İstem Mühendisliği-Prompt Engineering İlgili Terim Karşılıkları

prompt engineering technique istem mühendisliği
teknik
prompt engineering tool istem mühendisliği aracı
prompt format istem biçimi
prompt injection istem yerleştirme
prompt injection attack istem yerleştirme saldırısı
prompt leaking istem sızıntısı
prompt tuning istem ayarlama
prompt-engineering technique istem mühendisliği
teknik
prompting to disclose uncertainty belirsizliği
açıklamak için istemde bulunma
prune (v) budamak
pseudo-word sözde sözcük
public prompt genel istem
Q&A example soru yanıt örneği
reasoning ability akıl yürütme yeteneği
reasoning task akıl yürütme görevi
re-ordering words sözcükleri yeniden sıralama
retrieval-augmented generation geri almayla
artırılmış üretim
roleplay a character bir karakteri canlandırma
segmentation mask bölütleme maskesi
self-consistency öztutarlılık
self-consistency decoding öztutarlılıklı kod çözme
self-refine özgeleştirme
state of the art son teknoloji
step-by-step adım adım
steps of reasoning akıl yürütme adımları
structured prompt yapılandırılmış istem
sub-problem alt problem

temporary bias geçici önyargı
temporary context geçici bağlam
text-to-audio model metinden sese dönüştürme
modeli
text-to-image model metinden resme dönüştürme
modeli
text-to-image prompt metinden resme dönüştürme
istemi
text-to-image prompt database metinden resme
dönüştürme istemi veritabanı
text-to-text model metinden metine dönüştürme
modeli
text-to-text prompt database metinden metine
dönüştürme istem veritabanı
textual inversion metni ters çevirme
token prediction jeton kestirimi
token prediction likelihood score jeton kestirimi
olasılık puanı
token smuggling jeton kaçakçılığı
training dataset eğitim veri kümesi
tree-of-thought düşünce ağacı
tree-of-thought prompting düşünce ağacı istemi
trusted instruction güvenilir yönerge
trusted prompt güvenilir istem
uncertainty belirsizlik
vector database vektör veritabanı
word embedding sözcük yerleştirme
zero-shot prompting sıfır atışlı istem
zero-shot prompting technique sıfır atışlı istem
teknik

Yapay Zekânın Otomotiv Üretim Fabrikalarına Etkisi

Son yıllarda otomotiv endüstrisi, yapay zekâ (AI) teknolojisindeki ilerlemelerin yol açtığı dönüştürücü bir devrimden geçiyor Yapay zekânın otomotiv üretim fabrikalarına entegrasyonu, araçların tasarlanma, üretilme ve monte edilme şeklini yeniden şekillendiriyor Yapay zekâ ve üretim süreçlerinin bu yaklaşması yalnızca verimliliği ve üretkenliği artırmakla kalmıyor, aynı zamanda güvenlik, kalite ve özelleştirme alanlarında da iyileştirmelere yol açıyor Teknolojik gelişmelerin hız kazandığı günümüz dünyasında, endüstriler de sürekli olarak değişim ve dönüşüm yaşıyor Otomotiv sektörü de bu dönüşümden en fazla etkilenen sektörlerden biri olarak öne çıkmaktadır Yapay zekâ, son yıllarda otomotiv üretim fabrikalarında büyük bir etki yaratmıştır Bu makalede, yapay zekânın otomotiv üretim süreçlerindeki rolü ve etkisi ele alınarak, örnek projeler sunulacaktır

Üretim Süreçlerinde Yapay Zekâ Kullanımı

1 Veri Analizi ve Tahminleme : Otomotiv üretim süreçleri, büyük miktarda verinin işlenmesini gerektirir Üretim hatlarından gelen veriler, üretim hatalarının tespiti, bakım tahminleri ve verimlilik artırımı için kullanılır Yapay zekâ algoritmaları, bu verileri analiz ederek anlamlı desenleri tanımlayabilir ve gelecekteki hataları veya problemleri tahmin edebilir

2 Robotik Kontrol ve Otomasyon : Üretim hatlarında robotik sistemler, işçilikten kaynaklanan hataları azaltabilir ve tekrarlanabilirliği artırabilir Yapay zekâ, bu robotik sistemlerin daha akıllı ve özerk hale gelmesine olanak tanır Algılama sistemleri sayesinde robotlar, çevrelerindeki nesneleri tanıyabilir ve uygun şekilde tepki verebilir

3 Kalite Kontrol : Yapay zekâ, ürünlerin kalitesini hızlı ve hassas bir şekilde değerlendirmek için kullanılabilir Görüntü analizi algoritmaları, ürünlerin yüzeyindeki kusurları tespit edebilir ve bu sayede kalite kontrol süreçleri daha etkili hale getirilebilir

4 Talep Tahmini ve Stok Yönetimi : Yapa Zekâ modelleri, satış verilerini ve trendleri analiz ederek gelecekteki talepleri tahmin edebilir Bu sayede otomobil üreticileri, talebe göre üretim planlaması yapabilir ve stok yönetimini daha verimli bir şekilde gerçekleştirebilir

Yapay Zekânın Otomotiv Üretim Fabrikalarına Faydaları

Verimlilik Artışı: Üretim süreçlerinin daha iyi analizi ve optimizasyonu, verimliliği artırabilir Hata Azaltma: Robotik sistemler ve kalite kontroldeki yapay zekâ uygulamaları, üretim hatalarını azaltabilir Daha Hızlı Üretim: Otomasyon ve tahminleme yetenekleri, üretim hızını artırabilir Maliyet Düşüşü: Daha iyi stok yönetimi ve hata azaltma, üretim maliyetlerini düşürebilir

Sonuç : Yapay zekâ, otomotiv üretim fabrikalarında önemli bir değişimi tetiklemiştir Veri analizi, otomasyon, kalite kontrol ve stok yönetimi gibi alanlarda yapay zekâ uygulamaları sayesinde daha verimli, hızlı ve hatasız üretim süreçleri mümkün hale gelmiştir Gelecekte, yapay zekâ teknolojisinin otomotiv sektöründeki etkisinin daha da artması beklenmektedir Bu nedenle, otomotiv üreticilerinin bu teknolojiyi yakından takip etmeleri ve uygulamalarını güncellemeleri gerekmektedir

Yapay Zekâ Uygulamalarına ait Örnek Projeler

1 Koltuk Başlıklarının Okuyucu sistem tabanlı üretilerek, havada kurulu konveyörler ile montaj hattına tam zamanında sevk edilmesi

Montaj hatlarında doğru parçanın kullanılmasını teyit etmemizi sağlayan 2D barkodlar, yerini RFID (Radio Frequency Identification) sistemlere bırakmaya başladı Uyguladığımız projede, kullanılan geleneksel etiketlerin aksine, RFID etiket kullanılarak, koltuk başlığının geçtiği akış üzerinden otomatik olarak RFID Okuyucu'lar tarafından tanınması ve buna bağlı olarak sıradaki görevlerin bu bilgilere göre atanması sağlanmıştır RFID sistemlerine dayalı, taşıma, stoklama ve sevk sistemleri sayesinde, operatör tarafından üretilen başlık, asansörler yardımıyla, hava da kurulu olan konveyörlere iletilmekte, burada her bir başlık referansı ilgili stok alanına yönlendirilmektedir Üretim montaj hattında üretilen koltuk sıralamasına uygun her bir başlık, montaj sıralamasına uygun olarak stok konveyörlerden çağırılır ve ilgili istasyona teker teker sıralanmaktadır Koltuk montaj hattına da eklenen RFID Okuyucu'lar sayesinde başlığın tekrar okutulmasına gerek kalmadan parça montajı yapılır, sistemsel onaylar RFID Okuyucu'lar sayesinde otomatik tamamlanır

Sistemin Faydaları : Çevrim zamanı iyileştirme, Yanlış parça kullanımı engelleme, İşçilik kazancı, Ekipman Tasarrufu, İsrafların yok edilmesi, Alan kazancı, Operasyon Etkililiğinin Artması, Kalite iyileştirmesi, Gerçek zamanlı stok takibi

2 Yapay Zekâ Destekli İş Güvenliği Çözümü – Kamera Sistemi

Sistem işletmedeki mevcut kameralarla entegre olarak daha önce istenilen senaryoya göre, iş güvenliği – ergonomi konularındaki uygunsuzlukları sürekli olarak izleyerek, iş güvenliği ekiplerini, yöneticileri, vardiya amirlerini ve istenilen/tanımlanan tüm tarafları gerçek zamanlı raporlamayla bilgilendirir Bu şekilde olayların raporlanmaması ya da gecikmeli olarak raporlanması nedenli potansiyel tehlikelerin erken tanımlanmasını sağlar ve olayları meydana gelmeden önce önleyerek güvenlik yönetimini destekler

Sistemin Faydaları : Çalışan sağlık ve güvenliğinin korunması, Uygun güvenlik kültürünün oluşması, Mutlu çalışan mutlu şirket kültürünün korunması, Üretimin ve prosesin devamlılığının sağlanması, İş güvenliği uygunsuzlukları sebebiyle karşılaşılabilecek yasal durumlarla karşı karşıya kalınmaması, Şirket prestijinin korunması

Türkiye Bilişim Ödülleri sahiplerini buldu

TBD ve ICT MEDIA tarafından kamu ve özel sektörün bilişim teknolojileri alanındaki başarılı proje ve çalışmalarının ödüllendirilmesi amacıyla düzenlenen **"Kamu Bilişim Ödülleri"** bu yıl **"Türkiye Bilişim Ödülleri"** adıyla sahiplerini buldu

TBD Ankara Şubesi ve ICT MEDIA Dergisi tarafından **"Kamuda Bilişimle Dönüşüm"** ana temasıyla düzenlenen etkinlikte 5 kategoride finale kalan 15 proje çoğunluğu kamu ve özel sektör bilişim çalışanlarından oluşan davetliler tarafından oylandı

Bağcılar Belediyesi **"Yapay Zekâ Destekli Chatbot Projesi"**, PTT **"Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi (UETS)"**, Adalet Bakanlığı **"Akıllı Ceza Evi (ACEP)"**, İçişleri Bakanlığı **"E-Tutanak Verimlilik Projesi"** ve Ankara Ticaret Odası **"ATONET Üye Hizmet Platformu"** ile Türkiye Bilişim Ödülleri'ni kazandı

HABERLER – Murat Pehlivan – ICT Medya – 20092023, Ankara

ICT MEDIA ve TBD Ankara şubesi tarafından verilen **Türkiye Bilişim Ödülleri**, 19 Eylül 2023 günü Ankara'da düzenlenen törenle sahiplerini buldu Türkiye'de dijital dönüşüme önemli katkılar sağlayan projeleri ortaya çıkarmak ve bu projelerin topluma olan değerini vurgulamak amacıyla taşıyan **"Türkiye Bilişim Ödülleri"** her yıl farklı bir tema üzerinden verilecek Ödüllerin bu seneki ana temasını **"Kamuda Bilişimle Dönüşüm"** oluşturdu

Kamu ve özel sektörün bilişim teknolojileri alanındaki başarılı proje ve çalışmalarının ödüllendirilmesi amacıyla düzenlenen yarışmaya kamu kurumları 50 farklı projeye başvurdu TBD bünyesinde kamu ve özel sektör bilişim çalışanlarından oluşan 14 kişilik izleme komitesince ön değerlendirmeden geçen projeler 21 bilişim yöneticisinden oluşan değerlendirme komitesi tarafından incelendi Komite, 5 kategoride 15 projeyi finale katılmak için seçti

Finale kalan 15 proje içerisinde **"Türkiye Bilişim Ödülleri"**ni kazananları belirlemek için 19 Eylül'de TBD Ankara şubesi ve ICT MEDIA Dergisi tarafından Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) Toplantı Salonu'nda ödül töreni düzenlendi Türkiye Bilişim Ödülleri Çalışma Grubu Başkanı **Mehmet Yılmaz**, törende yaptığı konuşmada yarışma ile **"Kamuda dijital dönüşüme katkı sağlayan öncü projelerin ortaya çıkarılması, kamu kurumları arasında bilgi ve deneyim paylaşımının teşvik edilmesi, bilişim alanında farkındalık yaratılması ve toplumun teknolojiye olan ilgisinin artırılması ve başarılı projelerin ödüllendirilerek diğer kamu kurumlarına örnek oluşturulmasının amaçlandığını,"** söyledi

Etkinliğin geleneksel hâle getirileceğini bildiren Yılmaz şöyle devam etti: **"Bugün geldiğimiz noktada kamu sektörünün dijital dönüşümü kaçınılmaz hâle gelmiştir Bu dönüşüm sürecinde ülkemizde çeşitli alanlarda çalışmalar yapmış ve bilişim teknolojilerini en etkin şekilde kullanarak dijital dönüşümü gerçekleştiren projeler, toplumun hayat kalitesini arttırarak büyük bir fark yaratmıştır Kamuda dijital dönüşüm, teknoloji ve bilişimin hızla ilerlediği günümüzde toplumsal kalkınma için vazgeçilmez bir adımdır Kamu kurum ve kuruluşları bilişim projeleri aracılığıyla vatandaşlarımıza daha hızlı ve etkili hizmetler sunmayı hedeflemektedir Bu kapsamda kamuda gerçekleştirilen başarılı bilişim projelerinin tanınması ve teşvik edilmesi amacıyla kamuda bilişim ve dönüşüm temasını belirledik Malumunuz marifet iltifata tabidir Ödülde vereni değil verileni öne çıkaran bir taltif etme yoludur İyiyi tespit etmek o alanda yetkinlik ve bilgi birikimi gerektirir"** Bilişim sektörü söz konusu olduğunda en yetkin sivil toplum kuruluşlarından birinin TBD olduğunu belirten Yılmaz, **"TBD yarım asra varan geçmişiyle bilişim sektörüne yön vermektedir"** dedi

Yılmaz, konuşmasında yarışma ve finale

kalan adayların belirlenme yöntemiyle ilgili bilgiler de verdi **"Türkiye Bilişim Ödülleri"**ni belirleme sürecinin **Etkinlik Yürütme Kurulu, İzleme Kurulu ve Değerlendirme Kurulu** olmak üzere 3 farklı kurul tarafından yürütüldüğünü bildirdi İzleme Kurulunun ödülün amaçları doğrultusunda aday projeleri belirleyip değerlendirdiğini ve başvuruları kategorilere göre tasnif ettiğini açıklayan **Yılmaz**, bu kurul tarafından oluşturulan uzun listenin **Değerlendirme Kurulu** tarafından kısa listeye dönüştürüldüğünü ifade etti **Yılmaz**, proje değerlendirmelerinin **e-Belediyecilik Özel Başarı Ödülleri, En İyi Gelişim Gösteren Proje, Kamudan Vatandaşa e-Hizmetler, Kamudan Kamuya e-Hizmetler ve Kamudan İş Dünyasına e-Hizmetler** kategorilerinde yapıldığını açıkladı

Yılmaz'in verdiği bilgiye göre değerlendirmeye esas alınan kriterler ise şunlardan oluştu: Yerli Bilişim Ürünlerine Katkı Vermesi, Büyük Verilerin İşlenmesine Olanak Sağlayan Teknolojiler Kullanılması, Kurumsal Süreçlere Fayda Sağlaması, Eğitim Desteği Sağlaması, Yatırımcı / Girişimci Desteği Sağlaması, Medya Üzerinden Topluma Ulaşması, Dijital Dönüşüme Katkı Sağlaması ve Çevre Dostu Projeler

TBD Genel Başkanı **Rahmi Aktepe** ise törende yaptığı konuşmada yarışmalarda sürdürülebilir ve saygınlığın önemli olduğuna dikkat çekti TBD'nin düzenlediği etkinlik ve verdiği ödüller hakkında bilgiler paylaşan Aktepe, **"TBD, 52 yıllık süreç içerisindeki tecrübesiyle bu ödülü belki de verebilecek tek kuruluştur Bu süreç içerisinde emeği geçen bütün arkadaşlarıma teşekkür ediyorum"** dedi

Konuşmaların ardından finale kalan projelerin tanıtım videoları davetlilere izletildi

E-Belediyecilik alanında **Bağcılar Belediyesi**,

"Yapay Zekâ Destekli Chatbot Projesi", **Konak Belediyesi** "Farkındalık, İklim ve Çevre için Stratejik Ortaklık (SPACE)" ile **Seyhan Belediyesi** "Uyuşturucu ile Mücadelede Coğrafi Bilgi Sistemi Kullanımı" projeleriyle finale kaldı

En İyi Gelişim Gösteren Proje alanında **Hazine ve Maliye Bakanlığı**, "1 Milyon İstihdam Projesi", **Gençlik ve Spor Bakanlığı** "GSBbiz" ve **PTT** "Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi (UETS)" projesiyle; Kamudan Vatandaşa e-Hizmetler alanında ise **Sağlık Bakanlığı** "Neyim Var?", **Adalet Bakanlığı** "Akıllı Ceza Evi (ACEP)" ve **EPDK** "şarj@TR" projesiyle finalde yarıştı

Kamudan Kamuya e-Hizmetler alanında ise **Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi**, "Bilgi ve İletişim Güvenliği Uyum ve Denetim İzleme Sistemi (BIGDES)", **İçişleri**

Bakanlığı "E-Tutanak Verimlilik Projesi" ve **Hazine ve Maliye Bakanlığı** "Mali Yönetim Sistemi" projesi ile yarıştı

Kamudan İş Dünyasına e-Hizmetler alanında ise finalde şu projeler yer aldı: **Ankara Ticaret Odası** "ATONET Üye Hizmet Platformu", **Türkiye İstatistik Kurumu** "Elektronik Veri Araştırma Merkezi (E-VAM)" ve **Hazine ve Maliye Bakanlığı** "Elektronik Veri İbraz (e-Viz)"

Finale kalan projelerin video tanıtımlarının ardından her kategori için ayrı ayrı oylamalar yapıldı. Çoğunluğu kamu ve özel sektör bilişim çalışanlarından oluşan davetliler, dağıtılan karekodlu yaka kartlarıyla ödüle değer buldukları proje için oy kullandılar

Oylamaların ardından belirlenen kategori birincilerine Türkiye'nin bilişim ile yükselişini simgeleyen "Bilişim Başarı" plaketi verildi. 5 farklı kategoride gerçekleştirilen yarışmada **Türkiye Bilişim Ödülleri**'ni kazanan projeler ve kamu kurumları ise şöyle:

Törende ayrıca etkinliğe sağladıkları destekler nedeniyle Innova, Türksat, Ulak Haberleşme, vMind, TECHNOPC ve Medya Takip Merkezi'ne de teşekkür plaketi takdim edildi

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) Türkiye'de dijital dönüşüme önemli katkılar sağlayan projeleri ortaya çıkarmak ve bu projelerin topluma olan değerini vurgulamak amacıyla "**Kamu Bilişim Ödülleri**" düzenliyordu. 14'üncüsü verilen ödüllerde bu seneden itibaren isim ve format değişikliğine gidildi. Ödüller bu yıldan itibaren ICT MEDIA ve TBD Ankara Şubesi iş birliğiyle "**Türkiye Bilişim Ödülleri**" ismiyle verilmeye başlandı. Geleneksel hâle getirilecek ve her yıl farklı bir tema üzerinden verilecek ödülleri kazananlar ise finale kalan projeler arasından törene katılan davetliler tarafından seçilecek

Kategori	Proje	Kurum
e-Belediyecilik Özel Başarı Ödülleri	Yapay Zekâ Destekli Chatbot Projesi	Bağcılar Belediyesi
En İyi Gelişim Gösteren Proje	Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi (UETS)	PTT
Kamudan Vatandaşa e-Hizmetler	Akıllı Ceza Evi (ACEP)	Adalet Bakanlığı
Kamudan Kamuya e-Hizmetler	E-Tutanak Verimlilik Projesi	İçişleri Bakanlığı
Kamudan İş Dünyasına e-Hizmetler	ATONET Üye Hizmet Platformu	Ankara Ticaret Odası

BMBB KURULU TARAFINDAN KAYA KILAN'A VERİLEN “ÜSTÜN HİZMET ÖDÜLÜ”

Bilgisayar Mühendisliği Bölüm Başkanları (BMBB) Kurulu ve Akademik Bilişim Vakfı (ABV) tarafından 13-15 Eylül 2023 tarihleri arasında Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde düzenlenen 8Ulusal Bilgisayar Bilimleri ve Mühendisliği Konferansında (UBMK 2023)

TEŞEKKÜR KONUSMASI:

Bu yıl “Üstün Hizmet Ödülü”nü bana vermek lütfunda bulunan “Bilgisayar Bölüm Başkanları Kurulu ve Akademik Bilişim Vakfı”na, sonsuz teşekkürlerimi sunarım

(Ayağımdaki bir rahatsızlığın tedavisi nedeni ile oraya gelme olanağım olmadı Beni affediniz...)

İnsanların hayatında maddi kazançlar değerli olmakla beraber, 60 yılı aşkın emek verdiğim meslek alanımda, bu manevi ödül almak beni sonsuz mutlu etti

Bu ödülün yaşamımı daha da ileriye götürmeye itici bir güç olacağına inanıyorum Bu nedenle de teşekkürlerimi yinelerim... Sağ olun var olun!

“Bilişim” gibi çağ atlatan bir konuda ülkemize eklediğiniz bu yararlı çalışmanın başarılı olmasını dilerim...

Sözlerimi bitirmeden bir anımı sunmak isterim:

“1964 Yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi bir bilgisayar edinmeye karar veriyor Bu işlevin yürütülmesi ve programa derslerinin başlatılması için M I T 'den iki öğretim üyesi Dr Şenol Utku ve Dr Cenap Oran'ı davet ediyor...

1965 Yılı sonunda; IBM Şirketi:”Yol masrafı ve bir yıllık kira bedeli” gönderildiği takdirde bilgisayarın hemen teslim edileceğini bildiriyor... Konu: ODTÜ Rektörü Kemal Kurdaş'a bildiriliyor Kurdaş: “Şu anda yeterli kaynağımız yok! olan bütçeyi ağaçlandırmaya harcıyoruz Ağaçlar beklemez!!! Bilgisayar parasını iki ay sonra, yeni bütçeden verebiliriz!” yanıtını veriyor...

Bu gecikme üzerine Şenol Utku: IBM Şirketi ile görüşerek: “ İstenilen ücretin hemen ödenmesi halinde; gelecek IBM-1620'nin İTÜ (İstanbul Teknik Üniversitesi) verilip verilemeyeceği soruyor ve olumlu yanıt alınca; öğrencisi olduğu İTÜ Rektörüne: “Hocam her türlü destek ve işlemi yürütmeyi üzerine alıyorum lütfen bu parayı yatırın ve bilgisayarı üniversitemize kuralım” diyor ve onay alınca; ODTÜ için bekleyen 1620 İTÜ Ayazağa Kampüsüne kurulumu ve böylece Üniversitelerimizden ilk bilgisayar kurma onurunu İTÜ Kazanıyor... İzleyen yıl “Elektronik Hesap Bilimleri Bölümü” adında bir bölüm kuran ODTÜ, IBM 1620 Bilgisayarına kavuşuyor ve 1977-78 Döneminde Bilgisayar dalında öğretime başlıyor...

Affınıza sığınarak, benim için önemi büyük bir rastlantıdan da söz etmek istiyorum: “Efendim! “Babamın adı MEHMET AKİF'dir İstanbul Fatih - Sarıgözel'de Vatan Şairimiz Mehmet Akif ERSOY'la kapı komşular ve ERSOY adaşı babamın eğitimine yön veriyor ve Ona, Matematik ve Fransızca dersleri veriyor...” Ne mutlu bana ki, bu çatı altında (Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi) bu ödülü alıyorum İkisinin de ruhu şad olsun!

Sözlerimi bitirmeden 40 yıldır üzerinde çalıştığım: “Sözünü ettiğimiz bilim dalının temelini oluşturan, “Algoritmik Tasarım Yönteminin” kökeni nedir?

Program tasarımını öğrenmeye başladığım erken günlerde merakım: “bilgisayara can veren” bu sihirli yöntemin kökeni nedir?

Bilgisayar bilimcisi Knuth'dan öğrendim ki, bilgisayar teknolojisini çağ atlatan teknoloji yapan olgu: “Orta çağda, kimi kökenlerimizin yerleştiği “Batı Asya'da, Aral Gölü doğusunda yer alan; “Harezmi ya da Harzem” kentinde doğup, “İslam'ın Altın Çağında”, MS 830'larda, Bağdat “Beyt-ül Hikme” Araştırma ve Geliştirme Merkezi'nde çalışan Matematikçi – bilim insanı: Harzemli'dir!

Batılıların “Al-khowarizmi” adını verdiği bilim insanının yazdığı “Cebir Kitabı” ile, cebirsel denklem çözümü kuramını, “Algoritmik Tasarım”

adını verdiğimiz yöntemle tanımlayarak anlatan ve bugün bilgisayar bilimlerinin temeli olan yöntemin tek yaratıcısıdır!

Bilgisayar bilimcisi Donald Knuth diyor ki: “... Üzerinde çalıştığımız bilime bir isim verme şansım ya da oylama olanağım olsa idi: 'Algorithmics' ya da 'Algorithm Bilimi' ismini seçerdim”...

Harzemli'yi anlatmak için saatler yetmez: ünlü bilim tarihçisi George Sarton, “Bilim Tarihine Giriş” adlı kitabında: “Bilim Tarihinin dokuzuncu yüzyılın ilk yarısını “Al-Harezmi Dönemi” olarak adlandır Cebir ve onlu sayı sistemi önde olmak üzere; yer coğrafyası ile ilgili yapıtları ile, kısaca, günümüz bilimine uzanan ve günlük yaşamda yeni çığırılar açan, alan değiştiren yöntemler getirmiş bir bilim insanı olarak karşımıza çıkıyor Harzemli!

Kırk yıldır üzerinde çalıştığım bu konuda kesinlikle söyleyebilirim ki; “Bilgisayar Bilimleri” adı ile gelişen bilim dalının kökten yaratıcısı; Türk kökenli matematikçi; Arapların değiştiği ile “Al-Harezmi”, Batılıların değiştiği ile Al-Khwarizmi ve Türkçe deyişle “Harzemli” ve gerçek adı ile “Musa Oğlu Muhammet”dir

“Algoritma” sözcüğü ise; adının Latince'ye dönüştürülmüş tanımından türemiştir... “Al-harezmi” tamlamasının anlamı “Harzem'den gelen”, yani “Harzemli” demektir Nasıl çok yönlü bilim adamı İtalyan “Leonardo da Vinci” adının anlamı: “Napoli'nin bir kasabası olan “Vinci”yi işaretlerle “Vincili Leonardo” anlamını taşıyorsa!

Şimdi, sizlerden bir ricam var! Tüm bilgisayar bilimcisi ya da Algoritma Yöntemini Kullanan Dostlarım! “Harzemli” anısına “Algoritma” sözcüğü yerine ya da birlikte “Harzemli Yolu”adlandırmasını kullanmayı ve öğretmeyi öğörebilirler mi?

Tekrar teşekkürler eder, çalışmalarınızda başarılar diler, saygılar sunarım...

N Kaya KILAN

13 Eylül 2023

TBD Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Siber Güvenlik Farkındalık Eğitimi Düzenledi

Türkiye Bilişim Derneği ile KKTC Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu arasında daha önce yapılmış olan iş birliği protokolü çerçevesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde “SİBER GÜVENLİK FARKINDALIK EĞİTİMLERİ” düzenlendi

Lefkoşa Grand Pasha Otel'de yoğunlaştırılmış bir program ile yapılan eğitimlere Kıbrıs'lı bürokratlar, yargı mensupları, Silahlı Kuvvetler mensupları, kamu ve özel sektör BT yöneticilerinden oluşan 97 kişi katıldı TBD Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Ali YAZICI ve Eskişehir Şube Başkanı Av Barış GÜNAYDIN tarafından verilen eğitimlerin sonunda katılan 97 kişiye katılım sertifikası verildi

2 Ekim 2023 tarihinde gerçekleştirilen eğitimin açılışında TBD Genel Başkanı Rahmi AKTEPE, KKTC BTHK Başkanı

Doç Dr Kadri BÜRÜNCÜK ve KKTC Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı Prof Dr Erhan ARIKLI birer konuşma yaptılar

Rahmi AKTEPE açılışta yaptığı konuşmada Türkiye Bilişim Derneği'nin kurulduğu 1971 yılından bugüne değin 52 yıllık faaliyet süreci boyunca kurumsal iş birliklerine önem verdiğini, Türkiye'de birçok kamu kuruluşu ile ortak etkinlikler yaptığını, kamu otoriteleri ve karar vericilerinin hizmetine sunulan yüzlerce rapor hazırladıklarını dile getirerek “Bilişim alanında devletimize ve dolayısı ile halkımıza hizmet yarışı içerisinde olmaktan mutlu ve gururluyuz” dedi

TBD'nin kurulduğu 1971 yılından hemen sonra 1972 yılında ilk oluşturduğu çalışma grubunun “Hukuk Çalışma Grubu” olduğunun altını çizen AKTEPE, “Türkiye Bilişim Derneği'ni kuran o zamanki yöneticilerimiz Bilişim-Hukuk ilişkisini o günlerden görerek vizyonerliklerini ispat etmişlerdir” dedi

TBD'nin BTHK ile ilk eğitim iş birliğini 2015 yılında KKTC Yargı mensuplarına verdiği “Siber Güvenlik Farkındalık Eğitimi” ile başladığını belirten Rahmi AKTEPE, “bu eğitim ve imzalamış olduğumuz protokol çerçevesinde birlikte yapacağımız diğer tüm çalışmalarda TBD olarak tüm imkanlarımızla yanınızda olmaktan mutlu olacağız” dedi

Doç Dr Kadri BÜRÜNCÜK de yaptığı konuşmada; TBD ile

uzun yıllara dayanan bir ilişkilerinin olduğunun altını çizerek, 18 Kasım 2022 tarihinde Antalya'da, TBD ile KKTC BTHK arasında imzalanan “İş Birliği Protokolü”ne atıfta bulundu “İmzaladığımız protokol çerçevesinde Siber Güvenlik Farkındalık Eğitimi olarak ilk etkinliğimizi gerçekleştirme imkânı bulduk” diyen BÜRÜNCÜK, çağımızın iletişim çağı olduğunun altını çizerek “İletişimde güvenlik olmazsa olmaz hale geldi, Siber Güvenlik eğitimlerinin yaygınlaşarak devam etmesini temenni ederim” dedi

Yıllarca bekleyen 45 G ihalelerinin tamamlanarak Kıbrıs Türk Halkının 4,5G ile buluşturulduğunu dile getiren BÜRÜNCÜK, “mobil internet ve fiber altyapının da geliştirilmesi gerektiğini” belirtti

Açılışta katılımcılara hitap eden KKTC Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı Prof Dr Erhan ARIKLI, teknolojinin son hızla ilerlediğini, Kıbrıs Türk Halkı olarak sadece teknolojinin tüketici tarafında yer almak yerine Teknolojinin, özellikle hizmet sektörü tarafında teknoloji üreten bir üs olma vizyonunu ortaya koymak istediklerini belirtti

ARIKLI; ortaya koydukları “BİLİŞİM ADASI” vizyonu ile 2033 yılına kadar Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni Bilişim teknolojilerinde hizmet sektörünün cazibe merkezi haline getireceklerini, bunun için özellikle altyapıdaki eksiklikleri hızla gidermeye çalıştıklarını dile getirdi Prof Dr Erhan ARIKLI “Bilişim Adası olabilmek için yeni hizmete açtığımız 4,5G servisi mobil teknolojilerde yeterli kalmayacaktır Onun için bir sonraki hedefimizi 5G teknolojileri yerine doğrudan 6G olarak ortaya koyacağız Adamızı fiber ağlarla

sarmak için çalışmalarımızı hızlandırdık Kablo elektrik projesi ile adamızda enerjide arz güvenliği de sağlanacak Hukuki ve bürokratik alanda yapılacak düzenlemeler ve uygun teşvik sistemi ile büyük bilişim firmalarının yazılımcıları adamızdan çalışabilir, uzaktan sağlanan tüm hizmetleri dünyaya adamız üzerinden servis edebilirler” dedi

Bir hafta önce Ankara’da yapmış olduğu temaslara da değinen ARIKLI, TC Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih KACIR ile yaptığı görüşmeye atıfta bulunarak “Kendisine Bilişim Adası Vizyonumuzu anlattığımızda, bizden çok heyecanlandı, ‘bu vizyonun gerçekleşmesi için her türlü katkı ve desteği sağlamaya hazır olduklarını’ dile getirdi” dedi

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde gerçekleştirilen eğitimler vesilesi ile adada bulunan TBD Genel Başkanı Rahmi AKTEPE, Genel Başkan Yardımcısı M Ali YAZICI, Merkez Denetim Kurulu Üyesi Ersin TAŞCI ve Eskişehir Şube Başkanı Av Barış GÜNAYDIN’dan oluşan TBD heyeti, BTHK Başkanı Doç Dr Kadri BÜRÜNCÜK, Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı Prof Dr Erhan ARIKLI ve TC Lefkoşa Büyükelçisi Prof Dr Metin FEYZİOĞLU’na da nezaket ziyaretlerinde bulundu

KKTC Bayrak Televizyonu’nda Nihan YÜCEL’in canlı yayın konuğu olan TBD Genel Başkanı Rahmi AKTEPE, bir saat süren canlı yayın süresince TBD’nin faaliyetleri, Kıbrıs’ta gerçekleştirilen Siber Güvenlik Farkındalık Eğitimi ve BTHK ile yapılan protokol çerçevesinde bundan sonra yapılacak çalışmalar başta olmak üzere Bilişim sektörü ile ilgili birçok konuda bilgi verdi, soruları yanıtladı

Nice yüz, bin yıllara!

Ankara Büyükşehir Belediyesi, Ankara'nın Başkent oluşunun 100'üncü yıl dönümünü, 13 Ekim tarihinde düzenlenen resepsiyonla kutladı

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı **Mansur Yavaş**, Ankara'nın Başkent oluşunun 100'üncü yıl dönümü dolayısıyla davet verdi Davete; büyükelçiler ile yabancı misyon temsilcileri, Ankara milletvekilleri, ilçe belediye başkanları, belediye meclis üyeleri, sivil toplum kuruluşları temsilcileri, basın mensupları, ve Büyükşehir Belediyesi bürokratları katıldı Program, Ankara Seğmenler Kulübü Derneği ekibinin gösterisi ve Piyanist **Gülsin Onay** ile **Erkin Onay**'ın piyano ve keman resitali ile devam etti Yavaş yaptığı konuşmada, "Ankara Büyükşehir Belediyesi olarak üzerimize düşen görevleri yerine getirmek için çok çalışıyoruz Dezavantajlı kesimin sorunlarıyla

yakından ilgileniyoruz Çünkü geçmişimizden gelen dayanışma ve kardeşlik kültürü, bizim en değerli hazinemiz olmaya devam ediyor Başta Cumhuriyetimizin Kurucusu Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, Ankara'nın Başkent olmasında emeği geçen devlet adamlarımızı, kurtuluş kahramanlarımızı ve aziz şehitlerimizi şükranla anıyorum Nice yüz, bin yıllara" açıklamasını yaptı

Ankara dünyadaki tüm mazlum milletlere yol gösterici oldu

Mansur Yavaş, konuşmasında şu noktalara dikkat çekti: "Ankara, yalnızca Cumhuriyet

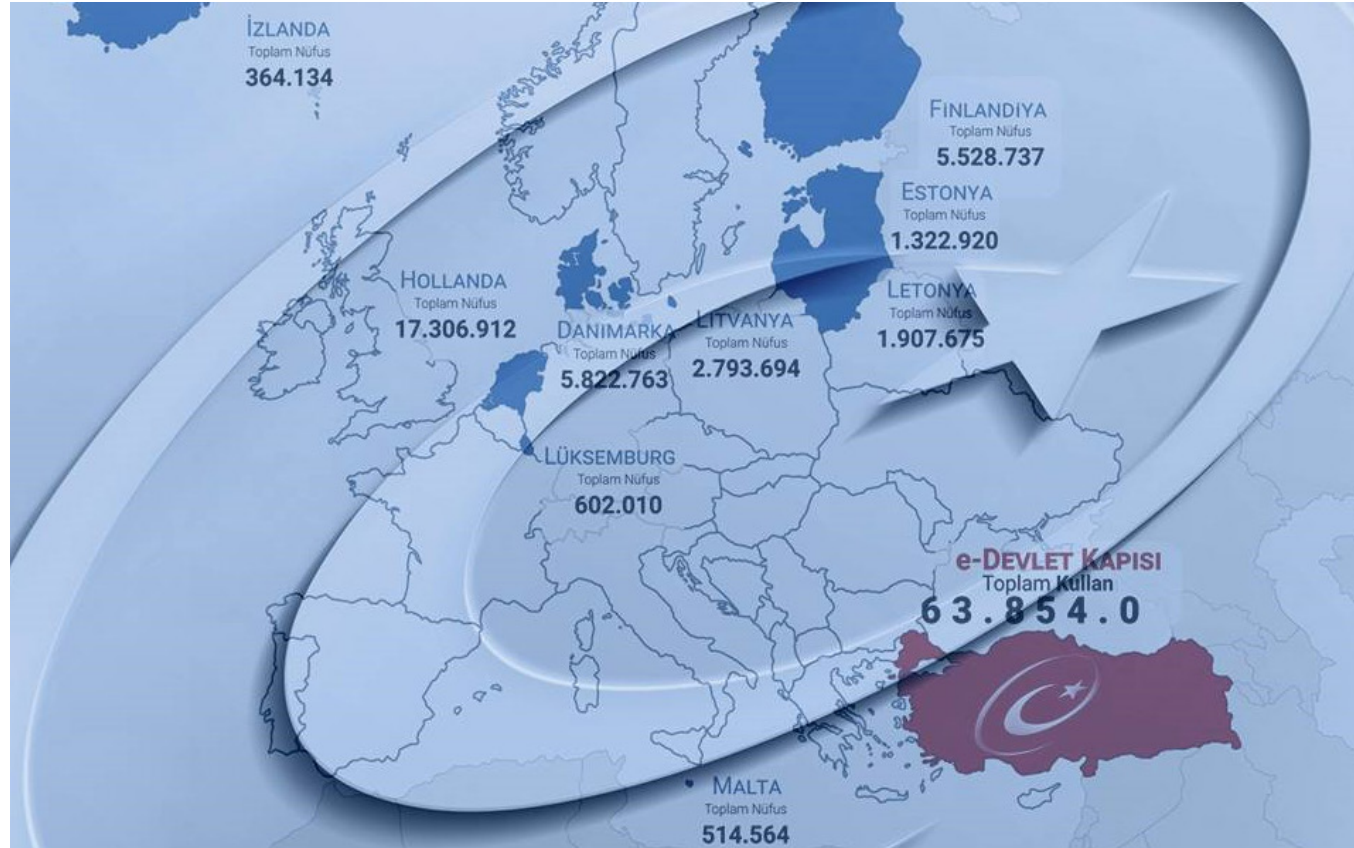
dönemimizin merkezi olan bir kent değildir Hititler, Frigler, Lidyalılar ve Perslerin hüküm sürdüğü Ankara; Galatlar, Romalılar ve Osmanlılar için de büyük bir öneme sahip oldu Şüphesiz ki tarih boyunca önemli bir merkez olan Ankara'nın kaderinde ve nihayetinde başkent olmak vardı Ankara, Kurtuluş Savaşı'mızda sadece ülkemizi askeri açıdan savunmanın değil; fedakârlığın, aydınlık yarınların, umudun da kenti hâline geldi Yine Ankara, bir milletin millet olması için en temel hakkı olan toprak bütünlüğü adına verilen mücadelesiyle, dünyadaki tüm mazlum milletlere de yol gösterici oldu Adım adım yürünen bağımsızlık mücadelesi, bugünümüzü aydınlattığı gibi geleceğe de bir ışık oldu Farklı milletlerden kıymetli katılımcıların bulunduğu bu davette, hepimiz, birbirimizden farklı bedenlere sahip olsak ve farklı dilleri konuşsak da aynı duyguları taşıdığımız kesindir Bu duyguların en değerlisi de, insanların ülkesi ve vatanları için arzuladıkları bağımsızlıktır İşte Ankara, başkent olmasının yanı sıra ülkemizin hürriyetinin ve bağımsızlığının sembolü olan, kadim ve muazzez bir duygunun da ta kendisidir"

Cumhuriyet'in Başkenti
100 YAŞINDA

Kutlu Olsun

e-Devlet Kapısı'nın en iyi performans gösterdiği başlık: 'Kullanıcı Odaklılık'

2023 yılı e-Devlet Kıyaslama Raporu, 27 Eylül tarihinde Avrupa Komisyonu tarafından yayımlandı Rapor kapsamına; 27 Avrupa Birliği ülkesi ile birlikte Avrupa Serbest Ticaret Birliği ülkeleri ve üyeliğe aday ülkeler olmak üzere toplam 35 ülke alındı Türkiye genel ortalamada 35 ülke arasında 10'uncu sırada yer aldı

Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi; Türkiye'de 7200'den fazla hizmeti, 63 milyondan fazla kullanıcısı olan e-Devlet Kapısı hizmetini yürütüyor Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi'nin açıklamasını yaptığı Avrupa Komisyonu e-Devlet Kıyaslaması 2023 Raporu sonuçlarına göre; Türkiye genel ortalamada 35 ülke arasında 10'uncu sırada yer aldı Genel ortalamada ilk 5 ülke Malta, Estonya, Lüksemburg, İzlanda

ve Finlandiya iken Güney Kıbrıs, Romanya, Arnavutluk, Karadağ ve Kuzey Makedonya son 5 ülke arasında bulunmakta Ayrıca Türkiye genel ortalamada Fransa, Almanya, Norveç, İspanya, İtalya ve İsviçre'yi geride bıraktı Endekste e-Devlet Kapısı'nın en iyi performans gösterdiği başlık 'Kullanıcı Odaklılık' olurken tüm ülkeler içerisinde Türkiye 3'üncü sırada yer aldı Malta ilk sıradayken Finlandiya ise 2'inci oldu Türkiye'yi, Danimarka

ve İspanya takip etti Bu başlık kapsamında son 5 sırada yer alan ülkeler ise Romanya, Arnavutluk, Güney Kıbrıs, Karadağ ve Kuzey Makedonya oldu Elde edilen bu sonuç, vatandaş odaklı politikaların sayısal dönüşüme başarılı bir şekilde yansıdığının en önemli göstergelerinden biri olarak ifade edildi

'Şeffaflık' başlığı kapsamında Türkiye 6'ncı sırada yer aldı

Raporda; 'Kullanıcı Odaklılık, Şeffaflık, Anahtar Kolaylaştırıcılar ve Sınır Ötesi Hizmetler' olmak üzere 4 ana başlık etrafında Türkiye'nin konumu ve detaylı ülke sıralamalarına ilişkin bilgiler verildi 'Kullanıcı Odaklılık' başlığı alt başlıklarından 'Çevrim İçi Erişim' kapsamında Türkiye 4'üncü sırada yer aldı Ülkemizi İspanya takip ederken; son 5 ülke ise Romanya, Güney Kıbrıs, Arnavutluk, Kuzey Makedonya ve Karadağ oldu 'Mobil Uyumluluk' kapsamında Türkiye Hollanda ile birlikte 11'inci sırada yer alırken; Fransa, Almanya, İspanya, İtalya ve İsviçre gibi ülkeleri geride bıraktı Sıralamada son 5 ülke ise Yunanistan, Güney Kıbrıs, Karadağ, Çekya ve Romanya oldu 'Kullanıcı Desteği' kapsamında ise Türkiye, Finlandiya, Malta, Yunanistan, İspanya ve İtalya ile birlikte 100 tam puan alarak ilk sırayı paylaştı Sıralamada son 5 ülke ise İsviçre, Çekya, Bulgaristan, Güney Kıbrıs ve Kuzey Makedonya oldu 'Şeffaflık' başlığı kapsamında Türkiye 6'ncı sırada yer alırken; İsviçre, Karadağ, Güney Kıbrıs, Arnavutluk ve Kuzey Makedonya, Türkiye'nin gerisine kaldı 'Şeffaflık' alt başlıklarında; 'Hizmet Sunumunun Şeffaflığı' kapsamında ise Türkiye 5'inci oldu Ülkemizi; Sırbistan, Kuzey Makedonya, Romanya, Güney Kıbrıs ve Karadağ izledi 'Şeffaflık' alt başlıklarından 'Kişisel Verinin Şeffaflığı' kapsamında Türkiye 14'üncü sırada yer aldı Ayrıca bu kategoride Almanya, Norveç ve İtalya ülkemizin gerisinde kaldı Sıralamada son 5 ülke ise Güney Kıbrıs, İsviçre, Slovakya, Arnavutluk ve Kuzey Makedonya oldu 'Şeffaflık' başlığı alt başlıklarından 'Hizmet Tasarımının

Şeffaflığı' kapsamında Türkiye Danimarka ile birlikte 7'inci sırayı paylaşıırken; Fransa, Norveç, İspanya ve İsviçre ise ülkemizin gerisinde kaldı Sıralamada son 5 ülke ise Almanya, İtalya, Kuzey Makedonya, Güney Kıbrıs ve Arnavutluk oldu

'Hazır Form Verisi'nde Türkiye birinci oldu

'Anahtar Kolaylaştırıcılar' başlığı kapsamında Türkiye 6'ncı olurken sıralamada Güney Kıbrıs, İsviçre, Romanya, Karadağ ve Kuzey Makedonya ülkemizin gerisinde kaldı 'Anahtar Kolaylaştırıcılar' başlığı alt başlıklarından 'e-Kimlik' kapsamında Türkiye 7'inci sırada yer aldı İrlanda, Güney Kıbrıs, Romanya, Kuzey Makedonya ve Karadağ ise ülkemizi izledi 'Hazır Form Verisi' başlığı kapsamında Türkiye ilk sırada yer aldı Ülkemizi sırasıyla Hollanda, Litvanya, İzlanda, Finlandiya ve Malta izledi Sıralamada son 5 ülke ise Çekya, Romanya, Hırvatistan, İsviçre ve Karadağ oldu 'Sayısal Posta Kutusu' alt başlığı kapsamında ise Türkiye, Hollanda, Letonya, Avusturya, Litvanya, Çekya, Lüksemburg, Danimarka, Malta, Estonya, Norveç, Finlandiya, Macaristan ve İzlanda ile birlikte 100 tam puan alarak ilk sırayı paylaştı Sıralamada son 5 ülke ise Slovenya, İrlanda, Arnavutluk, Romanya ve Kuzey Makedonya oldu 'Sınır Ötesi Hizmetler' başlığının alt başlıklarından olan 'Sınır Ötesi Kullanıcı Desteği' kapsamında Türkiye, Malta, Hollanda, Estonya, Lüksemburg ile birlikte 100 tam puan alarak ilk sırayı paylaştı Sıralamada son 5 ülke ise Polonya, Karadağ, Kuzey Makedonya, Arnavutluk ve Sırbistan oldu 2023 yılı itibarıyla e-Devlet Kapısı kullanıcısı olabilecek her 10 kişiden 9'una ulaşan e-Devlet Kapısı'nı her gün 14 milyondan fazla vatandaş kullanmakta

<https://digital-strategy.europa.eu/en/library/egovernment-benchmark-2023-adresinden-raporun-detaylarına-erişilebilir>

Girişimcilik ekosistemi Bilkent CYBERPARK'ta ter döktü

Uluslararası bir girişimcilik yarışması olan Get in the Ring'in Türkiye ayağı 6'ıncı kez yine Bilkent CYBERPARK tarafından 8 Eylül tarihinde düzenlendi 100'den fazla ülkede düzenlenen yarışmada girişimciler, gerçek bir ringe çıkarak fikirleriyle yarışıyor Her ülkenin ring kazananı 'Global Final'de ülkesini temsil etme ve dünyanın önde gelen yatırımcıları ile buluşma şansı yakalıyor

Ticarileşme potansiyeli ölçülebilir metriklerle dayanan girişimcilerin ringe davet edildiği Get in the Ring yarışmasında, girişimciler ring birincisi olmak için kıyasıya mücadele etti Şimdiye kadar hem tematik olarak hem de tüm sektörlerden girişimcileri ağırlayan yarışma, Bilkent CYBERPARK ekosistemini ve Ankara girişimcilik ekosistemini bir araya getirdi Sağlık teknolojilerinden enerji sektörüne, çeşitli konular üzerinde çalışan 8 firma; firma tanıtımı, takım yetkinlikleri, iş planı, elde edilen başarılar ve finansal konuları içeren ring sorularını 30 saniye içinde cevaplandırarak ringde jüriyi etkilemek için

ter döktü Yapılan başvurular arasından seçilen en iyi 8 girişimci, yarışmanın teması gereği rakibiyle ringde buluştu ve iş fikirlerini anlatarak ringin en iyisi olmak için mücadele etti Yarışmada jüri üyesi olarak Bilkent CYBERPARK Genel Müdürü **Faruk İnaltekin**, KOSGEB Daire Başkanı **Dr Mehmet Görkem Gürbüz**, Ford Otosan, Driventure Genel Müdürü **İlknur İlkyaz Gül**, TR7 Genel Müdürü **Ahmet Bülent Güneri**, Karel Yeni Teknolojiler Grup Başkanı **Dr Alper Sarıkan**, AKBANK KOBİ Bankacılığı Pazarlama Müdürü **Cemre Bozer** ve AKBANK Girişim Bankacılığı Yöneticisi **Neslinur Turan Karol** yer aldı

'Su Yönetim Platformu' üzerine çalışan Blue it, dünyada Türkiye'yi temsil edecek

Yaratıcı sunumların yapıldığı yarışmada sanayi tesisleri ve ticari binalarda su tüketimini gerçek zamanlı olarak takip edip optimize eden 'Su Yönetim Platformu' üzerine çalışan Blue it ve büyük veri temelli bir alan kullanımı ve fiyatlandırma optimizasyonu şirketi Aleflet firması finale kalmaya hak kazandı Final sunumunda jüri üyelerinin en çok dikkatini çeken ve 'Global Final'de Türkiye'yi temsil etmeye hak kazanarak Get in the Ring CYBERPARK 2023'ün birincisi seçilen girişim Blue it oldu Kazanan ekibin uluslararası pazarda kendi ürününü tanıtmalarının yanı sıra diğer ülkelerden seçilen birinci ekiplerle tanışma, etkinliğin küresel yatırımcı ve ortak ağına tanıtılma fırsatı bulunuyor Blue it firmasının katılımcı ülkelerin temsilcileriyle buluşacağı ve dünyanın en iyi startup'ı olmak için tekrar ringe çıkma heyecanı yaşayacağı Get in the Ring Global Final'i, önümüzdeki yıl belirlenecek ülkede düzenlenecek Akbank'ın ana sponsor olduğu yarışmada; Bilkent CYBERPARK firmalarından TR7 altın sponsor; BilgeAdam ve Openzekâ gümüş sponsor olarak yer aldı

Yapay zekâ ve bulut bilişim geleceğin teknolojisinin temellerini oluşturuyor

BTK Akademi ve Huawei Türkiye iş birliğiyle gerçekleştirilen Bulut Bilişim ve Yapay Zekâ Zirvesi, Bilgi Teknoloji ve İletişim Kurumu (BTK) ev sahipliğinde, 13 Ekim tarihinde düzenlendi

Bulut Bilişim ve Yapay Zekâ Zirvesi'ne; BTK Başkanı **Ömer Abdullah Karagözoğlu**, kamu ve özel sektör temsilcileri ve teknolojiye ilgi duyan öğrenciler katıldı. Etkinlikte konuşan **Karagözoğlu**, bulut bilişim ve yapay zekâ gibi yenilikçi teknolojilerin günümüzde yaşanan sayısal dönüşümde kilit bir rol oynadığını vurguladı. **Karagözoğlu**, "Verilerin depolanması ve işlenmesi, iş süreçlerinin optimize edilmesi ve daha optimize kararlar alınması için bulut bilişim kullanılırken, yapay zekâ; otomasyon, tahmin analizi ve müşteri deneyimlerinin geliştirilmesi gibi birçok alanda katkı sunuyor. İşletmeler ve kurumlar, bu teknolojileri ancak etkili bir şekilde kullanarak rekabet avantajı sağlıyor ve bu sayede uzun vadede oldukça başarılı sonuçlar elde edebiliyorlar" değerlendirmesinde bulundu.

Huawei Ar-Ge Kodlama Maratonu'nda dereceye girenlere ödülleri verildi

Günümüzde yapay zekânın makine öğrenimi yeteneklerini bulut tabanlı bilgi işlem ortamlarıyla birleştirerek sezgisel ve bağlantılı deneyimleri mümkün kıldığını ifade eden **Karagözoğlu**, "Akıllı cihazlarımızda bulunan sayısal asistanlarla konuşarak, onlara görevler vererek, tıpkı bir insanla kurduğumuz iletişim benzeri ilişkiler kuruyoruz. Bu durum günlük yaşam pratiklerimizi daha kolay bir hale getiriyor. Bu tarz yapay zekâlar; kullanıcıların alışveriş yapmasına, akıllı ev sistemlerini kullanmasına veya sevdiği bir şarkıyı anında dinlemesine olanak sağlıyor ve kesintisiz bir yapay zekâ teknolojisiyle bulut tabanlı bilgi işlem kaynaklarını birleştiriyor" dedi. Yapay zekâ ve bulut bilişimin birlikte geleceğin teknolojisinin temellerini oluşturduğunu vurgulayan **Karagözoğlu**, "Bizler bu noktada bu teknolojilere adapte olmak ve üretimini sağlamak amacıyla, sorumluluğumuzun bilincindeyiz. Gençlerimiz teknolojiyi sadece tüketen değil, aynı zamanda üreten bireyler olarak Türkiye'nin geleceğini şekillendirecekler. Yerli ve milli üretimin değerini ve gücünü kavrayan, bilim ve teknolojiye önem vermekten kaçınmayan bir gençlik, ülkemizi uluslararası arenada daha da ileriye taşıyacak" şeklinde konuştu. **Karagözoğlu**, ülkemizi 'Sayısal Türkiye' hedefine ulaştırmada kararlı olduklarını ifade ederek "Bu çalışmaların sonucunda, ülkemizi yüksek teknoloji üretim üssü haline getirmeyi hedefliyoruz" dedi. Konuşmanın ardından Bulut Bilişim ve Yapay Zekâ Zirvesi kapsamında 'Huawei Ar-Ge Kodlama Maratonu'nda dereceye giren ilk 3 takıma ödülleri takdim edildi.

“Haberleşme hizmetinin karadan uzaya taşındığı bir dönemin başlangıcını yaşıyoruz”

Düşük Yörünge Uyduları Üzerinden Hizmet Sunumuna Yönelik İstişare Toplantısı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) ev sahipliğinde, 26 Eylül tarihinde gerçekleştirildi

Düşük Yörünge Uyduları Üzerinden Hizmet Sunumuna Yönelik İstişare Toplantısı'na; Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı **Dr Ömer Fatih Sayan**, SpaceX yetkilileri, sektör temsilcileri ve uydu hizmetleriyle ilgili paydaşlar katıldı

Toplantıda konuşan Bakan Yardımcısı **Sayan**, uzaya konuşlandırılan sistemlerin ülkelere benzeri olmayan ve coğrafi kısıtlamalardan bağımsız imkanlar sunduğunu ifade etti **Sayan**, “Bu imkan ve kabiliyetlerden biri de uydular üzerinden sunulan

internet hizmeti Elektronik haberleşme hizmetleri uzun zamandır temel olarak karasal sabit ve mobil şebekeler üzerinden, alternatif olarak da uydular üzerinden sunulabilen bir hizmet iken, günümüzde özellikle düşük yörünge uyduları üzerinden genişbant internet hizmetinin sunumunun mümkün hale gelmesiyle birlikte haberleşme hizmetinin karadan uzaya taşındığı bir dönemin başlangıcını yaşıyoruz” açıklamasını yaptı

Türkiye’nin uzaydaki uydu sayısı sekize çıktı

Türkiye’nin son yıllarda gönderdiği uydularla uzayda varlığını güçlü bir şekilde hissettirdiğini kaydeden **Sayan**, “Özellikle istihbarat ve haberleşme amaçlı olarak tasarlanan TÜRKSAT 5B’nin de aktif olmasıyla birlikte Türkiye’nin uzaydaki uydu sayısı sekize çıktı Uydularımızın kapsama alanları; Avrupa’dan Orta Doğu’ya, Kuzey Afrika’dan Güney, Orta Afrika’ya, Akdeniz, Ege’den Karadeniz’e kadar büyük bir alana yayılmış durumda Uzayda yörünge hakkı bulunan 30 ülkeden biri olarak son fırlatılan uydularımızla birlikte, doğu yörüngesindeki uzay haklarımızı 30 yıl boyunca garanti altına almış bulunuyoruz” dedi

Uydu konusundaki bir sonraki adımlarının TÜRKSAT 6A olacağını altını çizen **Sayan**, TÜRKSAT 6A’nın önümüzdeki yıl içerisinde uzaydaki yerini alacağını belirtti **Sayan**, “Son uydularımız, TÜRKSAT ve ASELSAN mühendislerinin iş birliğiyle tasarlandı, üretildi ve uzay şartlarında test edildi Bizler ilk defa ticari bir uyduda yüzde yüz yerli bir donanımı kullanmanın haklı gururunu yaşıyoruz” değerlendirmesinde bulundu

Dünyada hizmet sunmayı hedefleyen

firmaların ITU düzenlemelerine uygun hareket etmeleri önemli

Düşük Yörünge Uyduları üzerinden geniş bant internet sunumunun dünya gündeminde tekrar yerini aldığını belirten **Dr Ömer Fatih Sayan**, Starlink’in bugün 4 binden fazla aktif uydu ile dünyanın farklı ülkelerinde hizmet sunmaya başladığını aktardı **Sayan**, Türkiye’de de Türksat’ın uydu hizmetlerine yönelik çalışmalarının yanı sıra Plan-S, Hello Space, Fergani Uzay Teknolojileri gibi başka firmaların da düşük yörünge uyduları üzerinden çalışmaları bulunduğunu belirtti ve düşük yörünge uyduları üzerinden tüm dünyada hizmet sunmayı hedefleyen firmalardan; Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) düzenlemeleri ve ulusal otoritelerin politika ve düzenlemelerine uygun hareket etmelerinin beklendiğini vurguladı Yerli ve milli üretimlerin yanı sıra uluslararası iş birliklerinde de en iyiye hedeflediklerini ifade eden **Sayan**, “Gerektiği yerde görüş alışverişleriyle, iş birlikleriyle de gücümüze güç katmayı amaçlıyoruz Bu anlamda uzayda önemli çalışmalara imza atan kim olursa olsun, şartlarımıza uydukları ve gerekli izinleri aldıkları müddetçe onlarla birlikte çalışmak bizleri mutlu eder Ülkemizin geleceği için, ilerlemesi için, bizim çizeceğimiz bir yol haritasına eşlik etmek isteyen, destek olmak isteyen herkesle el ele verip çalışmaya açığız” şeklinde konuştu

Toplam genişbant internet abone sayısı: 93,1 milyon

*Ulaştırma ve Altyapı Bakanı
Abdulkadir Uraloğlu, Bilgi
Teknolojileri ve İletişim
Kurumu'nun (BTK) 2023 yılının
2'nci çeyreğine ilişkin 'Türkiye
Elektronik Haberleşme Sektörü
3 Aylık Pazar Verileri Raporu'nu
değerlendirdi*

Yılın ikinci çeyreği itibarıyla BTK tarafından yetkilendirilen 465 şirketin, 843 yetki belgesi bulunduğunu ifade eden Ulaştırma ve Altyapı Bakanı **Abdulkadir Uraloğlu**, "TT Mobil, Turkcell, Türk Telekom ve Vodafone'un net satış gelirleri yaklaşık 38,2 milyar lira iken diğer işletmecilerin toplam gelirleri 12,1 milyar lira olarak gerçekleşti 2023 yılının ilk yarısı itibarıyla mobil abone sayısı 91,4 milyon olurken, mobil abone yaygınlığı yüzde 107,1 seviyesinde Mobil abonelerin 84 milyonunun 2016'da hizmete başlayan 4,5G aboneliğini tercih ettiği ve 4,5G hizmetinin toplam abonelerin yüzde 91,8'ini oluşturduğu görüldü M2M abone sayısı 8,5 milyona ulaştı" açıklamasını yaptı **Uraloğlu**, 2023 yılının ilk yarısı itibarıyla taşınan toplam mobil numara sayısının yaklaşık 172 milyon olduğunun altını çizerek "Bununla birlikte yılın ikinci çeyreğinde ise bir önceki üç aylık döneme göre yüzde 9,2 oranında artarak 2 milyon 465 bin 812 numara taşıma işlemi gerçekleşti Sabit hatlarda numara taşınabilirliği uygulamasının başladığı 10 Eylül 2009'dan 30 Haziran 2023'e kadar toplam 2 milyon 538 bin 670 adet numara taşıma işlemi gerçekleşti" dedi

Fiber altyapı: 536 bin kilometre

Yılın ilk yarısı itibarıyla mobil şebekelerde aylık ortalama kullanım süresinin 477 dakika,

sabit şebekelerde ise 95 dakika olduğunu belirten **Uraloğlu**, şunları kaydetti: "İnternet abone sayısı incelendiğinde 71,7 milyonu mobil olmak üzere toplam genişbant internet abone sayısı 93,1 milyona ulaştı 2023 yılının ilk yarısında bir önceki yıla kıyasla yüzde 9,6 civarında artışla 536 bin kilometre fiber altyapıya ulaşılmış olup fiber internet abone sayısı ise yaklaşık 6,3 milyondur Genişbant internet abonelerinin kullanımları incelendiğinde, 2022 yılının ikinci çeyreğinde sabit genişbant abonelerinin ortalama aylık veri kullanımı 238 GByte iken 2023 yılının ikinci çeyreğinde bu rakamın 254 GByte'a yükseldiği, mobil abonelerde ise 2022 yılı ikinci çeyreğinde 12,8 GByte olan veri kullanımının 16 GByte'a ulaştığı görüldü" dedi Türkiye'de 6 adet yetkilendirilmiş elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı bulunduğunu kaydeden **Uraloğlu**, "Söz konusu elektronik sertifika hizmet sağlayıcıları tarafından Haziran 2023 sonu itibarıyla 6,9 milyon elektronik imza ve 903 bin mobil imza olmak üzere toplam 7,8 milyon elektronik sertifika oluşturuldu" açıklamasını yaptı

Dr Ali Taha Koç, Turkcell'in Genel Müdürü oldu

**Turkcell Yönetim Kurulu
kararıyla ataması onaylanan
Dr Ali Taha Koç, 13 Ekim
tarihinden itibaren Turkcell
Genel Müdürü olarak
göreve başladı**

Bilkent Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği bölümünü bitirdikten sonra Dallas Texas Üniversitesi Elektrik Mühendisliği bölümünde yüksek lisans ve doktora öğrenimini tamamlayan **Dr Ali Taha Koç**, ABD'de Intel şirketinde Ar-Ge mühendisi olarak çalışmaya başladı Bu sürede 61 patent geliştiren **Koç**'un 23 bilimsel makalesi yayımlandı

Uluslararası projeler geliştirip yöneten **Koç**, 2013'te en çok patent üreten ve ödül alan 10 mühendisten biri oldu Türkiye'ye 2014 yılında dönen **Dr Ali Taha Koç**, Başbakanlık Başmüşaviri olarak göreve başladı Aynı yıl Cumhurbaşkanlığı Bilgi Teknolojileri Başkanlığı'na atanan **Koç**, eş zamanlı olarak tüm bakanlıklardan ve güvenlik birimlerinden bilgi akışını sağlayan Cumhurbaşkanlığı Devlet Bilgi Koordinasyon Merkezi'nin kurulum sürecini yönetti 2018'de Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı'na atanan **Koç**, aynı zamanda TÜRKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme AŞ Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yaptı **Koç**, mezun olduğu Bilkent Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü'nde yüksek lisans ve doktora dersleri veriyor Lisanslı bir pilot olan ve çok iyi derecede İngilizce bilen **Koç**, evli ve bir çocuk babası

Dr Ali Taha Koç, atamasının ardından 13 Ekim tarihinde sosyal medyada yaptığı paylaşımda, "Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi olarak gerçekleştirdiğimiz başarılı projelerin ardından bugün itibarıyla Turkcell'de Genel Müdür olarak ülkemize hizmet edecek olmanın heyecanını yaşıyorum Tüm Turkcell ailesi ile birlikte şirketimizi küresel bir teknoloji devi haline getirmek için var gücümüzle çalışacağız Yeni görevim için iyi dileklerini ileten herkese teşekkür ederim" ifadelerini kullandı

2023 Avrupa'nın En İyi İşverenleri Listesi'nde Türkiye'den 19 organizasyon yer aldı!

Great Place To Work® tarafından belirlenen Avrupa En İyi İşverenleri™ Listesi'nde bu yıl 150 organizasyonun bulunduğu listede; Türkiye merkezli ve Türkiye'de faaliyet gösteren çok uluslu 19 organizasyon yer aldı Listeye giren organizasyonlar, 21 Eylül tarihinde Lüksemburg'da gerçekleştirilen törende açıklandı

Sahip olduğu verilerle bir iş yerini harika hale getiren unsurların neler olduğunu ortaya koyan ve iş yeri kültürü ile çalışan deneyimi konusunda küresel otorite kabul edilen Great Place To Work®, güven temelli iş yeri kültürü oluşturarak harika olmayı başaran Avrupa'nın En İyi İşverenleri™'ni açıkladı Bu yıl listede Türkiye merkezli 12 organizasyon ve Türkiye'de faaliyet gösteren 7 çok uluslu organizasyon yer aldı Lüksemburg'da düzenlenen ödül töreninde açıklanan listede; Trabzon Port, Vega Sigorta, Codeway, Esbaş, Bentego, AssisTT, Akra Hotels, GDZ Elektrik Dağıtım, Architech Bilişim, Votorantim Çimento ve sahibindencom Türkiye merkezli şirketler olarak yer aldılar Çok uluslu şirketler kategorisindeyse DHL Express, AbbVie, Hilton, Cisco, Stryker, Teleperformance ve Novo Nordisk olarak yer buldular

Avrupa'nın En İyi İşverenleri™ Listesi'nde bu yıl 150 organizasyon bulunuyor

Türkiye, Avusturya, Belçika, Kıbrıs, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, İzlanda, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Norveç, Polonya, Portekiz, İspanya, İsveç, İsviçre, Hollanda ve İngiltere'de en iyi işverenler listelerine giren şirketlerin aday olduğu Avrupa'nın En İyi İşverenleri™ Listesi'nde bu yıl 150 organizasyon bulunuyor 2023 yılında 26 milyon çalışanın dahil olduğu Trust Index™ anketinden elde edilen verilerle belirlenen liste, çalışan sayısına göre 4 kategoriye ayrılıyor: Küçük (10–49 çalışan sayısı); Orta (50–499 çalışan sayısı); Büyük (500+ çalışan) ve Çok Uluslu (Multinational)

Listede yer alan çalışanların yüzde 88'i organizasyonlarında kalmak istiyor

Great Place To Work® Türkiye CEO'su Eyüp Toprak, Avrupa'nın En İyi İşverenleri™ Listesi'nin, Türkiye merkezli ve Türkiye'de faaliyet gösteren çok uluslu organizasyonlarda uluslararası seviyede güven temelli kurum kültürü oluşturulduğunun kanıtı olduğunun altını çizerek "Listede yer alan 19 organizasyonu gönülden tebrik ediyoruz Pek çok konuda olduğu gibi insan odaklı ve güven temelli kurum kültürü oluşturma konusunda Türkiye'nin Avrupa ve dünya ile yarışır seviyede olduğunu gördük Bu yılki liste oluşturulurken dönüşen iş dünyasında çalışanların aidiyet açısından önemsedikleri başlıkların esnek çalışma modeli, iş arkadaşları tarafından önemsenme, psikolojik ve duygusal olarak sağlıklı işyeri deneyimi gibi konular olduğunu gördük Ayrıca listede yer alan çalışanların yüzde 88'i organizasyonlarında kalmak isterken bu rakam standart organizasyonlarda sadece yüzde 58 oldu" açıklamasını yaptı

Avrupa'nın En İyi İşverenleri™ Listesi nasıl belirlendi?

Great Place To Work®, şirketlerin işveren programlarını analiz ediyor ve ülkelerinde Yılın En İyi İşverenleri™ Listesi'nde yer almış organizasyonları Avrupa'nın En İyi İşverenleri™ Listesi'ne aday organizasyonlar olarak belirliyor 2023 Avrupa'nın En İyi İşverenleri™ Listesi oluşturulurken 26 çalışanın iş yeri deneyimini gösteren Trust Index™ anketi verileri incelendi Değerlendirmede; Türkiye, Avusturya, Belçika, Kıbrıs, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, İzlanda, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Norveç, Polonya, Portekiz, İspanya, İsveç, İsviçre, Hollanda ve İngiltere yer aldı Liste, organizasyonların çalışan sayısına göre 4 farklı kategoriye ayrıldı: Küçük (10–49 çalışan sayısı); Orta (50–499 çalışan sayısı); Büyük (500+ çalışan) ve Çok Uluslu (Multinational) Çok uluslu organizasyonların aynı zamanda bölgedeki birden fazla ülkede harika iş yerleri yaratma çabaları da değerlendirildi Bu organizasyonlar, en az üç Avrupa ulusal listesinde yer almalıydı ve dünya genelinde en az 1000 çalışana sahip olmalıydı Ayrıca burada çalışanların en az yüzde 40'ı (veya 5000'i) genel merkez ülkesinin dışında çalışıyor olmalıydı

Elif Başak Teksin, Gazi Teknopark'ın Genel Müdürü olarak atandı

Elif Başak Teksin, 2008 yılından itibaren çalıştığı Gazi Teknopark AŞ firmasının Genel Müdürü olarak görevini sürdürecektir.

Gazi Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler mezunu olan **Elif Başak Teksin**, 2008 yılında, Gazi Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Kurucu ve İşletici AŞ'de Halkla İlişkiler Uzmanı olarak göreve başladı. **Teksin**, Firma İlişkileri Yöneticiliğinden sonra İşletme Direktörü olarak görevini sürdürdü. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri mevzuatına son derece hakim bir birikimle, firma kabul süreçleri, firma denetimleri, vergisel muafiyetlerin uygulanması ve kontrolü gibi pek çok konuda uzun yıllar çalışmalarını sürdürdü. Firmalara yönelik sosyal ve kültürel etkinlikler, sektörel konularda eğitimler, yarışma ve çalıştay organizasyonları gibi süreçlerde birinci derece yetkili olarak yer alan **Teksin**, TC Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

tarafından her yıl düzenli olarak talep edilen, Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde yer alan firmaların yıllık verilerinden oluşan raporlamalarda, Teknopark Yönetici Şirketin etki değerlendirme raporunun hazırlanmasında, performans endeksi verilerinin hazırlanmasında, ilgili süreçlerin tamamında aktif görev aldı. **Elif Başak Teksin**, Yönetici Şirketin stratejik plan hazırlığında da birinci derece yetkili olarak görev yaptı. Gazi Teknopark'ı; kamu kurumlarında, üniversitelerde, diğer Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde, STK'larda temsil etti. Gelişmekte olan genç TGB'lerde, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Derneği (TGBD) tarafından yürütülen programlarda mentor olarak yer aldı.

Great Place To Work®

Cumhuriyetimizin 100'cü yılı kutlu olsun.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında; nitelikli insan gücü ile ulaşabileceğimiz "Teknoloji ve Üreten Türkiye" hedefi için Great Place To Work® olarak bilişim sektörümüzle el ele yan yanayız.

Nice yüz yıllara!

NFT dünyası: Güçlü yönler, potansiyel değerler, tehditler...

KPMG Türkiye'nin blok zinciri teknolojisinin faydalarının, kullanım alanlarının, avantajlarının, dezavantajlarının anlaşılması ve sektörlere olan katkısının gelişmesi amacıyla hazırladığı 'KPMG Perspektifinden Web3' başlıklı araştırma raporunda, blok zincirinin eğilim başlıklarından NFT (Nitelikli Fikrî Tapu) teknolojisi hakkında da önemli bilgiler verilmekte

NFT (Nitelikli Fikrî Tapu) dijital varlıklara getirdiği yenilikçi bakış açısı ile başta oyun, sanat ve moda olmak üzere birçok sektörde mülkiyet ve ticari faaliyet kurallarının yeniden yazılmasına sebep oluyor NFT teknolojisinin ticaretin geleneksel modellerini değiştirme ve sürdürülebilir bir değer yaratma potansiyeline sahip olduğuna dikkat çeken raporda yer alan rakamlara göre, küresel çapta bu teknoloji 2022 yılında 24,7 milyar dolar organik ticaret hacmine ulaştı ve başta oyun, müzik, sanat, moda ve sağlık olmak üzere birçok alanda hızla uygulama örneklerine sahip oldu 2021 yılında kaydedilen 25,1 milyar dolara kıyasla küçük bir düşüş görülse de 2021 yılında 58 milyon olan işlem sayısı 2022 yılında yüzde 67 oranında yükselerek 101 milyon olarak kaydedildi Bu durum NFT fiyatlarının 2022'de dolar bazında değer kaybetmesini işaret etse de işlem sayılarındaki artış NFT'lerin gelip geçici bir eğilimden fazlası olduğunu kanıtladı 2022 yılında kullanıcı sayısı bir önceki seneye göre yüzde 876 artarak 10,6 milyona ulaştı İşlem hacmi büyüklüğünde ilk sırada, kurulduğu 2017 yılından beri OpenSea pazar yeri yer alıyor OpenSea, 2022 yılında 2021'e kıyasla işlem hacminde yüzde 26 oranında bir artış yaşayarak 18,6 milyar dolar işlem hacmine ulaştı

Türkiye'de 2018'de 3 bin 800 olan NFT kullanıcı sayısı 2022'de 578 bin kişiye ulaştı

Rapora göre Türkiye'de de NFT teknolojisi; sanat, spor, tarım, eğlence, turizm ve işletme gibi çeşitli sektörlerde hızla yaygınlaşmakta Türkiye'deki NFT uygulamaları, işletmelerin müşterileriyle bağlantı kurması ve yeni bir deneyim yaratmasını da sağlıyor Ülkemizde 2018 yılında 3 bin 800 olan NFT kullanıcı sayısı 2022 itibarıyla 578 bin kişiye ulaştı 2027 yılında Türkiye'deki NFT kullanıcı sayısının 2022 yılına göre yüzde 54'lük artış ile 890 bin kişiye ulaşması bekleniyor KPMG Türkiye Strateji ve Operasyonlar Danışmanı ve Şirket Ortağı **Bükre Bektaş**, konuyla ilgili şu bilgileri paylaştı: "NFT'ler, çeşitli sektörlerdeki müşteriler için heyecan verici fırsatlar yaratan yeni bir varlık sınıfı olarak karşımıza çıkıyor NFT'lerin sahiplik ve orijinallik doğrulaması gibi benzersiz avantajlar sunması yaratıcıların, koleksiyonerlerin ve yatırımcıların özellikle ilgisini çekiyor Ancak NFT'ler ile ilgili karmaşık düzenleyici çerçeveler ve vergi sonuçları müşteriler için riskler ve zorluklar yaratabiliyor KPMG olarak danışmanlık, vergi ve denetim bölümlerimiz ile müşterilerimizin NFT'ler ile ilişkili faydaları ve riskleri anlamalarına, düzenleyici gereksinimlere uyum

Bükre Bektaş
Strateji ve
Operasyonlar,
Şirket Ortağı
bbektas@kpmg.com

danışmanlığı, teknoloji danışmanlığı, denetim ve risk yönetimi, hukuk, vergi ile sürdürülebilirlik yaklaşımlarının entegre bir şekilde ele alınması gerektiğinin bilincindeyiz"

NFT'ler şeffaf ve güvenli blok zinciri teknolojisinde depolanıyor

NFT'ler blok zinciri teknolojisi kullanılarak oluşturulup depolanan dijital varlıklar olarak dijital sanat ve özelleştirilmiş varlıklar için önemli bir fırsat sunuyor Günümüzde NFT kullanımını artıran çeşitli faktörler bulunuyor Raporda; avantajlar, güçlü yönler ve potansiyel değerler şu şekilde özetleniyor:

- **Eşsiz ve nadir dijital varlıklar:** NFT'ler, dijital sanat veya koleksiyon öğeleri gibi benzersiz dijital varlıklara sahip olma ve eşsiz dijital varlıklar oluşturma fırsatı sunuyor ve değerini garanti ediyor
- **Merkeziyetsizleştirme:** NFT'ler, yatırımcılara yatırımları için ek güvenlik sağlayan, merkezi olmayan, şeffaf ve güvenli blok zinciri teknolojisinde depolanıyor
- **Dijital mülkiyet:** NFT'ler sayesinde dijital varlıkların mülkiyeti tanımlanarak korunuyor Blok zinciri teknolojisi sayesinde NFT'ler, dijital varlıkların taraflar arasında doğrudan hareketine izin vererek transferi kolaylaştırıyor
- **Veri güvenliği:** NFT'ler, veri güvenliğini artırarak manipülasyona karşı koruma sağlıyor NFT'ler dijital varlıkların depolanması, yedeklenmesi ve taşınması için kolay bir yol sunuyor
- **İzlenebilirlik:** Etherscan gibi açık kaynaklı platformlar, işlemleri izleme sürecini kolaylaştırıyor ve işlemlerin izlenebilirliğini artırıyor

NFT'lerin oluşturulması ve blok zinciri üzerinde saklanması yüksek enerji gerektirmekte

NFT'ler, dijital mülkiyet haklarını tanımlayan ve koruyan bir teknoloji olsa da birçok dezavantaj, risk ve tehdit de içeriyor Raporda bunlar da şu şekilde özetlenmekte:

- **Regülasyon eksikliği:** NFT piyasası büyük ölçüde düzensizdir Bu düzensizlik, piyasada potansiyel dolandırıcılık ve manipülasyona yol açıyor
- **Fikri Mülkiyet ihlali:** NFT teknolojisinin hak sahibinin izni olmadan telifli veya ticari markalı içeriğin dijital kopyalarını oluşturmak ve satmak için kullanılabilmesi yasal sorunlara yol açıyor
- **Siber güvenlik:** Tüm NFT'ler bir blok zincirinde depolanan dijital varlıklar olduğundan, NFT'lerin her zaman veri kaybı veya çalınma riskine sahip olduğu görülüyor
- **Likidite eksikliği:** NFT piyasasının nispeten küçük olması ve likit olmaması, NFT'lerin istendiği zaman alınıp satılmasını zorlaştırıyor
- **Çevresel etkiler:** NFT'lerin oluşturulması ve blok zinciri üzerinde saklanması yüksek enerji gerektiriyor ve bu da yüksek karbon ayak izi oluşturuyor

NFT nedir?

Blok zincir teknolojisini kullanarak herhangi bir dijital varlığı bir diğerinden farklı kılan tanımlayıcı bilgileri içeren kriptografik varlıklara Nitelikli Fikri Tapu (Non-Fungible Token, NFT) ismi veriliyor NFT, dijital dünyadaki varlıkların sahiplik hakkı ve benzersizliğinin güvenli yöntemler ile doğrulanmasını ve transfer edilebilmesini sağlıyor Bu sayede dijital sanat eserleri, müzik parçaları, video oyunları gibi öğelerin orijinal ve tekil bir şekilde mülkiyetinin sağlanması ve satılabilmesi mümkün hale geliyor Dijital dünyadaki varlıkların tapusu olarak da isimlendirilen NFT'ler sayesinde ilgili dijital varlıklar eşsiz ve taklit edilemez bir forma kavuşuyor Söz konusu dijital varlıkların sahipliği eşsiz ve özerk sertifikalarla güvence altına alınıyor, korunuyor ve istenirse bir başkasına transfer edilebiliyor

Rapora chrome-extension://
efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://
assetskpmgcom/content/dam/kpmg/tr/pdf/2023/06/
KPMG-perspektifinden-Web3pdf linkinden
ulaşabilirsiniz

Kadınlar bilim dünyasında cam tavanları kırıyor

Bilimde cinsiyet eşitliğini savunan L'Oréal Türkiye, 21 yıldır genç bilim kadınlarını desteklemek ve bilim dünyasında daha fazla kadının sesini duyurmasını sağlamak amacıyla UNESCO Türkiye Milli Komisyonu iş birliğiyle 'Bilim Kadınları İçin' programını yürütüyor Programı; 40 yaş altı genç ve yetenekli bilim kadınlarının tanınmalarını sağlamayı hedefliyor Türkiye, tüm L'Oréal ülkeleri içinde bu programı en çok destekleyen ilk 5 ülke arasında yer almakta

Kadınların bilimde ve özellikle üst düzey pozisyonlarda yer alma oranı, karşılaştıkları cinsiyet eşitsizliği ve ayrımcılık nedeniyle oldukça düşük seviyede bulunmakta L'Oréal Türkiye ve UNESCO Türkiye Milli Komisyonu iş birliğiyle düzenlenen 'Bilim Kadınları İçin' programı, 40 yaş altı genç ve yetenekli bilim kadınlarının tanınmalarını sağlamayı hedefliyor 2023 yılında 'Bilim Kadınları İçin'projesinin kapsamı genişletilerek Toplum Gönüllüleri Vakfı (TOG) iş birliğiyle üniversiteli genç kadınların eğitimine katkı sağlanıyor Eğitim hayatlarında kullanılmak üzere kadın öğrenciler için bağış fonu oluşturan L'Oréal Türkiye, 'Bilim Kadınları İçin' programında daha önce burs kazanmış bilim kadınlarının katkıda bulunacağı

mentorluk programıyla da üniversite öğrencisi olan geleceğin bilim kadınlarına destek verecek 'Bilim Kadınları İçin' programının Türkiye'deki 21'inci yılında bilime yön veren genç ve yetenekli Türk bilim kadınlarının her biri, bilimsel araştırmalarında kullanmak üzere 150 bin TL ödül kazandı L'Oréal Türkiye Ülke Genel Müdürü **Sinem Sandıkçı Gökçen**, UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Başkanı **Prof Dr M Öcal Oğuz**, Jüri Başkanı **Prof Dr Zeki Kaya**, MIT Technology Review Dergisi'nin her sene yayınladığı '35 Yaş Altı Yenilikçiler' listesinde yer alan **Dr Gözde Durmuş**, Toplum Gönüllüleri Vakfı Genel Müdürü **Ayşe Kırımlı** ve TOG Genç Yönetim Kurulu Üyelerinin katıldığı lansmanda, kazanan bilim kadınları projelerini tanıttı

Program; Türkiye'nin her yerindeki bilim kadınlarından yoğun ilgi gördü

Bilime olduğu kadar bilimsel alanlarda toplumsal cinsiyet eşitliğine de ihtiyaç duyulan bir dönemde araştırmacıları teşvik eden, destekleyen ve farkındalık yaratan programda burs kazanan kadınlar, aldıkları destekle bilim dünyasında cam tavanları kırıyor 'Bilim Kadınları İçin' programı, her disiplinde yeni ufuklar açarak gerçek bir dönüşüm yaratmaya katkıda bulunuyor Program, 21'inci yıldönümünde Türkiye'nin her yerindeki bilim kadınlarından yoğun ilgi gördü 'Yaşam ve Çevre Bilimleri' ve 'Fiziki Bilimler' olmak üzere iki kategoride yapılan başvurular, bağımsız UNESCO jürisi tarafından değerlendirildi Lansmanda projelerini tanıtan bilim kadınları; akademik özgeçmişleri, araştırmalarının bilime sağladığı katkı, projenin uygulanabilirliği, sürdürülebilirliği ve bilimsel yeniliği gibi kriterler göz önüne alınarak seçildi İnsanlık için önemli projeler üzerinde çalışan, her biri üniversitelerdeki araştırmalarını sürdüren 40 yaş altındaki 4 genç bilim kadını; enerji, çevre, tıp, geri dönüşüm, endüstriyel inovasyon, biyokimya gibi pek çok alanda heyecan verici çalışmalar gerçekleştiriyor Program kapsamında daha önce programda ödül kazanmış gönüllü bilim kadınları, bilimsel alanlarda öğrenim gören kadın öğrencilerin mentorluğunu üstlenecek En az 6 ay sürecek programda mentorluk desteği alacak gençler; Biyokimya, Biyomedikal Mühendisliği, Biyo-tıp, Doğa Bilimleri, Fizik, Moleküler Biyoloji, Genetik, Nörobilim gibi bölümlerde üniversite eğitimi alıyor İş birliğinin bir diğer ayağında ise L'Oréal, TOG aracılığıyla kadın öğrencilere bağış desteğinde bulunuyor Öğrenciler, sağlanan fondan eğitim hayatlarında kullanmak üzere yararlanabilecek L'Oréal Türkiye Ülke Genel Müdürü **Sinem Sandıkçı Gökçen**, "L'Oréal olarak bilimde cinsiyet eşitliğine ve bilim kadınlarına olan inancımızı her zaman en üst seviyede tuttuk Biliyoruz ki bilimde cinsiyet eşitliği sağlandığında daha fazla perspektif, daha fazla çeşitlilik ve daha fazla yenilik ortaya çıkar İşte bu yüzden; genç bilim kadınlarını desteklemek, onların potansiyellerini açığa çıkarmalarına yardımcı olmak ve bilim

dünyasında daha fazla kadının başarılı olmasını sağlamak amacıyla tam 21 yıldır 'Bilim Kadınları İçin' programını yürütüyoruz Türkiye'de bugüne kadar 120 genç kadın bilim insanına umut vaat eden projelerinde destek olduk ve olmaya da devam edeceğiz 1 Uluslararası Mükemmellik Ödülümüz var ve 4'ü üst üste olmak üzere 5 bilim kadınıımız Uluslararası Yükselen Yetenek seçildi Hepsisiyle gurur duyuyoruz" açıklamasını yaptı

Bilimin aydınlık geleceğinin inşa edilmesi için büyük bir rehber

Etkinliğe Onur Konuğu olarak katılan ve geçtiğimiz yıllarda MIT Technology Review Dergisi'nin her sene yayınladığı '35 Yaş Altı Yenilikçiler' listesinde tıp ve biyolojide çığır açan 35 öncüden biri olarak yer alan **Dr Gözde Durmuş**; yaptığı konuşmayla konukların büyük ilgisini gördü **Dr Durmuş** konuşmasında, "L'Oréal Türkiye'nin UNESCO iş birliğiyle yürüttüğü 'Bilim Kadınları İçin' programı, ülkemizde bilim kadınlarının araştırmalarını destekleyen bir simge haline gelmiştir Bugün, bilimin ışığında ilerleyen bu ödül töreniyle birlikte, bilimin cinsiyete bağlı olmayan evrensel bir güç olduğunu bir kez daha gösteriyoruz Bu özel bilim kadınlarının başarıları, 100'üncü yılını kutladığımız Cumhuriyetimizin bilimin aydınlık geleceğini inşa etmesi için büyük bir rehber olacak Ben de bu ödülü kazanan bilim kadınlarının ileride yetiştireceği öğrencileri görmek için sabırsızlanıyorum" değerlendirmesinde bulundu Toplum Gönüllüleri Vakfı Genel Müdürü **Ayşe Kırımlı**; toplumsal cinsiyet eşitliğinin önemine dikkat çekerek "TOG olarak 2002'den bu yana genç kadınların toplumsal hayatın her alanında daha aktif rol almaları için çalışmalar yürütüyoruz Bu kapsamda her yıl binlerce genç kadını burs ve mentorluk programıyla güçlendiriyoruz Şimdi L'Oréal Türkiye ile birlikte gençlerin eğitim ve gelecek hayallerine destek olmaktan büyük mutluluk duyuyoruz Başarılı bilim kadınlarının, bu alanda kariyer yapmak isteyen gençlere ilham vererek rehber olacaklarına inanıyoruz" dedi

Kanser teşhisi için de yeni belirteçler keşfedilebilecek

Doç Dr Açelya Yılmaz Aktuna, Ankara Üniversitesi Biyomedikal Mühendisliği Bölümü & Kök Hücre Enstitüsü: Kanser için yeni tedavi yaklaşımlarının geliştirilmesine olanak sağlamayı amaçlıyor Dünyada bir ilk olan çalışmanın ana temelini; tümördeki hücreler arası kompleks moleküler ilişkilerin yeni nesil yöntemlerle daha iyi anlaşılması oluşturuyor Heterojen bir yapıya sahip olan tümör içerisinde farklı hücre tipleri bulunuyor ve gerçekleştirilecek olan projede bu hücreler arasındaki iletişimin daha yakından anlaşılmasına olanak sağlanacak Özellikle kanser kök hücrelerin etkin olduğu ve ilaca dirençli kanser tiplerinde daha etkin tedavilerin geliştirilmesi için yeni hedefler belirlenebilecek Hatta bu yeni etkileşimlerin bulunması sayesinde kanser teşhisi için de yeni belirteçler keşfedilebilecek

Daha verimli ve maliyeti düşük yeşil hidrojen üretimi konusunda çalışılıyor

Doç Dr Begüm Yazar Kaplan, Sabancı Üniversitesi SUNUM Nanoteknoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi:

Karbon emisyonlarını azaltmak için daha düşük maliyetli ve yüksek verimlilikte yeşil hidrojenin üretilmesi hedefleniyor Proje kapsamında, geliştirilecek farklı türde katalizörlerin kullanıldığı 3-boyutlu arayüzlü bipolar membranlar ile arayüzdeki suyun ayrışmasını kolaylaştırarak

daha verimli ve maliyeti düşük yeşil hidrojen üretimi konusunda çalışılıyor Araştırma, fosil yakıtlara bağımlılığı azaltacak, karbondioksit salınımını düşürerek toplumun daha temiz bir geleceğe sahip olmasında önemli bir adım olacak 3-boyutlu arayüze sahip yeni nesil bipolar membranların elektrolizör teknolojilerine uygulanması ve performans özelliklerinin ayrıntılı olarak incelenmesi hem Türkiye hem de dünyada yeşil hidrojen üretim teknolojilerine önemli katkılar sağlayabilecek

Tarım ve orman atıklarından nano gözenekli karbon malzeme geliştirilmesi hedeflenmekte

Doç Dr Feyza Kazanç Özerinç, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Makina Mühendisliği Bölümü: Enerji depolama, temiz su eldesi, karbondioksit tutulması gibi alanlarda daha verimli ve çevre dostu çözümler elde edilmesini sağlayacak, geleceğin sürdürülebilir ve döngüsel ekonomisi için tarım ve orman atıklarından nano gözenekli karbon malzeme geliştirilmesi hedefleniyor Proje kapsamında farklı biyokütlelerden üretilen karbon malzemelerin gözenek ve yüzey deseninin malzemelerin kullanılacağı alana yönelik tasarlanması konusunda çalışılıyor Projenin Türkiye’de uygulanması, biyokütle kaynaklarının değerlendirilmesi ve atık yönetiminin geliştirilmesi açısından daha verimli tarım uygulamaları ve temiz suya erişimin kolaylaştırılması için büyük potansiyel taşıyor

Akciğer kanseri tedavisinde kullanılabilecek yeni nesil bir antikör ilacı keşfi amaçlanıyor

Dr Sibel Kalyoncu Uzunlar, İzmir Biyotıp ve Genom Merkezi: Proje kapsamında, ikili özgüllüğe sahip ve akciğer kanseri tedavisi için kullanılabilecek yeni nesil bir antikör ilacı keşfi amaçlanıyor Bağışıklık sisteminin kansere iki taraflı savaş açmasının sağlanması, projenin ana hedefini oluşturuyor Türkiye’de geliştirilmiş orijinal bir ilaç bulunmuyor Projede orijinal bir ilaç geliştirmeye yönelik araştırma ile iki hedefi birden gerçekleştirebilecek tek bir antikör bulunacak, hâlâ binlerce ölüme sebebiyet veren akciğer kanseri için yeni bir tedavi yolunun açılmasına olanak sağlanabilecek

Türkiye’de son 21 yılda 120 genç bilim kadınına, umut vaat eden projelerinde destek olundu

‘Bilim Kadınları İçin’ programı kapsamında dünya genelinde 50’den fazla bilimsel kuruluşla

iş birliği yapıldı Program içerisinde düzenlenen 52 ulusal ve bölgesel programla, 110’dan fazla ülkede doktora ve doktora sonrası düzeydeki bilim kadınlarına yaklaşık 260 burs verildi Türkiye, tüm L’Oréal ülkeleri içinde bu programı en çok destekleyen ilk 5 ülke arasında yer alıyor ‘Bilim Kadınları İçin’ programı kapsamında bugüne kadar; uluslararası ödülün sahibi 127 kadın ve burs verilen 4000’den fazla araştırmacı olmak üzere, 4100’den fazla genç bilim kadını desteklendi Programın uluslararası ayağında 122 bilim kadınına, Bilimde Mükemmellik Ödülü verildi Bu ödülü kazanan bilim kadınlarından 5’i de Nobel Ödülü aldı Türkiye’de son 21 yılda 120 genç bilim kadınına, umut vaat eden projelerinde destek olundu

Türkiye’nin 1 Uluslararası Mükemmellik Ödülü bulunuyor ve 4’ü üst üste olmak üzere 5 Türk bilim kadını, Uluslararası Yükselen Yetenek seçildi

Cumhuriyeti en çok seven; onun için en çok çalışandır

Havacılık, uzay ve teknoloji festivali TEKNOFEST, Cumhuriyet'in 100'üncü yılında, İstanbul ve Ankara'dan sonra 27 Eylül -1 Ekim tarihleri arasında, üçüncü ve son durağı İzmir'de teknoloji ve bilim meraklılarını ağırladı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı yürütücülüğünde İzmir Çiğli Havalimanı'nda düzenlenen havacılık, uzay ve teknoloji festivali TEKNOFEST'in kapanış töreninde dereceye girenler ödülleri aldı. Ödüller; Cumhurbaşkanı **Recep Tayyip Erdoğan**, Sanayi ve Teknoloji Bakanı **Mehmet Fatih Kacır** ile TEKNOFEST Yönetim Kurulu ve T3 Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı **Selçuk Bayraktar** tarafından verildi. Teknolojiye meraklı gençlerin mutluluğunu, sevincini, coşkusunu gördükçe ülke adına umutlarının da katlandığını belirten Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, "Şu ana kadar 330 bin ziyaretçiyi ağırlayan festivalin her açıdan İzmir'e ve Cumhuriyeti'mizin 100'üncü yılına layık bir etkinlik olacağına inanıyorum. Festivalimiz 30

Ağustos Zafer Bayramı'nda Ankara'nın misafiri oldu TEKNOFEST Ankara'da çoğu genç, 943 bin ziyaretçiyi ağırladık. Tam dört gün boyunca Ankaralı gençlerimiz gerçek manada bir teknoloji şöleni yaşadı. Bugün de TEKNOFEST 2023'ün son durağı olan güzel İzmir'deyiz" açıklamasını yaptı.

**Cumhuriyetin 100'üncü yılında
TEKNOFEST'lere 45 milyon kişi katıldı**

Sanayi ve Teknoloji Bakanı **Mehmet Fatih Kacır**, "5 gün boyunca, Çiğli Hava Üssünde yer gök kırmızı beyaz, İzmir'de her yer TEKNOFEST idi. Gururu iliklerimize kadar hissettik. Belki TEKNOFEST İzmir, bugün burada son bulacak... Ama artık bu meydanla tanışan herkes için, bu

iklimi yaşayan her birimiz için inanıyorum ki hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Bundan böyle her birimiz Milli Teknoloji Hamlesi neferleriyiz" değerlendirmesinde bulundu. **Kacır**, "Cumhuriyeti en çok seven; onun için en çok çalışandır. Kanla, ırfanla kurduğumuz Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını büyük bir coşkuyla kutluyoruz. 45 milyon misafirimizle birlikte dünyanın en büyük festivallerini Türkiye'mizin en büyük şehirlerinde Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı adına gerçekleştirdik" şeklinde konuştu.

Deneyap Makeathon ve Girişim yarışmalarında dereceye girenlere ödülleri verildi

TEKNOFEST Yönetim Kurulu ve T3 Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı **Selçuk Bayraktar**, "Bugüne kadar düzenlediğimiz 9 TEKNOFEST'te yaklaşık 2 milyon genç kardeşimiz projeleriyle yarıştı, 9 milyondan fazla ziyaretçi TEKNOFEST'e gelerek geleceğin Türkiye'sinin havasını soludu. Bahsettiğim 2 milyon gencimizin başvurusuna sıradan bir rakam gibi bakmayın. Bu başvurular, milletimizin geleceği, bizim yarınlarımızın, Türkiye'nin bilim ve teknolojiye liderliğinin teminatıdır" dedi. Törende, Deneyap Teknoloji Atölyesi

öğrencilerine yönelik düzenlenen Deneyap Makeathon ve Girişim yarışmalarında dereceye girenlere ödülleri verildi. Etkinliklerde Milli Savunma Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı ekiplerine plaket takdim edildi. Törenin ardından uçuş gösterileri yapıldı.

Gençler NASA'nın belirlediği problemlere çözüm için mücadele etti

Ankara Büyükşehir Belediyesi, ODTÜ İnovasyon Öğrenci Topluluğu iş birliğiyle 10 Ekim tarihinde düzenlenen NASA Space Apps Challenge etkinliğine ev sahipliği yaptı

Ankara Büyükşehir Belediyesi, sayısal teknolojiyi yakından tanımak ve kendini geliştirmek isteyen gençlerin bir araya geldiği etkinliklere ev sahipliği yapmayı sürdürüyor Kadın ve Aile Hizmetleri Daire Başkanlığı, Bilgi İşlem Daire Başkanlığı ve ODTÜ İnovasyon Öğrenci Topluluğu iş birliği ile NASA Space Apps Challenge etkinliği düzenlendi Genç Akademi Kafe Sıhhiye'de gerçekleştirilen etkinlikte yaratıcılığı yetenekle birleştiren genç beyinler, dünya ve çevre problemlerinin çözülmesi, uzayda ilerlemek ile insanlığın geliştirilmesi için yeni fikirler, uygulamalar ve platformlar üretilmesi için 48 saat boyunca kıyasıya mücadele etti Kazanan takımlar para ve sürpriz hediyelerle ödüllendirildi

Genç Akademi Kafe Sıhhiye yeni nesil gençlik merkezleri arasında bir ilk oldu

NASA Space Apps Challenge 2023 Ankara'da yaratıcılığı yetenekle birleştiren gençler NASA tarafından belirlenen 30 farklı problemden birine çözüm bulmak için bir araya geldi NASA'nın 12'inci kez düzenlediği küresel 'hackathon'da, 2-6 kişiden oluşan takımlar seçtikleri konu üzerinde 48 saat boyunca, dünyada çevre problemlerinin çözülmesi, uzayda ilerlemek, insanlığın geliştirilmesi için yeni fikirler, uygulamalar ile platformlar üretilip çözüm geliştirerek jüriye sundu Ankara Büyükşehir Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Daire Başkanlığı Kadın ve Aile

Hizmetleri Şube Müdürü Şinasi Örün küresel çapta gerçekleştirilen bir etkinliğe ev sahipliği yapmaktan çok mutlu olduklarını belirterek "Uzayda yenilik ve gelişim temalı inovatif fikirlerin ortaya koyulduğu küresel çaplı yarışmaya ülkemiz genelinde 1100 kişi başvurdu Genç Akademi Kafe Sıhhiye yeni nesil gençlik merkezleri arasında bir ilk oldu ve burada gençlerle buluşmanın, ev sahipliği yapmanın ve sizlerle birlikte olmanın mutluluğunu yaşıyoruz" değerlendirmesinde bulundu

Küresel finalin kazananları NASA'nın roket fırlatma törenine davet edilecek

NASA Space Apps Challenge'ın Ankara ayağına 8-36 yaş kategorisinden yarışmacılar katıldı Dereceye giren birinci takım 20 bin TL, 2'inci takım 15 bin TL, 3'üncü takım ise 10 bin TL para ile ödüllendirildi Sürpriz

hediyelerin de yer aldığı etkinlikte dereceye giren takımlar küresel finalde yarışmaya hak kazanırken projeleri de NASA tarafından incelemeye alındı Küresel finalin kazananları ise bir uzay istasyonuna, NASA'nın roket fırlatma törenine davet edilecek Ankara Büyükşehir Belediyesinin etkinliğe verdiği destek için teşekkür eden ODTÜ Yönetim ve İnovasyon Topluluğu Yönetim Kurulu Başkanı **Mustafa Karataş**, "5 ay önce bu topluluğun temelini attık ve Avrupa'nın en büyük etkinliğini düzenledik Ülkemiz bu etkinlikte ilk defa Dünya'da 4'üncü sırada yer alıyor Bizlere büyük destek sağlayan Ankara Büyükşehir Belediyesine ve tüm personeline çok teşekkür ederiz" dedi

Okyanusu bilinçlendirme projesinden aydaki depremlere...

Yarışmada başarı göstererek ödül kazanan takım üyeleri heyecanlarını şu sözlerle dile getirdi:

-Enes Önder (Birinci takım): "Burada 2 senemiz geçen senede birinci olduk 48 saatımız çok güzel geçti Katkılarından dolayı Belediyemize çok teşekkür ederiz Etkinliklerin devamının gelmesini istiyoruz"
-Mehmet Akif Koç: (2'inci takım): "Ortaokul öğrencisiyiz Günümüzü çalışarak geçirdik ve hocalarımız yolumuza ışık tuttu Planımızı zaten belirlemiştik Okyanusu bilinçlendirme projesi ürettik Çok mutluyuz"
-Rüzgâr Mehmet Bahar (3'üncü takım): "Biz bilimin çakıl taşlarıyız Ve İstanbul'dan yarışma için geldik 3'üncü olduk ve çok mutluyuz Bolca çalıştık, ayda meydana gelen depremleri görselleştirdik ve hepimizin payı var bu projede"

Açık Kaynak Kodlu Yazılımlar Sektör Çalıştayı gerçekleştirildi

Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi (DDO) tarafından hazırlanan ve 29 Temmuz 2023 tarihinde yayımlanan Kamuda Açık Kaynak Kodlu Yazılım Kullanımı Genelgesi kapsamında, TOBB Türkiye Yazılım Meclisi tarafından Açık Kaynak Kodlu Yazılımlar Sektör Çalıştayı gerçekleştirildi

Türkiye Yazılım Meclisi Başkanı Ertan Barut açılış konuşmasında, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi ile koordineli çalışarak, açık kaynak kodlu yazılımlara geçiş sürecinde kamu kurumlarına destek olma, işbirliği yapma ve birlikte çalışabilirliği sağlama hedefi doğrultusunda düzenlemeye karar verilen sektör çalıştayının önemine dikkat çekti Barut yazılım endüstrisinin geleceği açısından son derece önemli bir çalışmaya imza atacak olmaktan duyduğu mutluluğu dile getirdi

TOBB Genel Sekreter Yardımcı Cengiz Delibaş ise TOBB olarak yazılım ekosisteminin gelişmesi için, açık kaynak kodlu yazılımın yaygınlaştırılmasını ve özel sektörün geçiş sürecine hazır hale gelmesini önemsediklerini belirterek, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisine destek olmaktan ve böyle bir çalışmaya ev sahipliği yapmaktan duyduğu memnuniyeti aktardı

Açılış konuşmalarının ardından, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Dijital Dönüşüm Koordinasyon Dairesi Başkanı Furkan Civelek tarafından genelge ve kamuda açık kaynak kodlu yazılımlara geçiş süreciyle ilgili bir bilgilendirme sunumu, ardından da Linux Kullanıcıları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Türker Gülüm tarafından da Türkiye ve Dünyada Açık Kaynak Kodlu Yazılım ekosistemi son durum ve gelişmeler hakkında bir sunum gerçekleştirildi

Daha sonra TÜBİTAK ULAKBİM Pardus Proje Yöneticisi Cengiz Çelik, Gelir idaresi Başkanlığı Bilgi Sistemleri Müdürü Mustafa Tosun ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Milli

Teknoloji Genel Müdür Yardımcısı İrfan Keskin'in sunumlarıyla kamu kurumlarının deneyimleri, yaşadıkları sorunlar ve sektörden beklentileri paylaşıldı

-Yuvarlak Masa Çalışma Grupları Genelgeyi tüm boyutlarıyla ele aldı

TOBB Yazılım Meclisi Üyesi Dr Aydın Kolat'ın yöneticiliğinde yürütülen çalışmaya birçok özel sektör temsilcisinin yanı sıra kamu kurumlarından, STK'lardan ve üniversitelerden katılım gerçekleşti

Çalıştay için belirlenen "fırsatlar ve sürdürülebilirlik, ekosistem, geçiş süreci, olgunluk ve yeterlilik" olmak üzere 4 ana konu, 11'er kişilik 8 ayrı masada tartışıldı, görüş alışverişi ve değerlendirmeler yapıldı Aynı zamanda çözüm önerileri oluşturuldu

Çalıştay masalarının kolaylaştırıcılığını ise Türkiye Bilişim Derneği İcra Kurulu Başkanı Tolga Tacettin TUNCER, Yazılım Sanayicileri Derneği adına Rıza DURUCASUGİL, Ankara Sanayi Odası Bilgisayar Yazılımları Sanayi Meslek Komitesi Meclis üyesi Oğuz YILMAZ, Linux kullanıcıları Derneği Başkanı Türker GÜLÜM, Türkiye Bilişim Derneği Onur Kurulu Üyesi İlker Tabak, Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölüm Başkanı Dr Ziya KARAKAYA ve Bilgisayar Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Yazmanı Fikret AKMAN üstlendiler

Çalıştay bitiminde tüm masa kolaylaştırıcılarınca masalarda oluşan çözüm

önerileri tüm katılımcılara sunuldu, soru cevap sonrası çalıştay yöneticisi tarafından özet değerlendirme sunularak çalıştay tamamlandı TOBB Yazılım Meclisi tarafından oluşturulan AKKY komisyonunu en yakın zamanda toplayıp, çalıştay sonuç raporunu hazırlayarak Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisine sunacaklarını, Açık Kaynak

Kodlu Yazılımlar KAMU Çalıştayına da katılıp katkı vereceklerini de belirten Yazılım Meclis Başkanı Ertan Barut, ayrıca açık kaynak ekosistemini geliştirmek üzere sektör firmalarımızın ürün ve hizmetlerini tanıtabileceği, kamu kurumlarıyla bir araya geleceği bir Açık Kaynak Kodlu Yazılımlar Zirvesi etkinliği yapmayı planladıklarını da duyurdu

Genelge önemli bir başlangıç ve süreç ise zorlu

TOBB Türkiye Yazılım Meclisi Başkanı Ertan Barut ile 'Kamuda Açık Kaynak Kodlu Yazılım Kullanımı Genelgesi' ve 'Yazılım Sektörü Envanteri Projesi' ile ilgili gelişmeleri ve hedefleri konuştuk Barut, "Ülkemiz yazılım ekosisteminde yer alan özellikle yerli yazılım geliştirici ve hizmet sağlayıcı firmalarımızın ve girişimcilerimizin açık kaynak vizyonlarının ortaya çıkarılması, geliştirilmesi, desteklenmesi, büyütülmesi, güçlenmesi, ticari ve ürünselleştirme dahil yaygınlaşmayı sağlayıcı modeller üzerine kapsamlı çalışılması gerekmekte Bu nedenledir ki TOBB Türkiye Yazılım Meclisi olarak bu süreçte yol gösterici, yönlendirici, katkı sağlayıcı ve destekleyici bir rol, bir görev üstlendik" değerlendirmesini yaptı

TOBB Türkiye Yazılım Meclisi Başkanı Ertan Barut

Kamuda açık kaynak kodlu yazılımların (AKKY) kullanımını yaygınlaştıracak 'Kamuda Açık Kaynak Kodlu Yazılım Kullanımı Genelgesi' Cumhurbaşkanlığı tarafından 29 Temmuz 2023 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlandı Genelge ile birlikte kamuda açık kaynak kodlu yazılım kullanımını yaygınlaştırarak bilişim harcamalarından tasarruf edilmesi, üretici bağımlılığının azaltılması ve siber güvenliğin güçlendirilmesi ile ülkemizin rekabet gücünün artırılması hedefleniyor Özellikle lisans maliyetleri nispeten yüksek ve açık kaynak kodlu yazılım muadilleri ilgili alanda yaygın şekilde kullanılan ticari lisanslı yazılımların açık kaynak kodlu yazılımlarla değiştirilmesine öncelik verilecek Açık kaynak kodlu yazılım geçiş sürecinde kurumlar arası koordinasyon Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından sağlanacak Kullanılan ticari lisanslı yazılımların envanteri ve bunlardan hangilerinin açık kaynak kodlu yazılım muadilleriyle

değiştirilebileceğine yönelik 'AKKY Geçiş Analiz ve Yol Haritası Raporu' Dijital Dönüşüm Ofisi'nin resmî internet adresinde (www.cbddogovtr) ilan edilen şablona ve 'Açık Kaynak Kodlu Yazılıma Geçiş Analiz Rehberi'ne uygun şekilde oluşturularak 29 Nisan 2024'e kadar Dijital Dönüşüm Ofisi'ne iletilecek

Sürecin ekosistem paydaşlarıyla birlikte desteklenmesi ve iyi yönetilebilmesi gerekmekte

"Kamuda AKKY ile yürürlüğe konulan genelge öncesi Dijital Dönüşüm Ofisi ile iletişim çerçevesinde TOBB Türkiye Yazılım Meclisi adına görüş bildirerek, toplantılara katılarak, değerlendirmelerimizi, bilgilerimizi ve önerilerimizi paylaştık ve süreci destekledik" açıklamasını yapan TOBB Türkiye Yazılım Meclisi Başkanı Ertan Barut, "Genelge önemli bir başlangıç ve süreç ise zorlu Dolayısıyla bu sürecin ekosistem

paydaşlarıyla birlikte desteklenmesi ve de iyi yönetilebilmesi gerektiğini düşünmekteyiz" ifadesini kullandı Barut, "Sadece kamunun kullanmasından öte ülkemiz içerisinde diğer sektörlerde de açık kaynak kodlu yazılımların varlığının artırılması, açık kaynak dünyasında yerli yazılım sektörü olarak yeni fırsatlar yaratılması ve dışa açılımda, ihracatta da önemli fırsatlar söz konusu" şeklinde konuşan Barut, şunları kaydetti: "Kamuda açık kaynak kodlu yazılımlara geçiş sürecinde yazılım sektörümüzdeki üretken firmalarımızın ve girişimcilerin katkısı ve rolü önemli Bunun için de ülkemiz yazılım ekosisteminde yer alan özellikle yerli yazılım geliştirici ve hizmet sağlayıcı firmalarımızın ve girişimcilerimizin açık kaynak vizyonlarının ortaya çıkarılması, geliştirilmesi, desteklenmesi, büyütülmesi, güçlenmesi, ticari ve ürünselleştirme dahil yaygınlaşmayı sağlayıcı modeller üzerine kapsamlı çalışılması gerekmekte Bu nedenledir ki TOBB Türkiye Yazılım Meclisi olarak bu süreçte yol gösterici, yönlendirici, katkı sağlayıcı ve destekleyici bir rol, bir görev üstlendik"

Açık Kaynak Yazılım Komitesi oluşturulması planlanıyor

Barut, bu konudaki planları da şu şekilde sıraladı: "TOBB Türkiye Yazılım Meclisi çatısı altında sektör paydaşları 'kamu, özel sektör, STK ve üniversite temsilcileri'nden oluşacak Açık Kaynak Yazılım Komitesi oluşturulması Açık kaynak kodlu yazılımlar ekosistemi daha da geliştirmek üzere kümelenmenin oluşturulması Yazılım sektörümüzdeki firmalarımızın açık kaynak yetkinliğinin ve kapasitesinin artırılması, aynı zamanda dış kaynaklı açık kaynak yazılım üreticileriyle iş birliği ve mülkiyeti yerli şirketlerimizde olacak şekilde ortak projeler geliştirilmesi, farkındalık çalışmaları, stratejiler, politikalar oluşturulması ve yerli üretimi destekleyici çalışmalar yapılması" Kamu alımlarında yerli üretim açık kaynak kod yazılımlarının tercih edilmesi yönünde teşvik ve destek mevzuatlarına yönelik çalışmalar yapılmasını da konuşmasına ekleyen Ertan Barut, planlara şöyle devam etti: "Açık kaynak iş gücü

ve istihdam olanaklarının geliştirilmesi, eğitimi konularında çalışmalar yapılması Sektör, kamu ve üniversiteler ile iletişim ve iş birliği olanaklarının geliştirilmesi yönünde çalışmalar yapılması Açık kaynak ekosistemindeki firmalar ve ürün, hizmet verisi toplanması ve Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi ile paylaşılması" Önerilerini de paylaşan Ertan Barut, kamu kurumları ön fizibilite + envanter + yol haritası hazırlanmasında, açık kaynak kodlu yazılım ve kamu süreçlerinde deneyimli firmalardan danışmanlık hizmeti alınarak sürecin yönetilmesi gerektiğini söyledi

"Çalıştay raporunu sektörümüzle paylaşacağız"

Ertan Barut "Cumhurbaşkanlığı Kamuda Açık Kaynak Kodlu Yazılım Kullanımı Genelgesi sonrası TC Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı ile yürüttüğümüz çalışmalar sonrası 'TOBB Türkiye Yazılım Meclisi Açık Kaynak Kodlu Yazılımlar Sektör Çalıştayı'mızı 3 Ekim tarihinde gerçekleştirdik" açıklamasını yaptı Barut süreci şöyle aktardı: "Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı, kamu kurumları, Yazılım Meclisi, STK'lar ile çalıştay için komisyon oluşturduk; sıkı çalıştık ve sonucunda TOBB ev sahipliğinde sektör, kamu, üniversite ve STK'larımızla birlikte kolkola masabaşında çalışarak güzel bir iş çıkardık En yakın zamanda tüm çalıştay sonuçlarını derleyip toparlayıp sonra da çalıştay raporunu yazmaya başlayacak, akabinde Cumhurbaşkanlığımıza teslim edecek ve sektörümüzle, kamuoyuyla da paylaşacağız"

Çalıştayda 'fırsatlar ve sürdürülebilirlik, ekosistem, geçiş süreci, olgunluk ve yeterlilik' masaya yatırıldı

"Bir yandan 'Açık Kaynak Kodlu Yazılımlar Ekosistemi'ni yeniden yapılandırmak ve bir yandan bu ekosistemdeki girişimlerin, üretimlerin, yatırımların, iş birliklerinin artırılması, kümelenmelerin oluşması, bir yandan gençlerimizin yetiştirilmesi, eğitimi ve bir yandan da yazılım ihracatımıza katkısını artırmayı hedeflemekteyiz" ifadesini kullanan Barut, çalıştayda 'fırsatlar

ve sürdürülebilirlik, ekosistem, geçiş süreci, olgunluk ve yeterlilik' olmak üzere 4 ana konuyu görüşe açtıklarını kaydetti **Barut**, "Sektör firmaları ağırlıklı kamu, STK ve üniversitelerden temsilcilerin de olduğu 11'er kişilik 8 masadan çözüm önerilerini almaya çalıştık" dedi **Ertan Barut**, "Bu sürece başlayıp birlikte çalıştığımız Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Dijital Dönüşüm Koordinasyon Dairesi Başkanı **Furkan Civelek** ve ekibine,

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Milli Teknoloji Genel Müdür Yardımcısı **İrfan Keskin**'e, TÜBİTAK ULAKBİM Pardus Proje Yöneticisi **Cengiz Çelik**'e, Gelir İdaresi Başkanlığı Bilgi Sistemleri Müdürü **Mustafa Tosun**'a, TOBB Genel Sekreter Yardımcı **Cengiz Delibaş**'a, çalıştay yöneticiliğini üstlenen TOBB Yazılım Meclis Üyemiz **Dr Aydın Kolat**'a, Meclisimiz TBD Temsilcisi **İlker Tabak**'a, TBD İcra Kurulu Başkanı **Tolga Tacettin Tuncer**'e, ASO Ankara Sanayi Odası Bilgisayar Yazılımları Sanayi Meslek Komitesi Meclis üyesi **Oğuz Yılmaz**'a, YASAD Yazılım Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Üyesi **Rıza Durucasugil**'e, LKD Linux Kullanıcıları Derneği Başkanı **Türker Gülüm**'e, Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Bölüm Başkanı **Dr Ziya Karakaya**'ya, TURMOB BMO Bilgisayar Mühendisleri Odası Yürütme Kurulu Üyesi **Fikret Akman**'a, raportörlük konusunda destek veren TBD Genç üyesi gençlerimize ve TOBB Sektör Meclisleri Uzmanı **Esmâ Mercan**'a teşekkürlerimi sunarım" açıklamasını yaptı

"Yeni teşvik ve desteklerin de hayata geçirileceğini beklemekteyiz"

Ertan Barut, "Önümüzdeki bu süreç, açık kaynak alanında faaliyeti olan, ilgi gösteren, yatırım yapan yerli yazılım sektörümüz için önemli ve yeni iş fırsatlarını da beraberinde getirecek Yazılım geliştirme, analiz, süreç danışmanlığı, lisans ve açık kaynak politika danışmanlığı, entegrasyon, destek, bakım, eğitim gibi birçok yeni ihtiyacı karşılayabilecek firmalara, girişimlere ihtiyaç olacak" değerlendirmesinde bulunarak "Bu süreçte açık kaynak kodlu yazılımlara yönelik Ar-Ge ve Ür-Ge faaliyetlerine yeni teşvik ve destek mevzuatlarının da hayata geçirileceğini

öngörmekte ve beklemekteyiz" ifadesini kullandı **Barut**, konuşmasını şöyle sürdürdü: "Böylece açık kaynak ekosistemi gelişip büyüyecek, yazılımcı iş gücü için yeni istihdam olanakları, ülke içi yerli üretimin gelişimi ve ihracata da ciddi katkılar sağlayacak Aynı zamanda iletişim, haberleşme, veri merkezleri, sunucu altyapıları, 5G, yapay zekâ, blok zinciri, IoT (Nesnelerin İnterneti), insansız araçlar, savunma ve siber güvenlik teknolojileri yanında birçok ileri teknolojiler ve Ar-Ge sahaları da genişleyecek"

Açık kaynak kodlu yazılım; bilgi ve deneyimlerin de paylaşıldığı bir ekosistem oluşturur

"Bu arada yerli yazılımlarımızın mevcut durumunu ve yatırımlarını da düşünerek gerekli sektörel çalışmalar da yapmamız gerekmektedir" ifadesini kullanan **Barut**, "Yani kaynak kodunu açmayan yerli yazılım ürünlerimiz açık kaynak kodlu değillerse yabancı bir yazılım gibi kabul edilmesi yönünde bir yapının da oluşmaması ve sektörümüzün bu yatırımlarının korunması konusunu da görüşmeli ve sektör önerilerimizi oluşturmalıyız TOBB Yazılım Meclisi olarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızla yürüttüğümüz yazılım için yerli malı belgesi ile ilgili çalışmalarda AKKY bileşenlerinin yerli sayılması ve dolayısıyla yerli ürünlerin AKKY ile geliştirilmesini de destekleyecek şekilde hazırlıklarımızı yürütmekteyiz Yani genelgenin bundan sonraki sürümlerinin 'Yerli veya AKKY' olarak güncellenmesini arzulamaktayız Açık kaynak kodlu yazılımı; sadece kodların paylaşılması olarak değerlendirmemeli, aynı zamanda bilgi ve deneyimlerin de paylaşıldığı bir ekosistemi oluşturduğunu da unutmamalıyız" dedi

'Açık Kaynak Kodlu Yazılımlar Zirvesi' düzenlenecek

Önümüzdeki aylarda tüm sektör firmalarının ürün ve hizmetlerini tanıtabileceği, tartışabileceği bir 'Açık Kaynak Kodlu Yazılımlar Zirvesi' etkinliği yapmayı planladıklarını duyuran **Ertan Barut**, "Açık kaynak kodlu yazılımlar bedava değil, ancak daha düşük edinme maliyeti, daha fazla esneklik, daha fazla güvenilirlik getirecektir Açık kaynak kodlu yazılımlara geçiş süreci, yabancı kaynaklı ülkemize yatırım yapan, istihdam sağlayan, yerli

yazılım sektörümüzün gelişimine katkı sağlayan yazılım firmalarına karşı yürütülen, onları dışlayan bir hedef değil, onlarla aynı zamanda iş birliğini de öngören, açık kaynak kodlu yazılımların gelişimi ve kullanımında önemli bir potansiyele sahip ülkemiz menfaatleri çerçevesinde yürütülen bir süreçtir Bu süreçte yapacağımız faaliyetler, atacağımız diğer adımlarla sektör, üniversite ve kamu kurumlarımızla 'ön yargısız, peşin hükümsüz, birbirimizi dinleyerek, anlayarak, sorunları doğru analizlerle tespit edip, ülkemiz ve sektörümüz milli menfaatlerine uygun çözümler geliştireceğimize' inancım tamdır" değerlendirmesinde bulundu

"Öncelikle gündeme taşıdığımız konulardan biri; Yazılım Sektörü Envanter sorunu oldu"

"Göreve gelir gelmez, veri temelli yapılanma hedefimiz doğrultusunda ilk önce gündeme taşıdığımız konulardan biri de Yazılım Sektörü Envanter sorununuz oldu" ifadesini kullanan **Ertan Barut**, şunları kaydetti: "Bu konu başta Yazılım Meclisimiz, TOBB olmak üzere ilgili bakanlıklarımız ve de sivil toplum kuruluşlarımız tarafından benimsendi ve sahip çıkıldı Bizde bu çerçevede STK Başkanları ile yaptığımız toplantılar sonucu bir yandan da Bilişim Envanterimizin de oluşmasını TOBB Yazılım Meclisi olarak üstlendik ve çalışmalara başladık" **Barut**, gelişmeleri şöyle paylaştı: "Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Milli Teknoloji Genel Müdürlüğü ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Türkiye Yazılım Meclisi birlikteliğiyle yazılım sektörü envanterinin oluşturulmasına yönelik Türkiye Yazılım Envanter Projesi başlatıldı 4 fazdan oluşan projenin 2 aşaması tamamlandı ve 3'üncü faza geçildi Her iki aşama için ayrı ayrı 2 çalıştay gerçekleştirildi 'Yazılım Firmaları, Yazılımcı İş Gücü ve Yazılım Ürünleri' Envanter Projesini hayata geçirmek üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Milli Teknoloji Genel Müdürlüğümüz ile birlikte yürüttüğümüz Türkiye Yazılım Envanter Projesi'nin (TYEP) 3 Faz aşaması devam etmekte"

Önce yazılım... Sonra bilişim, telekom ve diğer sektörler...

Barut, Türkiye Yazılım Envanter Projesi ile yazılım sektörünün kurumsallaşma sürecinin desteklenmesinin önemini vurgulayarak

konuşmasını şöyle sürdürdü: "Ayrıca program ve proje oluşturma süreçlerinin veriye dayalı yürütülebilmesi, kamunun yazılım sektöründe politika ve strateji geliştirmesine katkı sağlanması ve bu sayede sektörün teşvik mekanizmalarında daha etkin ve verimli bir şekilde faydalanması hedeflenmekte" Proje ile yazılım sektöründe faaliyet gösteren firmaların, çalışan iş gücünün ve yazılım ürünlerinin verileri kalıcı, sürdürülebilir ve güncellenebilir olacak şekilde oluşturulacağını altını çizen **Barut**, "Önce yazılımla başlanan proje tamamlandıktan sonra bilişim, telekom dahil diğer sektörlerde de uygulanacak Türkiye Yazılım Meclisi bünyesinde başlatılan Yazılım Envanter Projesi; öncelikle yazılım sektörü odaklı envanter olacak Kamu, özel sektör ve STK'larla gerçekleştirilen çalıştaylarda, yazılım sektörüne ait Nace Kodunun, mesleklerin ve ürünlerin sınıflandırılması hakkında yuvarlak masa çalışması yapıldı ve çalıştaylar sonucunda tüm katılımcıların katkıları ve sektör temsilcilerinin önerileri çerçevesinde çalıştay raporu hazırlanarak kamuoyuna sunuldu" açıklamasını yaptı

Açık Kaynak Yazılım Firma Envanter kaydı için çağrı!

Diğer yandan Açık Kaynak Yazılım Firma Envanter kayıtlarının devam ettiğini yineleyen **Ertan Barut**, "Genelge, açık kaynak alanında faaliyeti olan ve bu alana ilgi gösteren, yatırım yapan yerli yazılım sektörü için önemli ve yeni iş fırsatlarını da beraberinde getirecek Yazılım geliştirme, analiz, süreç danışmanlığı, lisans ve açık kaynak politika danışmanlığı, entegrasyon, destek, bakım, eğitim gibi birçok yeni ihtiyacı karşılayabilecek firmalara ihtiyaç olacak

TOBB Türkiye Yazılım Meclisi olarak Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisine iletmek üzere, firma envanteri için hızlıca bir altyapı oluşturduk Bu alanda ürün ve hizmetleri olan tüm firmalarımız <https://formsgle/RrbwKTqA3yCmYiDT8> adresinden girip kayıt olabilirler" dedi

Türkiye Cumhuriyeti'nin Yüzüncü Yılı ve Ötesi

Prof Dr AYDIN KÖKSAL

TBD, Onursal Başkanı,
TOBB Yazılım Meclisi
Ü Bilişim AŞ Yön Kur Bşk

Atatürk: 20 yüzyılın en büyük filozof devlet adamı

20 yüzyılın en büyük filozof devlet adamı Atatürk, *bilimi* tek gerçek yol gösterici olarak tanımlamış; ulusuna, tüm uygar uluslara “*Yurtta barış dünyada barış*” ilkesini, eylemiyle öğretmişti

Atatürk özgür, bağımsız kimliğini, “devlerin omuzunda” yaşayarak edinmişti; Çağdaş Uygarlık kavramını, okuduğu binlerce kitapla özümsemişti... Cumhuriyetimizin başarılarının gizi, *tekseslilik*’te ya da *bia*’ta değil, yüzyıllık ulusal bir mayalanma döneminde *Harbiye-Mühendishane-Tıbbiye-Mülkiye* gibi okullarda iyi yetişmiş kadrolarla, ulusça başarılan çoksesli büyük *imece*’de yatar¹

Başardıklarımız

İnsanoğlu, *Tarım Devrimi*’ni çağımızdan 9500, *Yazı*’yı 5000, *Aydınlanma*’yla *Bilimsel Düşünce*’yi adım adım 500, *Endüstri Devrimi*’ni 250 yıl önce yaşadı Şimdi *Bilişim Devrimi*’ni yaşıyoruz

Atatürk’ün izinde, Cumhuriyet’in bize sağladığı

Cumhuriyet’imizin 100 Yılı’nda, Atatürk’ün izinde, Türkiye’nin parlak geleceğine duyduğumuz özgüvenle...

Üç anakaraya yayılmış Osmanlı İmparatorluğu’nun küllerinden sanki deri değiştirerek yeniden doğan özgür, bağımsız, “laik-demokratik-sosyal hukuk devleti” Türkiye Cumhuriyeti’nin temeli, kurucusu Kemal Atatürk’ün söylemiyle *kültür (ekin)* olarak belirlenmiş, *Anayasamız* ve *Devrim Yasaları* olarak andığımız, bugün de yürürlükte olan kuruluş yasalarımızla tanımlanmıştır

Bilim-teknik, özellikle bilişim-yazılım kesimimiz, ulusal kimliğimizle varoluşumuzun sürekliliğini sağlayan en önemli toplumsal kurumlarımızdan biridir

Türkiye Cumhuriyeti’nin 100 yılını kutlarken, *uygarlığımızı* ancak anlayışla güler yüzle birbirimize sarılarak yaşatabileceğimizin bilincindeyiz

altyapıyı iyi kullanarak, Bilişim Devrimi’nin eşiğinde olduğumuzu, özellikle *Yazılım*’ın önemini 1960-70’lerde erken kavradık Bilgisayar-yazılım gücü ile yeryuvarı bir elektronik köye dönüştüren *Büyük Veri, Bilgi Erişim, Görüntü İşleme, Doğal Dil İşleme, Makine Öğrenmesi, Robotlar, Yapay Anlayış* gibi olanaklara, kendi insan gücümüzle erken sahip olmayı başardık

İlk elektronik bilgisayarımız 1960’ta Karayolları’nda kurulmuştu 1968’de sekizinci üniversitemiz olarak kurulan Hacettepe’de, Türkiye Bilişim Derneği (TBD, 1971) çatısı altında gerçekleştirdiğimiz *ulusal imeceyle*, elli yıl önce, 1973-74’te *Bilgisayar Mühendisliğinde Doktora* programını açtık

Hacettepe ve ODTÜ’de, 1977’de *Bilgisayar Mühendisliği’nde Lisans* öğretimine öğrenci aldık Bugün 206 üniversitemizde *Bs Müh, Bilişim Müh* vb bölümler var; *Bilişim Kesimi*’mizde yaklaşık 800 bin kişi çalışıyor; TBD’nin ardından otuzun üzerinde STK (dernek-vakıf) ile *Bilgisayar Mühendisleri Odamız, BMO*, 2012 öncesinde kurulmuştu

“*Bilişim Teknikbilimini, Türkiye’nin kalkınması için bir araç olarak kullanacağız!*” sözümüzü (1968) bir

gün bile unutmadan, öğrenmek-öğretmek-üretmek için gece gündüz demeden hep birlikte çalıştık

Üniversitelerimizde bilgi işlem derslerimiz ile birlikte, bir dizi *Yönetim Bilişim Sistemi*’ni (YBS), 1969’dan başlayarak Türkiye’de, ileri ülkelerden önce üretip uygulamaya başladığımızın bilincindeyiz Örn Öğrenci İşleri YBS (1969); *Kütüphane YBS* (1971); *Hasta Bilgileri YBS* (1971); Ülke çapında Üniversite Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi (1973-74, ki bugün bile dünyada tektir); *Doğuştan Kalp Hastalıkları Tanıma/Teşhis* (1971), *Beyin Tomografisi üzerinde Görüntü İşleme ile Tümör Tanıma* (1979); NETAŞ’ın ilk kez ABD’ye satılıp orada kullanıma giren *Telefon Santrali Yazılımı*; ASELSAN, HAVELSAN, TUSAŞ/TAL’nin karada, denizde, havada *Savunma Sanayii Yazılımlarımız*; Çevrimiçi Bankacılık Yazılımlarımız ile bugün yazılım alanında en önde olan ülkelere biriyiz

2009’da ABD *Computerworld* – Bilgisayar Dünyası Onur Programı’nın, “Özgün ileri teknolojisi ve toplumsal etkisiyle dünya çapında Üstün Başarıya Ulaşmış Yenilikçi Bilişim Projelerine” her yıl verdiği ödüllerden *Altın Madalya*’yı, *Ulusal Yargı Ağı Projesi* (UYAP) ile Türkiye’ye vermiş olması bu uzun soluklu birikimin sonucudur²

Merkez Bankamızın (TCMB) içeride ve dışarıda yüzü *Elektronik Veri Dağıtım Sistemi*’miz de (EVDS, 2017) bir başka örnektir: Buradaki *Time Series Analytics (TSA)* tescilli markamız, *Büyük Veri üzerinde İş Zekâsı* alanında üstün bir yerli teknoloji altyapımızdır

Ulusal iletişim altyapımız, İnternet ağıyla bizi birbirimize ve bütün insanlığa bağlıyor, *e-devlet* sistemimiz üzerinden, TC kimlikleriyle tüm yurttaşlarımızın devletimizin bütün kamu hizmetleriyle iletişimlerini sağlıyor

Başarısızlıklarımız

Başarısızlıklarımız ne yazık ki daha çok ülke yönetimimizle ilgili: Adaletli, dengeli bir toplumsal refahı bir türlü sağlayamıyoruz

Sayıştay, DPT var, yetişkin deneyimli uzmanlarımız var, ama denetimin, planlamanın önemini yurttaşlarımıza öğretmedik: Toprak-su-bitki-hayvan-insan kaynaklarımızın, geleceği düşünmeden hoyratça kullanılmasını önleyemiyoruz

Son 40-50 yılda, sulak alanlarımızı, 30-40 gölümüzü kuruttuk: Oysa sorumlu kurumlarımız, güçlü bilişim-yazılım sistemlerimiz, uzmanlarımız, “Kurumsal Kaynak Planlama (ERP) Sistemlerimiz” var

Anayasamıza, Öğretim Birliği vb kuruluş yasalarımıza, bilimsel düşünceye, planlamaya gerekli özeni gösteremiyoruz Kent topraklarımızı “gecekondulaşma” ile yağmalanmasına izin vererek, altyapısız-plansız-görgüsüz birer köykente dönüştürdük *Betonlaşma* doğal felaketlere yol açıyor Eğitimde iki büyük yanılgımız olan *yabancı dille öğretim* ile *paralı eğitim-öğretim* de “halk istiyor” gerekçesiyle -ya da kısa süreli çıkarlarımız uğruna- göz yumduğumuz bir “gecekondu-çözüm” olarak yaygınlaştı

Neoliberal politikalarla, stratejik kurumlarımızı bile özelleştirdik, tarımsal-endüstriyel alanlarda üretim-hizmet kurumlarımız, topraklarımız *küresel yağmaya* uğruyor

Oysa, *10 Yıl Marşı*’yla, ulusça özümseyip coşkuyla kutladığımız Cumhuriyetimizin ve Atatürk’ün gerçek değerlerini, bütün dünyanın ezilmiş ulusları gittikçe büyüyen bir güçle kavrayıp kurtuluşlarının bayrağı yapmışlardı Darbeler, eğitim-öğretim, sağlık-barınma, köylerde tarım-hayvancılık, kentlerde endüstriyel üretim-hizmet altyapılarımızdaki aksaklıklar karşısında, kendi toplumumuzun büyük çoğunluğu, bunun değerini şimdi yeniden kavıyor

¹ “20 yüzyıl tanıklığım” için, 2006-21 döneminde yazıp yayınladığım *Yaşamın Gizi, Toplumsal Oyun, Arayış, Tutku başlıklı anı roman dörtlümeye* başvurulabilir

² Bkz (a) TBD’nin Üç Aylık Yayın Organı *Bilişim*’in tüm sayıları (1970-2023) sayısal ortama da aktarılmıştır; (b) Adı *Bilgisayar Olsun, A Köksal* Yazılarında bir Seçki, *Cumhuriyet Kitap*, 2010

Doğa yasasıdır: Etki tepkiyi doğurur Birey-kuruluş-donanım-yazılım-toplum-devlet-uygarlık da öyle: Her *yapı* sürekli bakım-onarım destek ister

2050'lerde yeryüzünün 6 ya da 7 Ekonomik Gücü Olabiliriz

Bilen İnsan'ın ayırıcı özneliliği *dik yürüyüşü*, *ses telleri* ile sınırlı değildir... Bizim *gülmeyi-gülümsemeyi* olanaklı kılan yüz kaslarımız da var: Dilimizi, çevremize buyruklar yağdırıp insanları azarlayarak üretici toplumlar, uygarlıklar oluşturamaz, endüstriler kuramazdık

TBD 40 Yıl Kurultayı'mızda bana verilen görev olarak hazırladığım "*Bilişim Devriminde Türkiye: 1971-2011-2051*" başlıklı çalışmamda yer alan *Güçlü / Zayıf Yanlar / Fırsatlar / Tehditler (GZTF) Çözümlemesi (SWOT Analysis)* ülkemiz üst yöneticilerimize de sunulmuştu

Bu yapıtta ayrıntılı biçimde tanımladığım İyimser (Akılcı) Senaryo'yu önümüzdeki 30 yılda gerçekleştirebileceğimize inanıyorum Atatürk'ten öğrendiğimiz bilim-akıl yolundan bir daha asla ayrılmamak koşuluyla, 2050'lerde yeryüzünün 6 ya da 7 ekonomik gücü olabiliriz³

Atatürk'e göre Çağdaş Uygarlığa, ancak barış içinde, hep birlikte bilime, birbirimize, anlayışla-saygıyla, güler yüzle sarılarak ulaşabiliriz... *Ulusal eğitim* ile öğretim ile... Doğa-yurt sevgisini, toprağımızda-işliğimizde verimli üretim yapmayı öğrenebileceğimiz, bir işe yaramanın tadını çıkarabileceğimiz, kendi bilimimiz, dilimiz, ekimimizi özgürce geliştirerek güzel yurdumuzda uygarca yaşamayı sürekli kılabiliriz *okullarımız* ile, *kitaplarımız* ile...

Tarım Devrimi'nin başlangıcında, 9500 yıl önce ilk çiftlikler köyler kurulurken, ormanda yaşayanlar yeniliği yok edebilme şansına sahip olabilselerdi, biz hâlâ ilkel avcı-toplayıcılardık... Ama devrim durdurulamadı!

Sonuç olarak: *Bilişim Çağı*'nda, geçmişteki yanlışlara düşmeden, onurlu bağımsız varlığımızı sonsuza dek sürdüreceğimizi biliyoruz; bu inançla çalışıyoruz

İzmir Marşı, 10 Yıl Marşı coşkusu sürüyor

Başardıklarımız, yetişkin insan gücümüz, endüstrimiz, eşsiz Türkçemiz, dünyaya yayılmış soydaşlarımız, diasporamız, bilimde-bilişimde-sanatta-yazında-yazılımda yaratıcılığımız, yumuşak gücümüz, benzersiz deneyimimizle Türkiye'nin çoktan hak ettiği parlak geleceğine bugün her zamankinden daha çok güveniyorum

Cumhuriyetimizin 100 Yılı kutlu olsun!

³ *Bilişim Devriminde Türkiye: 1971-2011-2051, A Köksal, TBD 40 Yıl Armağanı, TBD, 2012*

N KAYA KILAN'
TBD ESKİ BAŞKANI

Cumhuriyetin Yüzüncü Yılı

“Cumhuriyet” deyince aklıma ilk ve göğsümü kabartan, beni bugüne getiren, çağdaş bir birey yapan başarı; “Atatürk ve Devrimleri” gelir Dünyayı ya da bir ülkeyi değiştiren veya değişen dünyada bu değişmeyi simgeleyen olgular vardır

Bu bağlamda, bizim için, *dönüm noktası* olan, *Kurtuluş Savaşı*’nın olağan üstü koşullarda kazanılmasının getirdiği “iki kazanımdan” öncelikle söz edilebilir: Birincisi, askeri zaferle elde edilen “*Vatan*” ve üstünde yeni bir yaşam kazanan toplum ve topluma çağ atlama kapılarını açan, devrimlerle yol veren ve sağlayan, koşul tanımayan devrimlerin mimarı “*Cumhuriyet!*”...

Cumhuriyetin ilk adımlarından biri; öngörülen devrimleri yaratacak çağdaş insan gücünü yaratacak gereklerin özellikle, bilgili insan gücünün sağlanması olmuştu Ata’nın; “*Cumhurbaşkanı olmasaydım, Millî Eğitim Bakanı olmak isterdim*” sözü, Atatürk’ün eğitime verdiği önemi göstermesi bakımından anlamlı bir sözdür²

Eğitim bağlamında; okuma yazma oranı %2 dolayında olan, çağdaş dünya ile uyumlu olmayan “*Arap*” alfabesi ile çağdaş bir eğitimin olanaklı olmayacağını on yıllar öncesinden “*Atatürk*” görmüştü...

Genç cumhuriyetin kalkınması için gerekli en önemli, ivedi devrimlerden biri eğitim ve bu süreçte, eğitimin temel ivmesel gereksinmesi “*Harf Devrimi*”, öncelikli gerek görülmüştür

Ata’nın çağdaşlaşma için Harf Devrimi’nin zorunluğunu yıllar öncesinden görüp belirlediğini, şu yalın anı ne güzel ispatlıyor:

“*Mustafa Kemal Atatürk 1907 Yılında Selanik’te Vardar isimli kahvede Bulgar Türkolog ‘İvan Manolov’a’, ilerisi için görüşlerini anlatırken şunları söylüyor:*

“*... Batı uygarlığına girmemize engel olan yazıyı atarak Latin kökünden gelen bir alfabe seçmeli, kılık kıyafetimize kadar her şeyimizi de Batılılara uydurmamız Emin olunuz bunların hepsi bir gün olacaktır*”³

Genç cumhuriyetin kalkınması ve “Muasır (çağdaş) medeniyetlere” ulaşılması için, gerekli en önemli hamlesinin temel aracının ve ivmesel yapısının, “*Harf Devrimi*” olacağını Atatürk, daha genç yaşlarında saptamış ve üzerinde çalışmıştır Zira, harf devrimi millî değerlere bağlı bir çağdaşlaşmanın gereğidir Ayrıca, sosyal ve kültürel alandaki öteki yeniliklere de temel oluşturan bir gereklilik taşımaktadır

İki dünya savaşından sonra gelişen ikinci endüstri devriminin çekirdeği, sayısal teknolojinin ürünü programlanabilir bilgisayara 1960’larda, kişisel bilgisayarlara 1980’lerde ve 1990’larda “internet” ile yerel ve küresel iletişimi kullanabilme gibi, çağdaş teknoloji süreçlerinden kurumsal ve toplumsal düzeyde yararlanabilme başarısını, beklenen düzeylerde olmasa da; genç cumhuriyetimizin “*on yılda yetiştirdiği on beş milyon gencin ya da çocuklarının ya da torunlarının*” başarımı önemlidir...

Ülkemiz, bilişim ve bilgisayar devrimine erken adım atmış olsa da: “*Bilişim Teknik bilimini ülkenin kalkınması için bir araç olarak kullanacağız, kullanmalıyız!*” temel söylemimizi kamu, özel ve her kesimin, her zaman anımsayarak, Bilişim çağının her aşamasını ülke yararına geliştirmenin Ata’nın ve hepimizin dilediği olduğunda kuşku yoktur...

2000’lerden sonra, kamusal bilişim politikaları ve kullanımı Cumhurbaşkanlığı ve üç bakanlık

Ülkesini, yüksek istikbalini korumasını bilen Türk milleti, dilini de yabancı diller boyunduruğundan kurtarmalıdır.
Gazi M. Kemal

Ülkesinin yüksek istikbalini korumasını bilen Türk milleti, dilini de yabancı diller boyunduruğundan kurtarmalıdır

tarafından yürütülürken, uygulamaların çoğunlukla hizmetler, ekonomi, denetim ve iletişim alanlarında geliştiği söylenebilir Çabaların, çağdaşlık geliştirme ve bulgusal araştırma alanlarına uzanabilir boyutlara ulaşabildiği söylenemez Sanırım, bilişim kullanım politikamızın bu yönü ile, alışılmışın dışında yeni olgu ve gelişme yaratmaya yönelik bakışla, gözden geçirilmesinde ve görevlendirilmesinde yarar aranmalıdır Ayrıca, her alanda çağdaş yazılım gücümüzün boy ölçebilme koşullarının yaratılması da önemli olabilir...

“Bilişim özel bir meslek dalı olmaktan öteye, günümüzde çağdaş olmanın aracı olmuştur Bu nedenle, bilişimcilere, tüm meslek dallarında olanlara bugünden öteye görevler düşmektedir Bu saptama bana Ata’nın “*Türk, Öğün, Çalış, Güven*” yönergesini anımsatıyor...

“Cumhuriyetimizin” Yüzüncü Yılı Kutlu Olsun! Nice yüz yıllara!

1 - Altmış üç yıllık bilişimci

2 - <https://twitter.com/profdrErkanibis/status/1041560272698257408>

3 - Zeynep Korkmaz, Atatürk ve Türk Dili: Belgeler, cl, s5, belge no: 1

Atatürk İlkeleri Doğrultusunda Bilişimle Kalkınma

İ İLKER TABAK
TBD Eski Başkanı

Atatürk ilke ve inkılapları ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin gelişimi ve kalkınmasında bilişim teknolojilerinin oynadığı rolün önemi bilinmektedir. Bilişim teknolojileri, toplumumuzun her alanında reform yapma ve çağdaş dünyaya ayak uydurma kapasitesini artırmaktadır.

Bilişim, bilgiye erişimi demokratikleştiren ve eğitim, sağlık, sanayi gibi birçok sektörde yenilikçiliği tetikleyen bir katalizördür. Bilişim teknolojilerinin etkin kullanımı, toplumun her kesimine bilgiye erişim olanağı tanıyarak, bireylerin ve toplumun genelinin gelişimine katkı sağlamaktadır.

Atatürk ilke ve devrimleri, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel taşlarıdır ve kalkınma sürecimizde bize yol göstermektedir. Laiklik, çağdaşlık ve milliyetçilik ilkeleri, bilişim sektörünün de gelişiminde önemli rol oynamaktadır.

Atatürk'ün "Muasır medeniyet seviyesini aşmak" vizyonu, dün olduğu gibi bugün de bilişim alanındaki çalışmalarımızı şekillendirmekte ve bizi geleceğe taşımaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti, Atatürk'ün liderliğinde, bilim ve eğitimdeki gelişmelere büyük önem vermiştir. Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana, bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler, ülkemizin çağdaşlaşma sürecinde kritik bir rol oynamıştır. Bilişim teknolojileri, bu sürecin bir parçası olarak, Türkiye'nin küresel düzeyde rekabetçi olmasına

ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmasına yardımcı olmaktadır.

Cumhuriyetimizin Yüzüncü Yılında da biz bilişimciler, Atatürk'ün çizdiği yolda, ülkemizin daha aydınlık bir geleceğe ulaşmasına katkıda bulunmayı sürdüreceğiz.

Yaşasın Cumhuriyet!

Ekim 2023

Kalkınma İçin Bilişim ve Yenilikçilikte Lider Ülke Olmalıyız

TOLGA T TUNCER
TBD İcra Kurulu Başkanı

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100 yılında ülkemiz, bilişim teknolojileri alanında önemli adımlar atmış, elde ettiği başarıları cumhuriyetçilik ilkeleriyle uyumlu hale getirmiştir. Ülkemizin bilgi teknolojilerini ilerletmeye olan bağlılığı, halkımızın yeni teknolojileri benimseme hızı birçok alanda etkileyici başarılar getirmiştir. Son yıllarda Türkiye, teknolojik yenilikte artan bir ivme yaşamış, bu ivme, girişimcilik ekosistemini ve dijital dönüşümü teşvik eden uygulamalar sayesinde gerçekleşmiştir. Bu çabalar sadece ekonomik büyümeyi teşvik etmekle kalmamış, aynı zamanda milli gurur ve birlik duygusu da oluşturmuştur. Önümüzdeki dönemde ülkemiz, bilişim gücü ve bilgi birikimiyle geçmişten daha fazla yenilikçiliği teşvik ederek, teknolojik gelişmelere yön veren ülke konumunda olmalıdır.

Bilişim ve Eğitimde Disiplinlerarası Yaklaşım

Ay CEYDA CİMİLLİ AKAYDIN
TBD İstanbul Şubesi
YK Başkanı

Bilişim, kalkınma ve cumhuriyet konusunda bir yazı yazma önerisi geldiğinde konu beni çok heyecanlandırdı. Bu konuda pek çok yetkin kişiden çok değerli yazılar geleceğini tahmin ediyorum. Dolayısıyla ben hem mesleğim hem bulunduğum konum nedeniyle farklı bir açıdan bakmak istedim.

Bildiğiniz gibi bilişim sistemleri artık hayatımızın hemen hemen her noktasına girmiş durumda. En sıradan işlerden en karmaşık işlere kadar her işin yapılması sırasında bilişim teknolojileri kullanılıyor. Bu nedenle de hemen hemen her konuda çalışan kişilerin, uzman oldukları alanın yanında bu alanda kullanılan bilişim teknolojilerini kullanma konusunda da uzman olmaları gerekiyor. Yani kişinin sadece iyi bir hukukçu, uzman bir doktor, usta bir şoför olması yetmiyor, alanındaki ve yakın alanlardaki bilişim teknolojilerindeki gelişmeleri de takip etmesi, sürekli değişip gelişen cihaz ve yazılımları kullanabilmesi, bu değişiklik ve gelişmelerin işlerine, kendi uğraşlarına etkilerini anlayıp çalışmalarını buna göre yönlendirebilmesi gerekiyor.

Bilişime görece uzak bir alan olan hukuk alanında çalışan bir kişi ve bir "dijital göçmen" olarak gerek hukukta bilişim sistemlerini kullanmak, gerekse sürekli gelişip değişen bir alanda hukuki danışmanlık gereksinimi olan müvekkillere bu danışmanlığı verebilmek için girişimlerini ve gereksinimlerini anlayabilmek, bu girişimlerin risklerini belirleyip mevzuata uygunluğunu denetleyebilmek için bazen birkaç kez konuyu dinlemem ve soru sorup araştırma yapmam gerekti. İlk çalışma yıllarımda çoğu zaman toplantılarda ve yazışmalarda kullanılan dili ve terimleri anlayabilmek bile ciddi bir çaba gerektiriyordu. Her ne kadar yıllar içerisinde müvekkillerimin ve iş arkadaşlarımdan, proje arkadaşlarımdan da çok büyük desteği ile en azından "okuryazar" seviyesine gelmiş olsam da, halâ yabancı bir bölgede bulunmanın rahatsızlığını çoğu zaman yaşıyorum. Bu durumun en temel nedeni gerek temel eğitimimde, gerekse lisans seviyesindeki hukuk eğitimimde bilişim hukuku veya hukukta bilişim sistemlerinin kullanımı ile ilgili bir eğitim alamamış, çalışma yapamamış olmam, moda deyimle "dijital göçmen" olmam.

Kendi iş yaşamında deneyimlediğim bu durum bana disiplinlerarası çalışmanın ve kendi uzmanlık alanımın yanında bilişim alanında da en azından "okuryazarlık" seviyesinde bilgi sahibi olmanın önemini hatta zorunluluğunu öğretti. Benim

yolda işi yaparken öğrendiğim bu önemli bilginin günümüzde tüm uzmanlık alanlarındaki eğitimin temel politikası olması, yani her seviyede ve her alandaki eğitim programlarında mutlaka bilişim okuryazarlığı ve ilgili alandaki bilişim sistemi kullanımı yetkinlikleri eğitimlerinin yer alması Türkiye'nin geleceği ve kalkınması için bence hayati önem taşımakta. Uluslararası başarılarla imza atabilen ve çağdaş işler yapabilen bir kuşak yetiştirilebilmesi için bu kuşağın eğitiminde bilişimin yer alması, bilişimcilerin ise kendi uzmanlık alanlarında olmayan kişilere bilgilendirme yapabilecek, konuyu basit ve açıkça anlatabilecek yetkinlikte olması gerekiyor. Bunun için de uzmanlık eğitiminin en başından itibaren farklı disiplinlerdeki öğrencilerin birlikte dersler alarak ve projeler geliştirerek birlikte çalışabilmeyi, aynı dili konuşabilmeyi öğrenmeleri şart.

Bilişim, kalkınma ve cumhuriyet konusunda söylenebilecek pek çok söz, her bir birbirinden önemli bir çok konu var. Ben kısaca disiplinlerarası çalışmanın, uzmanlık alanından bağımsız olarak bilişim okuryazarlığının ve kişinin kendi alanındaki bilişim sistemleri kullanımının geliştirilmesinin öneminden bahsetmek istedim. Özetle her alandaki kalkınma ve gelişmenin bilişimden ve bilişimcilerle birlikte çalışmayı, ortak girişimlerde bulunabilmeyi öğrenmekten geçtiğini düşünüyorum. Yaşasın Cumhuriyet! diyorum.

Bilişimde de Yeni Hedeflere Koşuyoruz

GÜRSEL BARAN Ankara Ticaret Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

Türk milletinin yokluk ve zorluklara rağmen, büyük ve örnek bir mücadele ile kurduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılını yaşıyoruz Bu önemli tarih hepimiz için kutlu olsun Türkiye Cumhuriyeti'nin asırlık tarihi, mazlum milletlere örnek teşkil eden bir gelişme ve ilerlemenin de tarihidir aynı zamanda Cumhuriyet ilan edildiğinde, 11 milyonluk Türkiye'de okuryazar oranı sadece yüzde 7 düzeyindeydi Topyekûn yürütülen kalkınma ve gelişme hamleleriyle Türkiye her yıl bir önceki yılı aşıp yeni hedeflere koştu ve ikinci yüzyılını önemli bir birikim, gelişim ve ilerlemeyle karşılıyor

Son yıllarda yapılan yatırımlar ve altyapı çalışmaları sayesinde, Türkiye bilişim sektöründe de uluslararası alanda tanınan bir ülke haline geldi Teknolojik altyapı, Ar-Ge çalışmaları ve yetişmiş insan kaynağına yapılan önemli yatırımlar, Türkiye'yi bilişim sektöründe rekabetçi bir konuma getirdi Yazılım geliştirme, yapay zekâ, siber güvenlik gibi alanlarda hızla büyüyen bilişim sektörü, istihdam yaratma ve Türk şirketlerinin uluslararası arenada rekabet edebilir hale gelmesine olanak sağladı

Teknolojinin hızla ilerlemesiyle birlikte yaşanan dönüşüm, iş dünyasını da kökten değiştirerek geleneksel iş modellerinin yerini modern ve bilişimle dönüşüme uyumlu sürümlerine bırakmasına neden oluyor Bilişim sektörü de hem bu dönüşümün gerçekleşmesine katkı sağlayan hem de ondan en çok etkilenen sektör Bilgi teknolojileri, yazılım geliştirme, ağ yönetimi gibi birçok alanı kapsayan bilişim sektörünün yaptığı çalışmalar, günümüzde iş dünyasının temel taşlarından biri haline gelmiş durumda İş yerleri bilişim sektöründen aldıkları destekle yapay zekâ, bulut, veri analizi gibi alanlara yatırım yaparak işlerini daha verimli hale getiriyor

Bilişim Sanayicileri Derneği'nin verilerine göre, ülkemizde bilgi ve iletişim pazarı büyüklüğü 2022'de TL bazında 409 milyar TL'ye ulaştı Aynı dönemde küresel bilgi ve iletişim pazarı büyüklüğü 4,4 trilyon dolar seviyesine yükseldi Ülkemizdeki bu gelişimde Teknokent sayımızın 87'si faaliyette, 13'ü altyapı çalışmaları devam eden olmak üzere toplam 100'e yükselmesinin, Teknokentlerde

faaliyet gösteren şirket sayısının da 9 bin 600 seviyesine çıkmasının payı büyük Teknoloji geliştirme bölgelerinde çalışan kişi sayısı da 102 bin seviyelerine yükseldi

Türkiye'nin bilişim sektöründeki bu hızlı gelişimi, çağdaş uygarlık hedefine ulaşma yolunda önemli bir adım olarak değerlendirilmelidir Bilişim teknolojileri, ülkemizin gelecekteki başarıları için kritik bir rol oynamaktadır

Ankara Ticaret Odası olarak biz de bilişim sektörüne ve sayısallaşmaya (dijitalleşmeye) önem veriyoruz Odamızda, kaynakları daha etkin ve verimli kullanmak, hizmet kalitesini daha da artırmak için başlattığımız "dijital dönüşüm" çalışmalarına özellikle pandemi döneminde hız vermiştik Bu çalışmaları, üyelerimize sunduğumuz sayısal (dijital) hizmetleri bir araya getirdiğimiz "ATONET Üye Hizmet Platformu" ile taçlandırdık ve ATONET uygulamasıyla Dünya Odalar Yarışması'nda "Dünya Birincisi" olduk ATONET uygulaması ayrıca Türkiye Bilişim Derneği'nin

düzenlediği Türkiye Bilişim Ödülleri'nde "Kamudan İş Dünyasına E-Hizmetler" kategorisinde de birinci oldu Cumhuriyetimiz ile birlikte Ankara Ticaret Odamızın da bu yıl kuruluşunun yüzüncü yılı Başkentimizin Ticaret Odası olarak, gerek ulusal gerekse uluslararası alanda ödül kazanmaktan ve e-dönüşüm ile adımızı duyurmaktan dolayı mutlu ve gururluyuz

Türkiye'nin 100'üncü yılında, bilişim sektörüyle birlikte daha da güçlenen bir Türkiye hedefliyor, gelecek için umut dolu bir tablo çiziyoruz Bilişim

sektöründe yaşanan ilerlemelerle birlikte, Türkiye'nin daha da güçlenerek gelişmesi kaçınılmaz olacaktır

Önümüzdeki dönemde ülkemiz, bilişim gücü ve bilgi birikimiyle geçmişten daha fazla yenilikçiliği teşvik ederek, teknolojik gelişmelere yön veren ülke konumunda olmalıdır

LEVENT KIZILTAN

TÜBİSAD ESKİ BAŞKANI

Cumhuriyet... Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ve 100'cü yılı... Pek çok insanın halâ değerini anlayamadığı bir diriliş öyküsüdür

Osmanlı İmparatorluğu'nun Batı'da ve Doğu'da topraklarını kaybettiği, bazı coğrafyalarda sırtından vurulduğu ve bugün diplomatik dil ile "dost ülke" dediğimiz ülkelerin seyirci kaldığı... Sözde de olsa üyesi olmaya çalıştığımız Avrupa Birliği içinde yer alan Fransa, İtalya ve Brexit yaratıcısı İngiltere'nin topraklarımızda düşmanlarla işbirliği yaptığı ve hatta İstanbul açıklarında cüretkar bir şekilde donanmaları ile gövde gösterilerinde bulunduğu bir dönem

Yok edilmekte olan kaynaklarını tekrar var etmiş, köylüsü ile, emekçisi ile, din insanları ile, halkı ile millet olarak yeni bir Cumhuriyet'i kurmuş olan bu toprakların ikinci yüzyılında

tam bağımsızlık için teknoloji ve bilişimde atılım yapması gerekmektedir Nasıl ki fabrikaları olmayan bir ülkeyi yeni sınırları ile tanımlarken tüm gelişmekte olan alanları bu ülkeye taşımış, üretim tesislerini hayata geçirmiş, tarımda yapılan çalışmalarla tekrar kendi kendisine yeterli hale gelmiş... İkinci Dünya Savaşı sırasında sınırlarını koruyup sonrasında barışın da içinde yer almış... Endüstriyel devrimleri başarıyla ekonomik güce çevirmiş ve çağdaş eğitim düzeni ile ikinci yüzyılını kucaklamayı başarmışsa...

ABD'nin 1990'lardan itibaren sergilediği teknolojik ve ekonomik gelişimin finans piyasaları ve girişimcilik öyküleri ile zirve yaptığı bir 40 senelik dönem var Bu dönemi, gerek Avrupa ülkeleri gerekse Çin olsun teknoloji üretiminde geri kalmama çabası içinde olarak değerlendirdiler Çin son derece başarı bir şekilde tersine mühendislikten yaratıcı teknoloji uygulamalarına geçmeyi başardı Avrupa da özellikle son yıllarda finans ve girişimci destekleri ile yeni uygulamaları hayata geçirebiliyor Gelecek savaşların teknoloji savaşları olacağını ve özellikle yarı iletken ve yapay zekâ teknolojilerinin yeni devrimleri işaret edeceğini düşünürsek Türkiye'nin de ikinci yüzyılında teknoloji ve üretiminde hızlı bir atılım yapması gerektiğini söylemek lazım

Günümüze gelirken sorunlardan daha az bahsederek yapılanlardan ve yapılması uygun olabileceklerden bahsetmek faydalı olacaktır

Stratejik düşünce kuruluşları ve danışmanlık şirketleri önümüzdeki yıllarda Dünya için dikkate alınması gereken ve çözüm üretilmesi gereken sorunları 7 başlıkta özetliyorlar:

- 1 Küreselleşmenin yeni bir ekonomik söyleme dönüşmesi ihtiyacı ve hatta "ülke içi ekonomik bakış" şeklinde sınırları daha net hale getirecek bir Dünya düzeni değerlendirmesi;
- 2 Ekonomik düzenin ve yaratılan değerın ülkeler arasında eşit dağılamaması;
- 3 Avrupa'ya özellikle Afrika ve Asya ülkelerinden olan göçler, ABD'ye ise Güney Amerika ülkelerinden olan göçler (fiziksel güç göçü);
- 4 Orta gelir tuzağındaki ülkelere zengin ekonomilere beyin göçü;
- 5 İklim değişiklikleri, küresel ısınma ve kuraklık;
- 6 Doğal kaynakların giderek azalıyor olması;
- 7 Covid benzeri salgın olasılıklarının artması...

Görüldüğü gibi 2050 senesine gelmeden 9 Milyar nüfusa ulaşması beklenen yaşlı Dünya'mızın ekolojik ve coğrafi dengelerinin bozuluyor olması kaynaklarımızın ve beyin gücümüzün daha dikkatli kullanılması gereğini beraberinde getirmektedir Belki de bir sonraki Dünya savaşının teknoloji ya da doğal kaynaklar nedeniyle yaşanacağını söylemek de çok yanlış olmayabilir

Türkiye 1960'lı yıllarda başlayan bilgisayar uygulamaları deneyimlerini ekonomik hayatın her

alanına eşit bir şekilde taşımıştır diyemeyiz İnternet ve ağ altyapıları, GSM ve sonraki yeni nesil iletişim teknolojileri bilişim ortamının gelişimine destek verirken bundan en fazla yararlananlar belki de bir kuşak geriden gelmenin avantajı ile -böylelikle doğrudan yeni teknolojileri uygulayabilen- bankalar ve finans kuruluşları oldular Gelişmiş ülkelerdeki benzer yapılar geçmiş dönem uygulamalarını yenilemeye çalışırken bizim kuruluşlarımız ikinci kuşağa doğrudan etkileşimli modeller ile geçiş yaptılar Kamu'da grup işleme (batch processing) bir süre daha devam etse de özellikle hazırlıkları 1999-2001 yılları arasında başlayan Bilişim Kurultay'ları (2002 ve 2004) Kamu-Özel Sektör fikir paylaşımları için ciddi fırsatlar yarattı ve bunların sonuçlarını Kamu'daki uygulamalarda da görmeye başladık E-Devlet uygulamaları önce söylem, sonra planlar ve sonra da uygulamaları ile devreye girdi

ABD'de de teknolojik gelişimin önemli ayaklarını oluşturan yapıların Üniversite, bilimsel araştırma kuruluşları (örneğin uzay sanayisi için NASA, savunma sanayisi için DARPA), girişimci şirketler (ve evet o zamanlar bugün artık adını pek duymadığımız ana çatı bilgisayar üreticileri; Unisys, NCR, CDC; bugün ise Apple, Amazon, Meta, vb) tarafından gerçekleştirildiğini tespit etmek önemlidir Benzer finans kaynaklarına sahip olmasak da savunma sanayinde ortaya çıkan ilerici teknoloji denemelerini diğer geleceğe dönük çalışmalarla desteklemeli ve sadece uygulama düzeyinde kalmadan altyapılarda (IaaS) ve platform ve ara katman (PaaS) ortamlarında geleceğimizi düşünerek teknoloji üretimini ve uygulamalarını başarmamız gerekmektedir Yarı iletkenler çok maliyetli altyapılar gerektirse de bazı gerçek dost ülkelerle ortak finans kaynakları ile desteklenebilir

Önümüz açık, düşüncelerimiz net; yeter ki iş birliği içinde hareket edebilelim... Cumhuriyet'in ikinci yüzyılına ulaşmak için mutlaka teknoloji/teknolojik üretimi başarmamız gerekiyor

Cumhuriyetten Bugüne; Bilim Ve Teknoloji, Sanayileşme Süreci

HİLMİ DEVELİ
KOSGEB (E) Başkanı
Ekonomimcom Yazarı

Osmanlı devletinin kuruluşundan Fatih Sultan Mehmet'in tahta çıkış tarihi olan 1451'e kadar geçen süre içerisinde daha çok kalam, fıkıh, tefsir gibi alanlarda çalışmalar yoğunlaşmıştır Fatih Sultan Mehmet'in yönetimi ele almasıyla pozitif ilimler yanı sıra felsefe alanında bir gelişmeden söz etmek mümkün olmuştur

Avrupa'da 1450'de Johannes Gutenberg, ortağı Fust ile birlikte Matbaanın kuruluşu gerçekleşirken İlk Türk matbaasını da 16 Aralık 1727'de İbrahim Müteferrika kurmuştur 18.yüzyıldan itibaren yenilik hareketlerine başlanmıştır Askeri alanda bilim ve teknolojiye yararlanma eğilimi ve mühendis okulu kurma çalışmaları hep bu atılımın parçalarıdır Ancak bilimsel ve teknolojik atılım çabaları tabandan gelen bir talep ile oluşmadığından ve halk tarafından da destek görmediğinden çoğu kez başarısız olmuştur

29 Ekim 1923'te ilan edilen ve oybirliği ile kabul edilen Cumhuriyet, her şeyden önce Türk toplumu için hem yeni bir yönetim şeklini hem de çağdaş yaşamı temsil etmektedir

Başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere diğer yönetici kadro, çağdaş yönetim ve yaşam şeklini akıl ve bilim rehberliğinde oluşturmak istedi Bu doğrultuda Türk toplumunu çağdaş yaşama ulaştırmak adına pek çok toplumsal ve ekonomik reformlar gerçekleştirildi Mustafa Kemal ATATÜRK'ÜN "Efendiler, dünyada her şey için, uygarlık için, muvaffakiyet için en hakiki mürşid ilimdir, fendir İlim ve fennin dışında mürşit aramak gaflettir, cehalettir, dalâlettir" sözleri doğrultusunda Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması ile birlikte sanayileşme yolunda adımlar atılmaya başlanmıştır

Cumhuriyetin ilk kuruluş yıllarında, ekonomik ve kültürel altyapının yetersiz olmasından kaynaklanan sorunlar nedeniyle bilim ve teknoloji alanında da gelişme ve ilerleme oldukça yavaş olmuştur

Atatürk, "Üç buçuk yıl süren bağımsızlık savaşından sonra, bilim bakımından, eğitim bakımından mücadelemize devam edeceğiz Fabrikacı olacağız, sanatçı olacağız Bundan sonra

anlayışımızı hep buna verelim" demiştir

Özellikle 1923 yılında toplanan İzmir İktisat Kongresi ile bu atılım bir anlamda resmileşmiş ve çağdaş anlamda ileri üretim teknikleri ile çalışan sanayi kolları oluşturulmaya çalışılmış; özel sektör aracılığı ile sanayileşme ve kalkınmanın gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir

Lozan Antlaşması kapsamında faaliyet gösteren demiryolu, liman, elektrik, havagazı, su, tramvay vb altyapı hizmeti veren imtiyazlı şirketler devlet tarafından satın alındı 1936'da İstanbul Telefon Şirketi, 1938'de İzmir Telefon Şirketi devletleştirildi Ankara-İzmir, Ankara-Sivas, Zonguldak-Adana gibi ticaret ve sanayinin yoğunlaştığı şehirler arasında ilk telefon bağlantısı 1937'de kuruldu Bu dönemde sanayi kesiminin yıllık büyüme hızı yüzde 6,87, ekonominin büyüme hızı yüzde 6 oldu

1950-1960 döneminde sanayi ve bilim

1954 yılında yaşanan döviz sıkıntıları ve Amerika Birleşik Devletleri'nden beklenen yardımların alınamaması gibi durumlar Türkiye'nin tarım odaklı liberal ekonomi anlayışının değiştirmesine neden olmuştur Bu dönemden

itibaren ağırlıklı olarak sanayi odaklı bir anlayış benimsenmiş ve döviz sıkıntısı yüzünden gerçekleştirilemeyen ithal mallar yerine yurtiçinde mevcut olan hammaddeler kolayca işlenerek iç piyasanın talepleri karşılanmaya çalışılmıştır

Atatürk döneminde başlanan ancak ikinci dünya savaşı nedeniyle yatırımlarına ara verilen çimento, şeker ve dokuma fabrikalarının yatırımına devam edilmiştir 1930-1950 arasında kurulan devlet kuruluşları bu dönemde Kamu İktisadi Teşebbüsü (KİT) kapsamına alındı ya da yeni KİT'ler kuruldu

1960'ta Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) kuruldu 1963'te Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nun (TÜBİTAK) kurulmasına kadar geçen süre zarfında planlı bir bilim ve teknoloji politikası uygulanmamıştır

Özetle söylemek gerekirse; Türkiye'de 1960'lı yıllarla birlikte bilim ve teknolojinin önemi anlaşılmış olsa da, çeşitli nedenlerden dolayı somut politikalar üretilmemiştir

1971 yılında Türkiye Bilişim Derneği kurulmuştur

1973 yılında TÜBİTAK'a bağlı olarak Marmara Bilimsel ve Endüstriyel Araştırma Merkezi'nin (MAM) kurulması ise, bu dönemde bilim ve teknoloji alanında gelişme olarak nitelendirilebilecek en somut adım olarak göze çarpmaktadır

1973-1977 yıllarını kapsayan 3 BYKP'de teknoloji transferi bilim ve teknoloji politikası ile eş değerde tutulmuş; ancak 4 BYKP'de (1979-1983) ilk defa teknoloji politikalarından söz edilmiştir Ülkemizde bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin ilk politikalar 5 Plan'da yer verilmiştir Bilgi teknolojileri ile ilgili eleman açığı ve bu açığın kapatılması gerekliliği Kalkınma Planlarında sürekli olarak vurgulanmıştır

Yazılım öncelikli sektör olarak belirlenmiş,

yazılım alanında ArGe faaliyetleri ile yerli üretimin teşvik edilmesi politika olarak benimsenmiştir

1974 Kıbrıs Barış Harekâtı sonrası ABD ve müttefiklerinin uyguladıkları ambargo nedeniyle büyük sorunlarla karşı karşıya kalan ülkemiz Ambargonun yarattığı sorunları aşmak, Türkiye'nin savunma sanayiinde dışa bağımlılığını azaltmak amacıyla; TUSAŞ, TEI, ASELSAN, İŞBİR, ASPİLSAN, HAVELSAN gibi Silahlı Kuvvetlerin kurdukları Vakıf-devlet destekli şirketler kurularak savunma sanayinde yatırımlar artan ölçüde gerçekleştirilmeye başlanmıştır

Cumhuriyetin kuruluşundan 1990'lı yıllara kadar izlenen bilim ve teknoloji politikası, dünya konjonktürü ile paralel gitmemiştir Gerek ekonomik gerekse sosyal öncelikler öne sürülerek bilim ve teknoloji konusuna yeterli önem verilmemiştir

1990 yılında KOSGEB kurulmuştur

Bilim Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK)nun 13 Aralık 2001 tarihindeki toplantısında 2003-2023 yılları için Türkiye'nin Bilim ve Teknoloji Stratejileri Belgesi'nin hazırlanması kararı alınmış ve bu karar Vizyon 2023: Bilim ve Teknoloji Stratejileri adı altında uygulamaya geçilmiştir

Projenin ana teması; Cumhuriyetin 100 yılında bilim ve teknolojiye egemen, bilinçli teknoloji kullanan ve yeni teknolojiler üreten ve yenilikçilik yeteneği kazanmış bir refah toplumu yaratmak olarak belirlenmiştir

Vizyon 2023 Projesi; Teknoloji öngörü ve Ulusal Teknoloji Envanteri Projeleri ile Araştırmacı Bilgi Sistemi (ARBİS) ve TÜBİTAK Ulusal Araştırma Altyapısı Bilgi Sistemi (TARABİS) alt projelerinden oluşmaktadır Bu alt projelerden en önemlisi Teknoloji Öngörü Projesidir TÜBİTAK tarafından yürütülmesine karar verilen bu proje Vizyon 2023 Projesinin ana eksenini oluşturmaktadır

Bilimdeki ilerlemeler ve teknolojideki gelişmeler, tarihsel süreç içerisinde hâkim olduğu koşullara

göre insanların bilime ve iletişime gereksinimini yaratmıştır. Geline nokta ile iletişim ve bilgi teknolojileri, sayısal (dijital) çağ denilen bugünü yaratmış; geçmişin iş yapış ve yaşayış biçimleri neredeyse tümüyle dönüşmüştür. Günümüzü içine alan bu çağda insan ve toplumlar üzerinde bilgi temelli teknolojilerin giderek çok daha büyük etkilerinin oluştuğu görülmektedir.

Teknolojinin toplumlara ve yaşama etkisini vurgulamak için bugüne “Dijital çağ” adının verilmesi, sadece iki karakter ile ifade edilen sayısallaşmanın tüm alanlara hâkim olmasının sonucudur. İçinde bulunduğumuz bu dönemde

yirmi yıl öncesine kıyasla, özellikle kablosuz haberleşme teknolojileri ve İnternet kullanımı açısından dünya genelinde devrim niteliğinde bir değişim yaşanmıştır.

9,10 ve 11 Kalkınma programlarında ve bu dönemlerde uygulamaya konulan Orta Vadeli Programlarla Türkiye Cumhuriyeti, 100 yılını, 29 Ekim 2023’te gururla, onurla ve umutla kutlayacak. Tüm bu gelişmeler Türk milletine gurur ve heyecan verirken, 100 yaşına giren Türkiye Cumhuriyeti, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün açtığı yolda yürümeye devam ediyor...

Bilişim Eğitimi ve Yetenek Geliştirmenin Önemi

Osman YILDIRIM
TBD Kayseri Şubesi Başkanı

Günümüzün hızla sayısallaşan (dijitalleşen) dünyasında, bilişim eğitimi ve yetenek geliştirme, bireyler için vazgeçilmez bir gereklilik haline gelmiştir. Bilgi teknolojileri her yönüyle hayatımıza nüfuz ederken, bu alanda sahip olunan bilgi ve beceriler, bireylerin kişisel ve mesleki başarısını büyük ölçüde etkilemektedir. Bilişim teknolojilerine hakim olmak ve bilişim alanında yetkin olmak, hem kişisel hem de profesyonel açıdan büyük önem taşımaktadır. Bu makalede, neden bilişim eğitimi ve yetenek geliştirmenin bu kadar önemli olduğunu, nasıl faydalar sağladığını ve bilişim eğitimi ile yetenek geliştirmenin yollarını inceleyeceğiz.

Bilişim eğitimi ve yetenek geliştirmenin sağladığı faydalar aşağıdaki gibidir:

1 İş Olanakları ve Kariyer Gelişimi

Bilişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, bu alanda uzmanlaşmış bireylere büyük iş fırsatları sunmaktadır. Programlama, yapay zekâ, veri analizi gibi alanlarda beceri sahibi olan kişiler, rekabetçi iş piyasasında öne çıkmaktadır. Ayrıca, bilişimdeki uzmanlık, kariyerlerinde daha hızlı yükselmelerine de katkı sağlar.

2 Sorun Çözme Yeteneği

Bilişim eğitimi, öğrencilere ve profesyonellere karmaşık sorunları çözme becerisi kazandırır. Mantıklı düşünme, analitik düşünme ve problem

çözme yetenekleri, bu alanda gelişmiş kişilerin her türlü zorluğun üstesinden gelebilmelerini sağlar.

3 Yaratıcılığı Teşvik

Bilişim, yaratıcı düşünmeyi teşvik eder. Yazılım geliştirme, tasarım, oyun geliştirme gibi alanlarda çalışanlar, yeni ve yenilikçi çözümler üretme yeteneklerini geliştirirler. Bu da sadece bilişimde değil, aynı zamanda diğer pek çok sektörde faydalıdır.

4 Sayısal (Dijital) Okuryazarlık

Sayısal dünyada var olmak, sayısal okuryazarlık gerektirir. Bilişim eğitimi, bireylere

çevrimiçi kaynakları kullanma, veri güvenliği konularında bilinçlenme ve sayısal platformlarda etkili iletişim becerilerini kazandırır.

5 Yenilikçilik (İnovasyon) ve Teknolojik Gelişme

Bilişim alanında yetenekli bireyler, teknolojik yenilikçiliğin ve ilerlemenin itici gücü olurlar. Bu, toplumun teknolojik olarak ilerlemesine ve daha iyi yaşam koşullarının sağlanmasına katkı sağlar.

Bilişim eğitimi ve yetenek geliştirmenin birçok yolu vardır. Bu yollar şunlardır:

1 Okul eğitimi: Okullarda verilen bilişim dersleri, bireylere temel bilişim bilgisi ve becerilerini kazandırır.

2 Mesleki eğitim: Meslek liselerinde ve üniversitelerin ilgili bölümlerinde verilen eğitimler, bireylere daha ileri düzeyde bilişim bilgisi ve becerilerini kazandırır.

3 Eğitim kursları: Bilişim alanında uzmanlaşmak isteyen bireyler, eğitim kurslarına katılabilir.

4 Çevrimiçi eğitimler: İnternet üzerinden sunulan çevrimiçi eğitimler, bireylere istedikleri zaman ve istedikleri yerde bilişim eğitimi alma olanağı sağlar.

Sonuç olarak;

Bilişim teknolojileri, günümüzde her alanda giderek daha fazla yer edinmektedir. Bu nedenle, bilişim teknolojilerine hakim olmak ve bilişim alanında yetkin olmak, hem kişisel hem de profesyonel açıdan büyük önem taşımaktadır. Bilişim eğitimi ve yetenek geliştirme, bireylere bu alanda bilgi ve beceri kazandırarak onların iş hayatında daha başarılı olmalarını, yeni fırsatlara erişmelerini ve kişisel gelişimlerini destekler. Dolayısıyla, her yaşta ve meslek alanında olan herkesin bilişim becerilerini geliştirmeye yönelik çaba göstermesi, bireysel ve toplumsal faydaya katkı sağlar.

Türk Toplumunun Teknolojiyi İçselleştirme Becerisi Var

MURAT GÖÇE
BT HABER

40 yıl öncesinde bilgisayardan beklenen bir şirketin ücret bordrolarını hızlı ve hatasız yapmasıydı. Daha öncesinde ise 4 işlemi gerçekleştirmesi bile önemli bir olaydı.

Günümüzde ise gelişen ve gelişmekte olan teknolojilerle beklenenler hayallerimizle sınırlı hale geldi. Bilgi teknolojileri bunun da ötesine geçmeye hazırlanıyor, kendi ürettiği yapay zekâ robotlarından hayal etmesini ve bu hayallerini gerçekleştirmesini bekliyor. Yani artık bilgi teknolojileri ile yapılabileceklerin sınırı kalmadı.

Ben kişisel olarak hala insanoğlunun bilgi ve teknolojiye çok geride olduğunu düşünmekle beraber bilgi teknolojilerinin bunu kısa sürede kapatabileceğine de inanıyorum. Son yıllarda hayatımıza süper bir hızla giren yapay zekâ ya da ilk ismiyle makine öğrenmesi sağlık, sürdürülebilir yaşam, gelişmiş tarım gibi birçok konuda bizim önünü açacak, daha kolay ve mutlu hayat sunacak gibi gözüküyor.

Ülkemiz bu konuları yakından takip ediyor ve ayak uyduruyor ya da uydurmaya çalışıyor. Birçok akademik çalışma, bu konularda ortaya çıkan yerli girişimler, kamu ve halkın ilgisi bu teknolojileri kabullenmeye yatkın olduğumuzun en belirgin işaretleri.

Ben çevremdeki pek çok kişinin AI uygulamalarını cep telefonuna indirerek kullanmaya başladığına tanık oldum. Bakın burası çok ilginçtir; Batıda bu teknolojiyi geliştiren bizimkinden çok üniversite, kurum ve girişim görebilirsiniz ama halk bizimkine göre teknoloji kullanımına daha uzak ve daha seçicidir. Bu gerçeği geçmiş teknolojilerde de gördük. Sokaktaki Batı insanı bizim insanımız kadar hızlı şekilde teknolojiyi kabullenmiyor.

Bu büyük avantajı daha önce “teknolojiyi üretmiyor ama iyi tüketiyoruz” cümleleri ile geçiştirdik, artık bu içselleştirmeyi avantaja dönüştürerek üreten haline geçmek için çok doğru bir zamandayız. Kamu istekli, teknoloji liderleri hazır, halk bekliyor. Peki nedir eksik olan?

Önerilerim aslında herkes tarafından bilinen basit ve açık maddeler, tek yapılması gereken bunları hedeflemek.

- Bilgi Teknolojileri dersleri acilen ilkokuldan itibaren ders programlarına girmelidir.
- Daha fazla uzman yetiştirmek için çok daha fazla meslek liselerine ve yüksek okullara ihtiyaç vardır.
- Üniversitelerin ilgili alanlarında okuyan öğrencilerin öğrenin yılı süresi içindeki daha fazla zamanını konuyla ilgili iş yerlerinde geçirmeleri gerekir.

- Kamu başta olmak üzere tüm kurumlar uzaktan çalışmaya yatkın olmalıdır.
- Gerekli regülasyon gerçekleşmesi ve çalışmaların hızlanması ama daha da önemlisi halkın gözünde öneminin çok daha vurgulanması için Bilgi Teknolojileri Bakanlığı kurulmalıdır.
- Ülke yönetiminin teknoloji konusunda daha yapıcı kuralları oluşturması, doğru teknolojilere yönlendirilmesi, gereken teşvik ve desteklerin yapılandırılması gibi birçok konuda derneklerin rolü çok önemlidir. Bu derneklere üye olunması, dernek yapısı içinde çok çalışarak raporlar üretilmesi ve bunun kamuya sunulması gerekir.
- Bilişim Teknolojileri ekosisteminin güçlü kalması önemlidir. Bu açıdan ilgili firmalar kadar, akademi, basın, organizasyonlar ve girişimler (startup'lar) desteklenmeli ve herkes tarafından sahip çıkılmalıdır.

- Düşüncelerin fiiliyatı döküleceği, sonuçlarının hayata yansıtılacağı bağlantı merkezlerinin (hub'ların) sayısı artırılmalı ve bu ortamlarda çaba göstermeye eğilimli gençlere fırsat verilmelidir.
- Bilgi teknolojileri firmalarının ederi bugün artık bir petrol kuyusundan daha değerli olabiliyor. Bu gerçek doğrultusunda bilgi teknolojileri girişimlerine her türlü vergi indirimi, hibe desteği, teşvik ve faizsiz krediler, SGK indirimleri artırılarak devam etmelidir.
- Cari açığımızı kapatacak yegâne sektör olduğunun idrak edilmesi için kampanyalar düzenlenmeli ve devlet büyükleri tarafından ısrarla duyurulmalıdır.
- Başta kamu olmak üzere Bilgi Teknolojilerinin öncelikli hedefimiz olduğu net bir şekilde belirlenmeli ve her yerde duyurulmalıdır.

Ben bir bilişim teknoloji sevdalısı olarak Cumhuriyetimizin 100 yılında olması gereken yerden uzak ama çok daha iyisini yakalayabilecek bilgi, yetenek ve azimde olduğumuzu söyleyebilirim. Mustafa Kemal Atatürk bize bu yolu 100 yıl önce gösterdi, bize kalan onun izinden yürümek.

Bilişim Teknolojilerinin Türkiye'nin Kalkınma ve Toplumsal Gelişmesine Etkisi

**MEHMET ALİ
TOMBALAK**
TÜBİSAD YÖNETİM
KURULU BAŞKANI

Bilgi teknolojileri sektörü, ekonominin genelinde getirdiği verimlilik artışı, yenilikçi ve katma değeri yüksek yapısı, istihdam yaratma potansiyeli, ihracatın ithalatı karşılama oranlarına yaptığı ve yapabileceği katkısıyla stratejik bir önem arz ediyor.

Bir ülkenin ekonomik kalkınması hem özel hem de kamu sektörünün güçlü olmasıyla gerçekleşiyor. Bugüne kadar yayınladığımız raporlarımızda da ortaya koyduğumuz gibi bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişimi diğer sektörlerde verimlilik artışına yol açıyor ve büyümeyi hızlandırıyor. Bilişim teknolojilerini efektif kullanan şirketler rekabette fark yaratarak güçlendikçe, ülke ekonomisi de gelişiyor ve gelişmeye devam edecek. Teknoloji yatırımlarını değere dönüştürerek globalleşen bir sektör haline gelmek, kendi ülkemizde pazar lideri şirketler olmasını destekleyip, güçlü ve ölçekli teknoloji ekosistemini var etmekle mümkün olacak.

Türkiye'nin 2. Yüzyılında Yüksek Teknoloji için Eylem Çağrısı raporunda vurguladığımız üzere, uygun politikalarla sayısal (dijital) dönüşümün sağladığı verimlilik artışından yeterince yararlanırsa Türkiye özelinde 269 milyar dolarlık bir ekonomik büyüme potansiyelinin mevcut olduğunu görüyoruz. OECD verilerine bakıldığında küçük ve orta boy işletmelerin; web sitesi sahipliği, sayısal (dijital) araçlar ve kurumsal yazılımlar kullanımında alacağı daha yol olduğu görülüyor. Bu noktada Türkiye'de KOBİ'lerdeki temel seviye sayısal (dijital) dönüşümün hızlanması ve KOBİ'lerin büyük ölçekli şirketlerdeki atılım yetiştirmelerinin gerekliliği ortaya çıkıyor. Türkiye'de mikro, küçük ve orta ölçekli şirketler yaratılan katma değerın yüzde 53'ünü ve istihdamın yüzde 74'ünü sağlıyor. Bu nedenle dijital dönüşümlerini tamamlamaları Türkiye'ye önemli bir ekonomik değer yaratacaktır. Ancak bunun için yol haritasına ve destek mekanizmalarına ihtiyaçları bulunuyor.

KOBİ'lerin yanı sıra devletin ve büyük şirketlerin de teknoloji sektörüne desteğini ve sermaye katkısını yeniden değerlendirmeliyiz. Sayısal dönüşümü hızlandırmak ve küreselleşmeyi mümkün kılmak için ilk adım, tüm sektörlerin bilişim yatırımlarını kendi içlerinde yapmak yerine ana işi teknoloji ürün ve servisleri üreten şirketlere yaptırmaları olmalı. Bu sayede teknoloji sektöründe ölçeklenebilmiş şirketler var etmiş ve tüm teknoloji

yatırımlarını bir değere dönüştürebilmiş oluruz. Böylece güçlü altyapısı ve teknoloji algısı yüksek bir ülke olarak, dünya çapında tanınan markalar yaratma ihtimaline ulaşabiliriz.

Söz konusu atılım sağlanırsa, uygun politikalarla birlikte Türkiye özelinde 269 milyar dolarlık bir ekonomik büyüme potansiyeli söz konusu. Bu potansiyelden yararlanılabilmek için rotayı belirlemek, yönetimde koordinasyonu sağlamak ve küreselde sayısal entegrasyonu desteklemek önemli kaldıraçlar olacaktır.

Cumhuriyetin ikinci yüzyılında ülke olarak temel hedefimiz, teknoloji atılımını gerçekleştirmiş ve sayısal dönüşümü güçlü bir ekonomik değere dönüştürmüş bir Türkiye var etmek olmalı. Bu atılımı gerçekleştirebilmek ise yenilikçi politikaların geliştirilmesi, finansal desteklerin sağlanması, bilgi ve iletişim teknolojilerine yönelik ulusal vizyonumuzun güçlendirilmesi, girişimci ekosisteminin geliştirilmesi, altyapı yatırımlarının hızlandırılması ve nitelikli iş gücü kaynağının geliştirilmesinden geçiyor. TÜBİSAD olarak, ülkemizin sayısal dönüşüm performansını artırmayı hedefleyerek, bireylerin ve toplumsal sorunların çözümüne katkı sağlamak amacıyla teknoloji bazlı ürün ve servislerin artması için çalışmalar yapmaya devam edeceğiz.

Cumhuriyetin 100 Yılında Türkiye'nin Gelişiminde Yazılım Sektörü

AKIN SERTCAN

Logo Yazılım

Türkiye Genel Müdürü

Bilişim teknolojileri, Türkiye'nin kalkınmasına ve toplumsal gelişimine katma değer sağlayabilecek ihracat potansiyeli yüksek sektörler arasında yer alıyor Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de bilişim alanı büyümeye devam ediyor Küresel düzeydeki büyüme eğilimleri, Türkiye'nin bilişim teknolojileri alanındaki başarılarını da şekillendiriyor Son yıllarda yaşanan dönüşümün özünde yenilikçilik (inovasyon), yeni iş modelleri ve teknoloji olmakla birlikte; tüm bu etkileşimin merkezinde yazılım tabanlı rekabetçi üstünlük yatıyor Cumhuriyet'in 100 yılında Türkiye, teknolojik eğilimlere uyum sağlama konusunda önemli hamleler geliştiriyor Bilişim teknolojilerinde özellikle yazılım sektörünün, Türkiye'nin gelişimine öncülük etmesi beklenen önemli sektörlerden biri olduğunu söyleyebiliriz

Özellikle pandemi sürecinde, iş dünyasında ve yaşamın tüm alanlarında görülen önemli değişimleri destekleyen bilişim sektörü; hizmet sunduğu sektörleri şekillendirmede büyük bir

rol oynadı Bulut bilişim, yapay zekâ, blokzinciri (blockchain), nesne ağ (IoT) ve sayısallaşmanın (dijitalleşmenin) getirdiği ivmeyle birlikte, sektörümüz güçlenmeye devam ediyor Bu teknolojiler sayesinde gelişen çevik ve hızlı adaptasyon yeteneği, kurumların büyümesinde başrol oyuncusu konumunda bulunuyor Özel sektörün yanı sıra kamu yönetimi ve hizmetlerinin de dönüşümünde etkili olan bilişim teknolojileri, kurumların daha verimli, şeffaf ve hızlı bir şekilde hizmet sunmasını sağlıyor Güvenlik konusunda da bilişim teknolojilerinin büyük bir öneme sahip olduğunu görüyoruz Kamu kurumları, siber tehditlere karşı daha iyi bir şekilde korunmak ve hassas verilerin güvenliğini sağlamak için bilişim teknolojiye ihtiyaç duyuyor

Birçok iş kolunun itici gücü haline gelen sektörümüzün başarısının arkasında ülkemizin stratejik coğrafi konumu ve dinamik iş ortamıyla birlikte; genç, yeniliklere meraklı ve yetenekli çalışanlar yer alıyor Özellikle bulutta çalışan yazılımlarla ortaya çıkan yenilikçi iş modelleri, bilgisayar okur yazarlığının artması, teşviklerin hayata geçmesi gibi destekleyici girişimler, sektörümüzün gelişmesi adına önemli katkılar sunuyor Bulut teknolojilerinin yaygınlaşması gibi yazılım sektöründeki teknolojik gelişmeler,

ihracat potansiyelini ve katma değeri olumlu yönde etkiliyor Bulut dönüşümdeki ivmelenmenin Türkiye'deki yazılım firmalarının uluslararasılaşma fırsatlarını daha da artıracaklarını söyleyebiliriz

Bilişim eğitimi ve bu alanda yetenek geliştirmenin Türkiye için önemi gün geçtikçe daha da belirgin hâle geliyor Ülkemizin genç, dinamik ve teknolojiye ilgili bir nüfusu olması çok büyük bir potansiyel yaratıyor Halihazırda BİT becerilerine sahip işgücünün toplam işgücünden aldığı yüzde 6,2'lik payın, devam eden sektörel genişleme ve yapılacak hamlelerle daha yüksek seviyelere çıkacağını düşünüyoruz Bilişim eğitimi ve yetenek geliştirmenin öncelikli bir konu olarak ele alınması gerekiyor Özellikle yazılım sektörü, dünya genelinde hızla büyüyor ve ülkemiz için büyük bir istihdam yaratma potansiyeli taşıyor Bu alanda gençlerimize sağlanacak eğitim fırsatlarının hem bireysel kariyerleri açısından hem de ülkemizin ekonomisi için önceliklendirilmesi gereken bir konu olduğunu görüyoruz "Logo Yazılım" olarak bu konunun erken yaşta ele alınması gerektiğinin bilincindeyiz Türkiye'nin farklı bölgelerindeki çocuklarımızın eğlenceli ve farklı metotlarla kodlamayı öğrenmelerini sağladığımız "Hayallerini Kodlayanlar" projemizle, geleceğimiz olan çocuklarımıza bugünden ilham veriyoruz

Türkiye'nin en büyük yerli iş yazılımı şirketi olarak, yeni teknolojilerden güç alarak verimlilik ve akıllı çözümler sunan araçların daha fazla benimsenmesiyle, önümüzdeki yıllarda ülkemizin bilişim alanında sürekli olarak ileri gideceğine inanıyoruz 1000'den fazla iş ortağımızdan oluşan geniş ekosistemimizle 50'yi aşkın ülkede varlığımızı sürdürüyor, işletmelerin teknolojik dönüşüm yolculuğuna eşlik etme vizyonumuzla hareket ediyoruz Her yıl artan Ar-Ge yatırımlarımız

ve yenilikçilik gücümüzle; sorumlu, verimliliği yüksek çözümler ve hizmetler geliştirerek bilişim ekosistemine ve ekonominin bilişimle dönüşmesine katkı sağlıyoruz 39 yıl önce Türkiye'de yazılımın bir sektör hâline gelmesine öncülük etmiş bir şirket olarak, Cumhuriyetimizin 100 yılında ve önümüzdeki dönemde ülkemizin bu alanda daha ön sıralarda yer alması için çalışmalarımıza devam edeceğiz

Türkiye'nin Bilişimle Kalkınması ve Gelişmesinin Anahtarı Olarak Cumhuriyet

Dr HASAN SELÇUK SELEK

TÜBİTAK TEYDEB Başkan Yrd

Türkiye, tarih boyunca birçok büyük medeniyete ev sahipliği yapmış, stratejik coğrafyası ile dikkat çeken bir ülke olmuştur Ancak son yüzyılda ülkenin en büyük dönüşümü, 1923'te Cumhuriyet'in kurulmasıyla başlamıştır Türkiye'nin bilişim kalkınması ve gelişmesinde de Cumhuriyet kilit bir rol oynamıştır

Cumhuriyet ile birlikte eğitim alanında topyekün bir kalkınma girişimi başlatılmıştır Bu girişimlerin bilim ve teknoloji alanındaki meyveleri 1933 yılında TÜBA'nın 1963 yılında da TÜBİTAK'ın kurulması ile alınmıştır Bu kurumlar aracılığı ile Türkiye'de bilimsel araştırmalar, Ar-Ge ve yenilik çabaları teşvik edilmiş ve bilim insanlarının yetişmesine imkanlar sağlanmıştır

Türkiye'nin kalkınma çabasında bilişim alanı özellikle son yirmi yılda hız kazanmıştır Türkiye, özellikle İstanbul, Ankara ve İzmir başta olmak üzere tüm ülkedeki üniversiteleri, gelişmiş

teknoloji parkları ve inovasyon merkezleri ile Ar-Ge, yenilik ve girişimciliği teşvik etmiştir Bu teşviklerle yeni fikirlerin geliştirilmesine, teknolojik yeniliklerin hayata geçirilerek bilgi teknolojileri ve iletişim sektöründeki büyümeye, ülkenin ekonomik kalkınmasına da katkı sağlanmıştır Türkiye'de yazılım sektörü ve bilişim teknolojileri (BT) sektörü hızla büyümekte olup 2020 yılı itibarıyla toplam BT harcamaları 35 milyar doları aşmıştır Yazılım sektörünün tek başına 2025 yılına kadar 100000 ilave istihdam ve 10 milyar dolarlık ihracat potansiyeli bulunduğu değerlendirilmektedir [1] Bilişim sektörü sadece büyüklüğüyle değil ekonomide yarattığı zincirleme etkiyle de stratejik bir sektördür [2] Türkiye, dijital teknolojileri

etkin bir şekilde kullanarak vatandaşların birçok resmi işlemi çevrimiçi olarak yapabilmesini, bu sayede bürokrasinin azaltılmasını, işlemlerin hızlandırılmasını, kısaca hükümetin hizmetlerini daha etkili bir şekilde sunulmasını başarmıştır

Sayısallaşma (dijitalleşme) arttıkça Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) hizmetlerine ve çözümlerine olan talep daha da artmaktadır Türkiye'de yazılım ve yazılım ağırlıklı sektörü de kapsayan BİT sektörünün önemi bu nedenle giderek artmaktadır Türkiye bu sektörün ekonomik kalkınma açısından önemini bilincinde olup büyümesini destekleyecek önlemleri de almaktadır Yenilikçilik (inovasyon), eğitim ve teknolojik altyapı

konularına yapılan yatırımlar, Türkiye'yi rekabetçi bir küresel oyuncu hâline getirmektedir

Türkiye, yazılım sektörünü ve yazılımda yenilikçiliği desteklemek ve teşvik etmek amacıyla bu sektördeki Ar-Ge faaliyetlerini teşvik etmek için yazılımla ilgili Ar-Ge projeleri yapan şirketlere yönelik vergi teşvikleri, hibeler ve sübvansiyonlar sağlamaktadır Türkiye, teknoloji geliştiren şirketlerin faaliyetlerini yürütebilecekleri teknoloji geliştirme bölgeleri ve inovasyon merkezleri açmıştır Buralarda şirketlere vergi muafiyetleri sağlamış, ortak tesislere erişim, üniversiteler ve araştırma kurumlarıyla iş birliği yapma zemin ve fırsatlarını üretmiştir Ayrıca Türkiye'de genç teknoloji şirketlerini yetiştirmek için kuluçka merkezleri, hızlandırıcılar ve başlangıç fonları sağlanmaktadır Yine bilgi alışverişinde bulunmak, küresel en iyi uygulamalara erişmek ve teknoloji transferini teşvik etmek için uluslararası kuruluşlar, araştırma kurumları ve teknoloji şirketleriyle aktif olarak iş birlikleri yapılmaktadır Bireyleri ve ekipleri yenilikçi yazılım çözümleri geliştirmeye teşvik etmek için bilim merkezleri açılmakta, çeşitli inovasyon yarışmaları, yazılım çekismeleri (hackathon) gibi etkinlikler düzenlenmektedir Teknofest bunların en ünlüsüdür; 2023 yılında 2,5 milyon kişi ziyaret etmiştir

Türkiye'de halihazırda Ar-Ge ve inovasyon alanında sağlanan kamu desteklerinin temel sağlayıcısı TÜBİTAK'tır TÜBİTAK yürüttüğü sürekli açık veya sayıları bugün itibarı ile 16'yı bulmuş olan çağrı bazlı destek programları ile ulusal politikalar bağlamında Ar-Ge ve yenilikçilik alanındaki tüm paydaşlara proje bazlı teşvikler sağlamaktadır Proje bazlı teşvikler kapsamında sermaye şirketleri (KOBİ'ler ve büyük ölçekli kuruluşlar), üniversiteler, kamu / özel araştırma merkezleri, kamu kurumları, akademisyenler, araştırmacılar, bursiyer statüsünde öğrenciler, yatırım fonları, teknoloji transfer ofisleri, bireysel girişimciler desteklenmektedir Amaca özel açılan çağrılarla yapay zekâ, yeşil dönüşüm gibi çağır açan/yıkıcı teknoloji alanları için de özel teşvikler

sağlanmaktadır TÜBİTAK bu teşvikleri tasarlarlarken Ar-Ge ve inovasyonun Türkiye'nin kalkınmasında lokomotif olması için tüm paydaşlarla da sıkı bir iş birliği içinde çalışmaktadır Yenilikçi girişimlerin desteklenmesi amacıyla bankalarla (Ziraat ve TEB), proje çıktılarının ticarileştirilmesini kolaylaştırmak için kamu alım makamı Devlet Malzeme Ofisi (DMO) ile (Teknokatalog), önce gelen Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ile (MÜSİAD, TÜBİSAD vb) ortak çalışmalar yapılmakta ve firmalar arası etkileşim ve birlikte iş yapma kültürünün geliştirilmesi kapsamında STK ve odalarla (YASAD, ARGEMİP, TÜSİAD, ATO, İSO, ÜSİMP, ASKON) iş birliği protokolleri imzalanmaktadır Yapılan iş birlikleri ve ortak çalışmalar ile mevcut TÜBİTAK destek programları sürekli iyileştirilmekte ve geliştirilmektedir

Türkiye, Cumhuriyet'in 100 yılını kutlamaya hazırlanırken bilişim kalkınması ve teknolojik gelişme alanındaki ilerlemesiyle geleceğe umutla bakıyor Bilim, eğitim ve teknoloji alanlarındaki yatırımlar, ülkenin daha aydınlık bir yarın inşa etmesine katkı sağlıyor Türkiye'nin Cumhuriyet'in temelleri üzerine kurulan bilişim geleceği, büyük bir potansiyel taşıyor ve bu potansiyeli en üst düzeye çıkarmak için çaba harcanmaya devam ediliyor

Kaynaklar:

Ref 1 - <https://www.statista.com/outlook/tmo/software/worldwide>

[2] - Türkiye'de Yazılım Ekosisteminin Geleceği, Deloitte-TÜSİAD, Ocak 2021

[1] - Türkiye'deki BT harcamaları 2020 yılı itibarıyla 35 milyar doları aşmıştır

GÖNÜL KAMALI
YASAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Sadece insanlık olarak değil sektörler, daha da ötesinde ülkeler de bu dönüşümün merkezinde yer almakta, sayısallaşma (dijitalleşme) adı altında yeni bir dünyaya doğru yola çıkmaktadırlar Geçmişte elektronik devreler, cihazlar ile yapılan işlemler yerlerini yazılımlara bırakmakta, yaşam alanımızda kullandığımız her cihazın içine yazılımlar, yapay zekâ, makine öğrenmesi girmeye başlamaktadır Ülkemizde son üç yılda yazılım, donanım ve hizmetler sektörünü (ICT) içine alan bilişim sektörünün sürekli yüzde 20 büyüme oranı ile en fazla büyüyen parçasının yazılım olması da bu dönüşümü anlamada bizlere dayanak oluyor

Yazılım sektörümüz kendi ticari büyüklüğünün yanı sıra hizmet verdiği tüm sektörlerde katma değerli ürün ve hizmetlerin üretilmesine imkân verdiği için de çok stratejik yatay bir sektördür Yerli yazılım kullanılarak hızlı ve etkin ürünler üreten sanayi firmalarımız, küresel çapta rekabet edebilir ürünlerle fark yaratmaktadır Telekom, Fintech, üretim sistemleri, savunma sanayii gibi yatay sektörleri dönüştürme başarısıyla da bize göre ülkemiz için 'stratejik' kategorisinde değerlendirilmeli ve desteklenmelidir Yaşadığımız çağ itibarıyla küresel ölçekte rekabet avantajı sağlamak, istihdam ve ihracat potansiyelini artırmada alınan sorumluluk bu desteği zorunlu kılmaktadır Ancak ülke olarak şunu da unutmamak gerekiyor ki; sayısal dönüşüm ekosisteminin güçlendirilmesi kapsamında atılan adımlar olumlu olmakla beraber henüz istenilen noktaya

Cumhuriyetin 100 Yılında Yazılım ile Kalkınma

Cumhuriyetimiz 100 yaşında yazılım sektörümüz, 50 yıla dayanan geçmişi ile ülkemizin gurur duyduğu sektörlerden biri olmuştur Cumhuriyetin ilerici, geliştirici, dönüştürücü kimliği yazılım sektörümüze de yansımış bireysel çabalarla yola çıkan yazılım firmalarımız günümüzde onlarca ülkeye ihracat yapan global şirketlere dönüşmeye başlamışlardır Yazılım sektörü çağımızın en çok talep gören ve dünyayı değiştiren sektörü olarak ülkemizin de çağdaş ülkeler seviyesine çıkmasında önemli bir rol oynamaktadır

Teknolojinin öngörülemez hızı özel yaşamımızdan iş yaşamına geniş bir yelpazede herkesi derinden etkilemektedir

ulaşamamıştır Yapay zekâ, telekomünikasyon, mobilite, 5G teknolojisi, ERP, MES, robotlar, bulut teknolojisi, siber güvenlik, gömülü yazılımlar, nesnelerin interneti, sanal evren (metaverse) ve blok zinciri gibi daha nice teknolojilerde ülkemiz rekabet gücünü oluşturma gayesindedir Ve bu gücün ulusal ve uluslararası arenada artırılmasının yolu ülkemizde özellikle kamuda yerli yazılım kullanımının desteklenmesi ve yazılım sektörüne sağlanan destek ve teşviklerin sürdürülebilir kılınmasından geçmektedir

YASAD olarak sayısal dönüşümü yerli yazılım şirketlerimiz ile sağlayarak güçlü bir ekonomik katma değer yaratmak olup bu amaçla uygulanacak politikaların belirlenmesi, saha takibi ile uygulama esaslarının oluşturulması, nitelikli işgücünün yetiştirilmesi, girişimciliğin ölçek politikasıyla desteklenmesi, kamu kurumları başta olmak üzere yerli yazılım tercih etme politikalarının devreye alınması, finansal destek mekanizmalarının oluşturulması gibi geniş ekosistem politikaları üzerinde çalışmaktayız Ülkemizin bu konudaki önemli avantajlarından biri 15-25 yaş arasındaki 12 milyon genç nüfusumuz olup gençlerimizin yazılım sektörüne yönlendirilmesi ve çeşitli eğitim modelleri ile niteliğinin artırılması büyük önem taşımaktadır Hazine ve Maliye Bakanlığımız tarafından 2020 yılından itibaren yürütülen "1Milyon İstihdam" Projesi, yeni bir eğitim sistemi ortaya koyan 42 Yazılım Okulu gibi projeler gençlerimize ve meslek

açmak ve bu ofislerde yerel organizasyonlarla temas kurarak bir ekosistem geliştirmeyi hedeflemekteyiz. Dünyanın Fintech teknolojilerinin merkezi sayılan Londra ile başlayan uluslararası yolculuğumuz Berlin ile de devam edecektir. Amacımız; bu ülkelerde teknoloji şirketleri için var olan destek ve teşviklerden yazılım şirketlerimizi faydalandırmak ve dünyaya açılmalarını kolaylaştırmaktır.

değiştirmek isteyen üniversite mezunlarımıza umut olmaktadır. Derneğimizin İstanbul Kalkınma Ajansı destekleri ile 2022 yılından itibaren yürütmekte olduğu **“MELYAZ-Meslek Liselerinde Yazılım Eğitiminin Hami Yazılım Firmaları ile Desteklenmesi Projesi”** de yazılım eğitiminin Meslek Lisesi seviyesine indirilerek lise mezunlarının doğrudan istihdam edilebilmesini amaçlaması nedeniyle sektörümüzde bir ilki yaratmıştır.

Ülkemizin geliştirdiği binlerce kullanıcı olan yazılım çözümleriyle global arenada ‘Türk Yazılım Sektörü’nün markalaşma süreci önemli aşamalar kaydetmiştir. YASAD olarak üyelerimizin yurt dışı pazarlara girişini kolaylaştırmak için biz de çok çeşitli çalışmalar düzenlemekteyiz. Ticaret Bakanlığımızın 2022 yılında yürürlüğe koyduğu ‘Bilişimin Yıldızları ve eTurquality’ ihracat destek programı yazılım firmalarımıza büyük güven vermiş, 2022 yılında 3 milyar dolara yaklaşan yazılım ihracat hacminin 5 yıl içinde 15-20 milyar dolar seviyesine ulaşması artık bir hayal olmaktan çıkmıştır. YASAD olarak yazılım firmalarımızın globalleşme hedeflerine ulaşmasına katkı sağlamak amacıyla derneğimizin yurt dışı ofislerini

Tüm bu hedeflerimize ulaşmada en büyük motivasyonumuz; yazılım sektörümüze sağlanmış olan destek ve teşviklerin artarak sürdürülmesidir. Bir yandan ticari destekler devam ederken bir yandan da sektörümüzün ihtiyacı olan nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi ve tüm Türkiye’ye yayılarak efektif bir şekilde gençlerimizin teknolojiye yönlendirilmesidir. 2022 yılının başında teknoparklarımızda yer alan bilişim çalışanlarının yüzde 100 uzaktan çalışmasına verilen izin sonucunda bilişim insan kaynağımızın tüm Anadolu’ya yayıldığını ve en büyük şirketlerimizin Anadolu’nun en uzak bölgelerinde bilişimciler bulup çalıştırdıklarını görmekten büyük mutluluk duyuyoruz. 1 yıl gibi kısa sürede bile yazılım sektörümüzün ülkemizde demografik değişiklikler yapmaya başladığını görüyor, yakın gelecekte olabilecekler için heyecan duyuyoruz.

Yazılım Sanayicileri Derneği olarak Cumhuriyetimizin Kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün açtığı yolda yürümeye devam ediyor, 29 Ekim 2023’te Cumhuriyetimizin 100 yılını gururla onurla ve umutla kutluyoruz.

Ahmet PEKEL

TBD

YAYIN KURULU ÜYESİ

Cumhuriyet'in İkinci Yüzyılına Girerken

Türkiye Cumhuriyeti kuruluş ilkesi olarak bir sınıfın ya da bir topluluğun değil halkın egemenliğine dayalı, demokratik bir Cumhuriyettir; eşitlikçiliği temel almıştır “Türkiye Cumhuriyeti, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir” yargısı değiştirilemez öge olarak Anayasamızda yerini bulmuştur Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk’e göre Cumhuriyet, insanca yaşama düzenidir; temeli kültürdür

Ulus olarak birlikteliğimiz kültür temelindedir Bir ulusun gücü yurttaşları arasındaki birlikteliğin gücünden gelir Güçlü birlikteliğin yapıştırıcı ögesi ortak kültürdür Ortak kültüre ulaşmanın yolu ortak dilden geçmektedir

Ortak dilimiz ortak kültürümüzün de baskın ögesidir Ulusun ortak dili ne denli varsıl ise kültürü de o düzeyde gelişir Türkiye Cumhuriyeti dili Türkçe olan, tarihteki ilk Türk ulus devletidir Atatürk’ün ulus tanımı, “Türkiye Cumhuriyeti’ni kuran Türkiye halkına Türk Milleti denir”, şeklindedir

Cumhuriyet, küllerinden yeniden doğan bir ulus için başta belki uzak bir düştü Egemenliğin ulusa ait olduğu, yöneticilerini halkın belirlediği Cumhuriyetimiz, ulusal bağımsızlık savaşından utkuyla çıkmış Türk ulusunun ulaştığı en önemli değeridir Ülkece karşılaşılan engeller hep Cumhuriyet değerleriyle aşılabılmıştır

Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında dünya genelinde sürmekte olan bilişim yarışında geri kalmamak için bugün daha çok çalışmamız gerektiğinin bilincindeyiz Bugünün üretim biçiminin artık bilgiden, bilişimden ve bu konuda yetişmiş insan varlığından bağımsız olması düşünülemez Geleceğin güçlü ülkeleri, bilişimde kendini sürekli geliştirebilen ve veriyi yönetebilenlerden çıkacaktır; ön koşul, bilişim alanında yeterli ve yetkin insan gücünün olmasıdır Kamuyla, özel sektörle, üniversitelerle, belediyelerle, sivil toplum kuruluşlarıyla ve daha genel anlamıyla tüm paydaşlarla işbirliği yapılarak akılcı ve doğru yaklaşımlarla bilişim yarışında ön sıralarda yer almak erişilmesi uzak bir düş değildir

29 Ekim Cumhuriyet Bayramımız kutlu olsun

Cumhuriyetimiz sonsuza kadar yaşasın

**EYMEN YENSİ
GÖRGÜLÜ**

TBD BİLİŞİMDE ÖZENLİ
TÜRKÇE TOPLULUĞU ÜYESİ

Türkiye'nin Sayısal Dönüşümü: Bilişim Teknolojileri ile Cumhuriyetin Geleceği

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100 yılında, ülkenin bilişim teknolojileri alanındaki başarıları ve geleceği, Cumhuriyetimizin kalkınma ve gelişme yolculuğunda önemli bir rol oynamaktadır Bu yazıda, Türkiye'nin bilişim teknolojileriyle nasıl büyüdüğünü, neler başardığını ve gelecekte nasıl daha da güçlenebileceğini ele alacağız

"Sayısal Teknolojilerle Geleceğe Hızlı Adımlar: Türkiye'nin Sayısal (Dijital) Başarı Hikayesi"

Türkiye, bilişim teknolojilerine yönelik yatırımları ve başarı hikayeleri ile dikkat çekiyor Eğitimde sayısal dönüşüm, STEM eğitimi [1], Eğitim Bilişim Ağı (EBA) [2] gibi çevrimiçi (online) platformlar ve akıllı tahtalarla eğitimi dönüştürerek öğrencilerin daha etkili öğrenmelerine katkı sağlıyor

"Türkiye'nin Teknolojik Arenada Parlayan Yıldızı: Bilişim Sektöründeki Uluslararası Başarılar"

Türkiye'nin bilişim sektöründeki başarıları, öncü teknoloji firmalarının uluslararası arenada etkili rol oynamasıyla dikkat çekiyor Özellikle yazılım geliştirme, siber güvenlik, yapay zekâ gibi alanlarda Türk şirketleri, küresel (global) projelerde liderlik yapıyor Peak Games [7] gibi oyun şirketleri, uluslararası oyuncularını bünyesine katarken, Ayrıca, Sia Partners Turkey [8] gibi yapay zekâ firmaları, büyük veri analizi ve otomasyon alanlarında öne çıkıyor Türkiye'nin bilişim sektöründeki bu etkileyici ilerlemeleri, ülkenin teknoloji dünyasında saygın bir konuma sahip olduğunu gösteriyor

"Teknolojik Geleceği Şekillendiren Türkiye: Trendlere Liderlik"

Türkiye, geleceğin teknolojik eğilimlerinde etkili bir rol oynamaya hazırlanıyor Yapay zekâ (AI), veri analizi otomasyon ve sağlık gibi sektörlerde büyük potansiyele işaret ediyor Nesne Ağları (IoT), akıllı şehirler ve tarım gibi alanlarda yenilikçilik (inovasyon) fırsatları sunuyor Türk şirketleri, bu teknolojilerle uluslararası pazarda büyüme

ve rekabet avantajları elde edebilirler Ayrıca, siber güvenlik, sayısal dönüşümün ayrılmaz bir parçasıdır ve Türkiye, siber güvenlik çözümleri ile teknolojik ekosistemini güçlendirebilir Türkiye'nin yatırımlar yaparak, yetenekleri geliştirerek ve uluslararası iş birlikleri kurarak teknoloji sektöründe lider bir konuma yükselme potansiyeli taşıdığına inanıyoruz Bu, Türkiye ekonomisine sürdürülebilir büyüme ve uluslararası tanınırlık sağlayabilir Geleceğe hazırız!

"Geleceğin Liderleri: Türkiye'nin Bilişimdeki Yetenek Geliştirme Vizyonu"

Türkiye'nin başarılı yarını, bilişim eğitime ve yetenek geliştirmeye dayanıyor Hızla sayısallaşan dünyada, bilişim becerilerine olan talep artıyor Türkiye'nin rekabetçiliği için nitelikli insan kaynağı kritik öneme sahip Bilişim eğitimi, gençleri teknolojiyle uyumlu hale getirerek iş dünyasındaki rekabeti artırıyor ve girişimciliği destekliyor Bu eğitimler, sayısal becerilerin yanı sıra problem çözme ve yaratıcılığı da güçlendiriyor Türkiye'nin sayısal geleceği, bu alanda yetenekli gençlere yatırım yaparak şekilleniyor Bu gençler, uluslararası projelerde liderlik yapacak, teknolojik yeniliklere öncülük edecek ve ülke ekonomisine katkı sağlayacak Bilişim eğitimi ve yetenek geliştirme, Türkiye'yi sayısal dünyada parlak ve rekabetçi kılacaktır

"Bilişim Teknolojileriyle Kamu Hizmetlerinde Sayısal Dönüşüm: Türkiye'nin İleri Adımı"

Türkiye, bilişim teknolojilerini kullanarak kamu hizmetlerinde devrim niteliğinde bir dönüşüm gerçekleştiriyor Özellikle e-devlet [6] uygulamaları, vatandaşların hızlı ve kolay erişimine olanak tanıyor Bu sayede işlemlerin çevrimiçi olarak yapılabilmesi vatandaşlara zaman tasarrufu sağlıyor Ayrıca, güçlü sayısal altyapı, kamu hizmetlerinin şeffaf ve verimli sunulmasına katkıda bulunuyor Kamu kurumları arasındaki veri paylaşımı ve iş birliği, hizmetlerin daha koordineli sunulmasını sağlıyor Türkiye'nin bu başarısı, kamu hizmetlerinin modernizasyonunu ve vatandaş memnuniyetini artırma hedefini yansıtıyor Bilişim teknolojileri, Türkiye'nin kamu hizmetlerini daha etkin ve verimli hale getirme yolunda önemli bir araç olarak kullanılıyor

Türkiye'nin sayısal teknolojiler alanındaki başarıları, Cumhuriyetin 100 yılında ülkenin geleceği için umut vaat eden bir yolda ilerlemesine yardımcı olmaya devam edecektir Sayısal teknolojilerin kalkınma, gelişme ve Cumhuriyetimize katkısını kutlamak için bu özel sayının bir parçası olmaktan gurur duyuyorum Cumhuriyetimizin 100 yılı kutlu olsun

Kaynaklar:

- [1] Milli Eğitim Bakanlığı STEM Eğitimi Sayfası Türkiye'de STEM eğitimi ile ilgili resmi bilgilere ulaşabileceğiniz kaynak (<https://stemmebgovtr/>)
- [2] EBA (Eğitim Bilişim Ağı) Türkiye'de eğitimle ilgili dijital kaynakların bulunduğu resmi platform (<https://www.ebagovtr/>)
- [3] Sağlık Bakanlığı Telemedicine Sayfası Sağlık hizmetlerinde uzaktan tıp uygulamalarıyla ilgili bilgilere erişebileceğiniz resmi kaynak (<https://teletipsaglikgovtr/>)
- [4] "e-Nabız" Sayısal Sağlık Platformu Kişisel sağlık bilgilerini ve randevu işlemlerini yönetmek için kullanılan sayısal sağlık platformu (<https://enabizgovtr/>)
- [5] Paycell Türkiye'nin önde gelen sayısal (dijital) ödeme platformu (<https://www.paycellcomtr/>)
- [6] Türkiye E-Devlet Portalı Türkiye'de kamu hizmetlerine çevrimiçi (online) erişim sağlayan resmi platform (<https://www.turkiyegovtr/>)
- [7] Türk şirketi Peak Games, Kobitek Türkiye merkezli oyun şirketi Peak Games hakkında detaylı bilgilere ulaşabileceğiniz kaynak (https://kobitek.com/turk_sirketi_peak_games_dunyanin_en_buyuk_besinci_sosyal_oyun_sirketi_haline_geldi)
- [8] Sia Partners Turkey, Consultancy-ME Sayısal (dijital) dönüşüm alanında hizmet veren Sia Partners Turkey hakkında bilgiler içeren kaynak (<https://www.consultancy-mecom/news/5967/how-sia-partners-helped-shape-the-world-police-summits-agenda>)

Türkiye Bilişim Derneği Genç Çalışma Grubu

Cumhuriyetimizin 100 Yılında Bilişimde Geleceğe Yön Veren Gençlik Hareketi

**MELİKE NUR
KÖROĞLU**

Türkiye Bilişim Derneği
Genç Başkanı

Türkiye Bilişim Derneği Genç Çalışma Grubu, Cumhuriyetin 100 yılında bilişim odaklı bir vizyon ve misyon ile gençlerin geleceğine yön verme amacıyla yola çıkıyor Disiplinlerarası çalışmaya açık bir platform olarak, her bölümden ve üniversiteden öğrencinin katılabilme fırsatını sunuyoruz Türkiye'nin bilişimle aydınlık bir geleceğe yürütmesine katkı sağlamak için elbirliğiyle çalışıyoruz Biz, gençlerin bilgi teknolojileriyle iç içe büyüdüğü bir dönemde, bilişimin gücünü anlayarak, geliştirerek ve kullanarak Türkiye'nin geleceğini inşa etmeye adanmış bir topluluğuz Cumhuriyetin 100 yılında, Türkiye'nin bilişim alanındaki potansiyelini en üst düzeye çıkarmak ve ülkeyi uluslararası arenada rekabetçi bir oyuncu haline getirmek için kararlı bir şekilde çalışıyoruz Vizyonumuz, Türkiye'nin bilişim alanındaki liderlik pozisyonunu güçlendirmek ve uluslararası sahnede saygın bir konuma getirmek Gençler olarak, inovasyonu teşvik etmek, bilişimdeki en son teknolojileri benimsemek ve bilişim sektörünün her alanında etkin rol oynamak için el birliğiyle çaba gösteriyoruz Misyonumuz ise, gençlerin bilişim alanındaki potansiyelini açığa çıkarmak ve onları bilişim profesyonelleri olarak yetiştirmek Eğitim, mentorluk, teknik beceri geliştirme ve projeler aracılığıyla gençlerin bilişimdeki kariyerlerini şekillendirmelerine yardımcı oluyoruz Ayrıca, bilgi teknolojilerinin toplumsal sorunlara nasıl çözüm getirebileceğini

vurgulayarak, gençlerin toplumlarına değer katmalarını teşvik ediyoruz

TBD Genç, Cumhuriyetin 100 yılında Türkiye'yi bilişimle aydınlık bir geleceğe taşıyacak olan gençlere yol göstermeyi hedefliyor Geleceğin teknolojilerini geliştirecek, toplumsal sorunlara yenilikçi çözümler sunacak ve ülkemizi küresel arenada temsil edecek bir nesil yetiştirmek için kararlılıkla çalışıyoruz Geleceğin Türkiye'sini inşa etmek için bilişimin gücüne inanıyoruz ve bu inançla ilerliyoruz

BTIE 2023

TBD Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim (BTIE) Konferansı 6-7 Ekim 2023 günlerinde TÜİK Ana Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi. Etkinlikte eğitim ve bilişim alanındaki uzmanların yanı sıra çok sayıda öğrenci ve öğretmen de yer aldı.

CEPIS Eğitim Komisyonu da olağan toplantılarından birini mini konferans biçiminde BTIE kapsamında gerçekleştirdi

BTIE 2023 Konferansı'nın açılışında TÜİK Başkan Yardımcısı Doç Dr İbrahim Demir; TBD Genel Başkanı Rahmi Aktepe ve TC Milli Eğitim Bakan Yardımcısı Doç Dr Celile Eren Ökten birer konuşma yaptı. Konuşmalarda Bilişim ve Eğitim alanındaki yakın iş birliği vurgulandı. Açış konuşmalarının ardından Çağrılı Konuşmacı olarak söz alan MEB YEĞİTEK Genel Müdürü Mustafa Canlı, YEĞİTEK tarafından yapılan çalışmalar hakkında bilgi verdi.

EĞİTİM 50 (06102023)

Oturum Başkanı:

Doç Dr Meltem ERYILMAZ, TBD YK Üyesi ve CEPIS YK Üyesi

Oturum Katılımcıları:

Prof Dr Çelebi ULUYOL-Gazi Üniversitesi- Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü

Prof Dr Ali Serhan KOYUNCUGİL-BİB ve Yapay Zekâ Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

Dr Öğr Üyesi M Özhan KALAÇ-Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Dr Bilgehan ÖZBAYLANLI-MEB YEĞİTEK Ar-Ge ve Ekosistem Daire Başkanı

İlker TABAK-BMO Eğitim Komisyonu Başkanı, TBD Disiplin Kurulu Başkanı

Prof Dr Çelebi ULUYOL- Gazi Üniversitesi- Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü
Prof Uluyol konuşmasında yapay zekâ

teknolojilerinin öğrenme ve öğretme süreçlerine ve mesleki tercihlere olan etkilerini değerlendirdi. Konuşmada öne çıkan ana başlıklar aşağıdaki gibidir:

- Yapay zekâ teknolojilerinin eğitimdeki rolü/rolleri
- Yapay zekânın mesleklere ve öğretmenlik mesleğine olumlu ve olumsuz etkileri
- Yapay zekânın eğitim alanındaki dönüştürücü etkileri

Prof Dr Ali Serhan KOYUNCUGİL- BIB ve Yapay Zekâ Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Prof Koyuncugil konuşmasında geçmişten günümüze teknolojinin dönüştürücü etkilerini, yapay zekânın eğitim sistemine katkılarını anlatarak sürekli bir değişim ve dönüşüm içerisinde olduğumuzu ve bu değişimlerin olumsuz etkilerinin her zaman olabileceğini ifade etti. Chat GPT ve "Deep Fake" teknolojilerinin neler olduğundan bahsederek bu yeni teknolojilerin eğitime olan etkilerine dikkat çekti.

Konuşmada öne çıkan ana başlıklar aşağıdaki gibidir:

- Chat GPT
- Deep Fake
- Günümüz teknik alt yapının ne derece yeterli olduğu sorunu

Dr Öğr Üyesi M Özhan KALAÇ- Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Dr Kalaç eğitim teknolojilerinin engelli öğrenciler için sunduğu fırsatlara dikkat çekerek engelli ve dezavantajlı bireylerin eğitim süreçleri açısından yaşanmış ve yaşanabilecek sorunları değerlendirdi.

Konuşmada öne çıkan ana başlıklar aşağıdaki gibidir:

- Engelli öğrencilerin eğitimi açısından teknolojinin önemi
- Engelli öğrencilere yönelik kullanılan eğitim teknolojileri
- Sorunlar ve yapılabilecekler

Dr Bilgehan ÖZBAYLANLI- MEB YEĞİTEK Ar-Ge ve Ekosistem Daire Başkanı

Dr Özbaylanlı Endüstri 50'in hayat boyu öğrenme açısından önemine değindi ve eğitimden girişimciliğe kadar geniş perspektifte izlenebilecek kamu politikalarından bahsetti.

Konuşmada öne çıkan ana başlıklar aşağıdaki gibidir:

- Endüstri 50'in K12 eğitimine (anaokulu-lise) yansımaları ve bu konuda izlenmesi gereken kamu politikaları
- Endüstri 50 perspektifinden girişimcilerin, özellikle de tekno girişimcilerin rolü

İlker TABAK, BMO Eğitim Komisyonu Başkanı- TBD Disiplin Kurulu Başkanı
Konuşmada öne çıkan ana başlıklar aşağıdaki gibidir:

- Üniversite tercihlerinde Bilişim ile ilgili bölümlerin sıralamaları
- Öğrenci ve akademisyen sayılarının geçmişe göre karşılaştırmaları
- Yapay Zekâ Mühendisliği bölümü açılan Üniversiteler

Sonuç ve Öneriler:

Eğitim 50 panelinde tartışılan konular, çıkarımlar ve öneriler 6 başlık altında aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

1 Yapay Zekâ Teknolojilerinin Eğitimdeki Rolü:

- Yapay Zekâ, eğitimde önemli bir rol oynuyor ve özellikle öğrencilere kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunma potansiyeli taşıyor Eğitim kurumları ve öğretmenler, yapay zekâyı daha etkin bir şekilde kullanarak öğrenci başarısını artırabilirler
- Eğitim materyalleri ve içeriklerinin yapay zekâ tarafından analiz edilmesi, öğrenci ihtiyaçlarına uygun özelleştirilmiş öğrenme kaynaklarının oluşturulmasına yardımcı olabilir

2 Yapay Zekânın Mesleklere ve Öğretmenlik Mesleğine Etkileri:

- Yapay zekâ, birçok mesleği etkiliyor ve değiştiriyor Bu durum, özellikle bazı geleneksel işlerin otomasyonu ile ilgilidir Ancak yapay zekâ aynı zamanda yeni meslek alanları da yaratıyor
- Öğretmenlik mesleği, yapay zekânın eğitimdeki rolü nedeniyle dönüşebilir Öğretmenler, teknolojiyi etkin bir şekilde kullanarak öğrencilere daha fazla rehberlik yapabilirler

3 Yapay Zekânın Eğitim Alanındaki Dönüştürücü Etkileri:

- Yapay zekâ, eğitimde dönüşümü hızlandırabilir ve daha erişilebilir hale getirebilir Özellikle çevrimiçi eğitimde, öğrencilere daha fazla fırsat sunabilir
- Eğitim kurumları ve politika yapımcıları, yapay zekâyı eğitimde kullanırken etik ve gizlilik konularına dikkat etmelidirler

4 Engelli Öğrencilerin Eğitimi ve Teknolojinin Rolü:

- Teknoloji, engelli öğrenciler için eğitimde büyük bir fırsat sunuyor Özel eğitim materyalleri ve uygulamaları, engelli öğrencilerin öğrenme deneyimlerini iyileştirebilir

- Eğitim teknolojilerinin engelli bireylere uygun hale getirilmesi ve erişilebilirliğin artırılması önemlidir

5 Endüstri 50 ve Kamu Politikaları:

- Endüstri 50, eğitim sistemini de etkiliyor ve öğrencileri geleceğin iş dünyasına hazırlama konusunda önemli bir rol oynuyor Kamu politikaları, bu değişime uygun olarak güncellenmelidir
- Girişimciler, Endüstri 50 döneminde yeni fırsatlar ve teknolojiye dayalı iş modelleri geliştirebilirler Kamu politikaları, girişimcilerin teşvik edilmesine yönelik destekler sunmalıdır

6 Üniversite Tercihleri ve Bilişim Alanı:

- Üniversite tercihlerinde bilişimle ilgili bölümlerin sıralamaları ve talepleri artmaktadır Bu, geleceğin iş dünyasında bilişim alanında yetişmiş profesyonellere olan talebi yansıtır
- Üniversiteler, yapay zekâ mühendisliği gibi yeni ve önemli alanlara odaklanmalı ve öğrencilere bu konularda kaliteli eğitim olanakları sunmalıdır

Sonuç olarak, Eğitim 50 döneminde teknolojinin rolü büyük ve yapay zekâ gibi yeni teknolojiler eğitimde dönüşümü hızlandırıyor Eğitim kurumları, öğretmenler ve kamu politika yapımcıları, bu değişime uygun stratejiler geliştirmeli ve teknolojinin eğitimdeki potansiyelini en iyi şekilde değerlendirmelidirler Ayrıca, engelli öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak ve geleceğin iş dünyasına hazırlamak için özel önlemler alınmalıdır

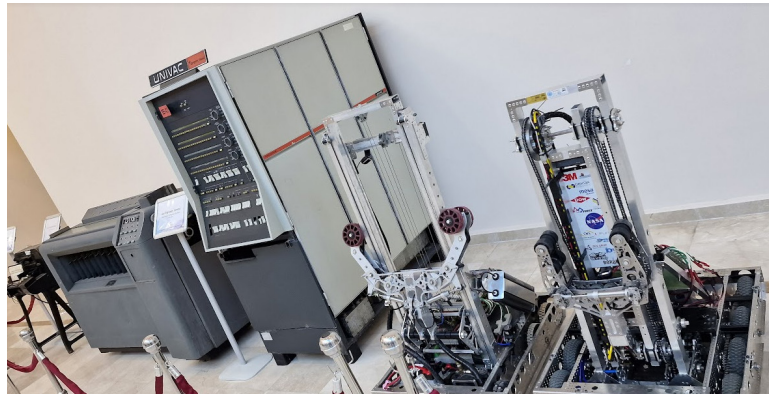

TEAM 3390 BTIE 2023 KONFERANSINA RENK KATTI

**Ankara Tevfik Fikret Lisesi Robot Takımı
TEAM3390 TBD Bilişim Teknolojileri Işığında
Eğitim (BTIE) Konferansına katılarak çalışmalarını
paylaştı**

Çeşitli okullardan gelen öğrencilerle bir atölye çalışması da yapan TEAM 3390 (www.team3390.com) topluluğu yöneticisi Müfit Alkaya şu bilgileri verdi:

TEAM 3390 Anatolian Eaglebots, 13 yıldır FIRST (For Inspiration and Recognition of Science and Technology - <https://tr.wikipedia.org/wiki/FIRST>) tarafından tanınmaktan gurur duymaktadır

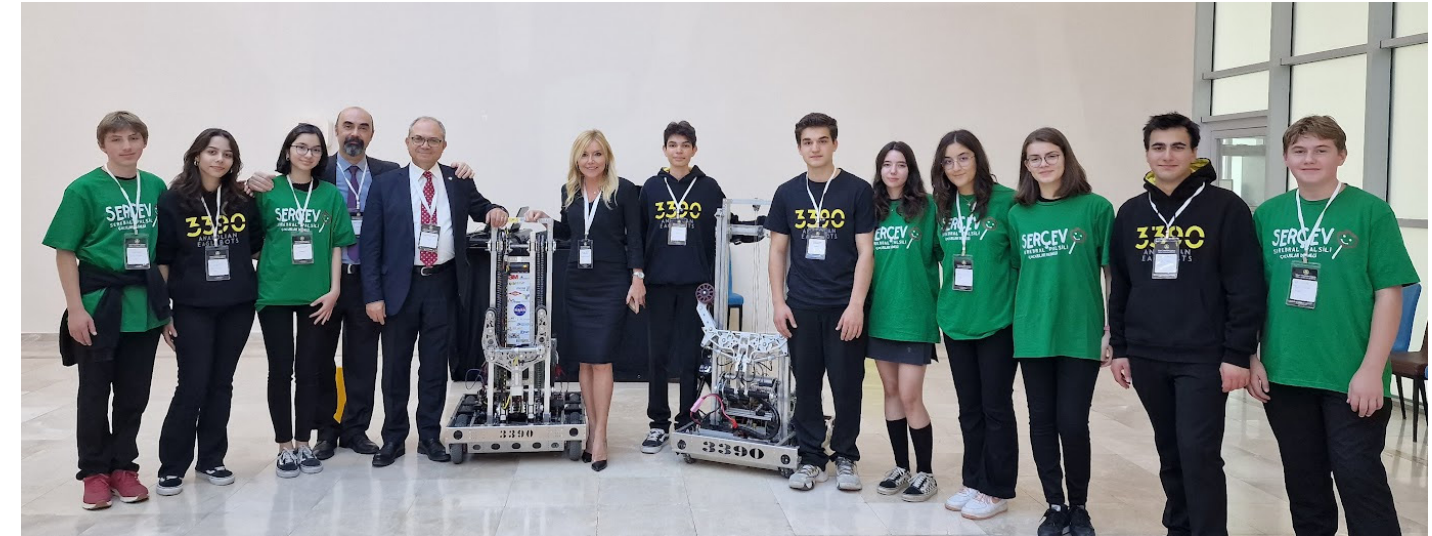
Her zaman STEM Eğitimi topluluğumuza yaymanın yollarını geliştirdik ve geliştirmeye devam ediyoruz. First Robotics Programları'nda yer aldığımız on üç yıl boyunca, STEM eğitimi geliştirecek görevleri gerçekleştirmek için Türkiye'nin bakanlıkları, yerel yönetimler, çeşitli şirketler ve ekiplerle ortaklıklar kurduk

Büyük önderimiz Atatürk'ün: "Bütün ümidim gençliktedir" özdeyişi çok önemlidir. Buradan hareketle tüm gençlerimizi kapsayan bir ekosistem oluşturmayı, tecrübelerimizle hassas, kırılğan ve dezavantajlı gruplarla çalışarak etkimizi genişletmeyi hedefliyoruz

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının dördüncü ilkesi olan "Nitelikli Eğitim" daha yaşanabilir bir dünyada herkes için kapsayıcı ve nitelikli eğitimin başarılmasını hedeflemektedir. Toplumlar ve topluluklar bu yönde çalışırken görmezden gelinen birçok dezavantajlı grup karşımıza çıkmaktadır. Bu gruplara dâhil bireyleri görünür kılmak geleceğimizi şekillendirmek için bir gerekliliktir.

Dezavantajlı gruplara karşı konulan mesafe birçok kişinin eğitimde, parça ve bütün ilişkisini kuramaması, insanların aynı yönleri ve farklı yönleri olsa da temelde insan olmanın ne demek olduğunun görülememesidir.

21 yüzyılın başında, dünyanın bugünkü koşullarında, FRC topluluğun üyesi olarak herkesin kendi olanaklarını gerçekleştirmesine yardımcı olmak ve insan onurunun gerektirdiği koşullarda yaşayabilmelerine katkıda bulunmak hedefindeyiz. Yaşadığımız birçok sorunun insanların birbirini anlayamamalarından kaynaklandığını göz önüne alarak bütünleştiren "Yaşanabilir Bir Gelecek İçin Eğitmek" başlıklı bir eğitim modeli geliştiriyoruz.

Dezavantajlı gruplar, ekonomik durumları, cinsiyetleri, etnik kökenleri nedeniyle entegrasyon şansı düşük olan ve dilsel kökenleri, dinleri veya siyasi durumları (mülteci) nedeniyle sosyal ve ekonomik olarak daha savunmasız olduğu düşünülen kişiler olarak tanımlanır. Bununla birlikte, bazı insanlar için dezavantajlara neden olan sağlık koşulları vardır. İyi haber şu ki, destekleyici bir ortam ve doğru tedavi planı ile birçok çocuk potansiyel bilişsel ve fiziksel bozukluklara rağmen başarılı bir şekilde öğrenmeyi başarabilir.

Vizyonu "kültürümüzü, genç insanların bilim ve teknoloji liderleri olmayı hedeflediği, hedeflerine ulaştığı; bilim ve teknolojinin esas alındığı bir dünya yaratarak değiştirmek" olan TEAM 3390 gençleri eğitim bazlı bilim ve teknolojiyi gerçekleştiren programlarla buluşturarak; onlara, yaratıcılığa ilham veren mühendislik ve teknoloji yeteneklerini, kendine güven, iletişim ve liderlik özelliklerini de kapsayan çok yönlü yaşam tecrübeleri kazandırarak, bilim ve teknoloji liderleri olmaları için yüreklendirmek görevi çerçevesinde çalışmaktadır.

"VEX ROBOTICS V5 ANKARA TURNUVASI ORGANİZASYONU", "VEX ROBOTICS V5 ANKARA TURNUVASI FİNALİST", "CHICAGO 'REGINOL ENGINEERING INSPIRATION' ÖDÜLÜ" ve "NASA SPONSORLUĞU İLE FIRST HOUSTON DÜNYA ŞAMPİYONASI" başarılarının bazılarıdır.

BTIE 2023: SÖZ GENÇLERİN

Gençlerin Eğitim Anlayışı: Gelenekselden Geleceğe Yolculuk

**Türkiye Bilişim Derneği Genç Başkanı
Melike Nur Köroğlu**

Cumhuriyetimizin 100 yılını kutlarken, Türkiye'nin geleceği olan gençlerin eğitimi daha da büyük bir önem kazanıyor Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün eğitim vizyonu, ülkemizi çağdaş dünya standartlarına taşıma hedefini içeriyordu Bugün, bu hedefi gerçekleştirmek için gençlerimiz, eğitim anlayışını gelenekselden teknolojik geleceğe doğru bir yolculuğa çıkarıyorlar Türkiye Bilişim Derneği Genç çalışma grubu, Atılım Üniversitesi AR-GE, Orta Doğu Teknik Üniversitesi IAESTE, Atılım Üniversitesi IEEE ve Atılım Üniversitesi Computer Club gibi öğrenci topluluklarının katılımıyla gerçekleşen "Gençlerin Eğitim Anlayışı: Gelenekselden Dijitale Yolculuk" konferansını gerçekleştirdik

Her öğrenci topluluğunun benzersiz bir kimliği vardır ve bu kimlik, topluluğun öğrencilere ve topluma sağladığı değeri yansıtır Konferansta toplulukların kendilerini nasıl tanıttığı, görevleri ve etkinlikleri hakkında sunumlar gerçekleştirdik Bu da öğrenci topluluklarının birbirlerini daha iyi anlamalarına ve iş birliği potansiyelini artırmalarına yardımcı oldu Öğrenci toplulukları, eğitim sürecinde ne tür bir rol oynuyorlar ve gelecekte bu rol nasıl evrilecek başlığı altında, gençlerin eğitimde daha aktif katılımı, öğrenme

deneyimlerinin iyileştirilmesi ve eğitim sistemlerine katkıları tartışılmıştır Yurt dışında eğitim ve deneyimler, gençlerin kişisel ve profesyonel gelişiminde önemli bir yer tutar Öğrenci toplulukları tarafından öğrencilere benzer ilgi alanlarına sahip kişilerle tanışma ve bağlantı kurma fırsatı sunar Tanışıklığın (Network'ün) kişisel ve mesleki gelişimdeki rolü vurgulanmıştır Özellikle IAESTE gibi uluslararası organizasyonlar, gençlere küresel düzeyde tanışma ortamı oluşturma şansı sunar Teknolojik dönüşüm, eğitim alanında teknolojinin kullanımını kökten değiştirmiştir Teknolojinin etik kullanımı ve yapay zekânın eğitimdeki potansiyel etkileri de ele alınmıştır Öğrenciler, teknolojiyi etik bir şekilde nasıl kullanabileceklerini ve yapay zekânın eğitimde nasıl yardımcı olabileceğini tartışmışlardır

Cumhuriyetimizin 100 yılını kutlarken, gençlerimizin eğitim anlayışı gelenekselden geleceğe anlayışıyla yapılan bir yolculukta bu önemli konuları ele almış ve gençlerimizin eğitimdeki rolünü daha iyi anlamamıza yardımcı olmuştur Bu tür etkinlikler, gençlerimizin Cumhuriyetimizi daha da ileriye taşıma misyonunu desteklerken, eğitimdeki yeni eğilimleri ve geleceği şekillendirmede önemli bir araç olmaya devam edecektir

Bu konferans gençlerin eğitimdeki rolünü daha iyi anlamamıza ve bu alandaki potansiyeli daha fazla keşfetmemize olanak sağladı Cumhuriyetimizin 100 yılında, bir araya gelerek, ülkemizin daha büyük hedeflere ilerlemesi için nasıl katkı sağlayabileceğimizi ve eğitimde daha fazla yeniliğe nasıl imza atabileceğimizi tartıştık Türkiye'nin daha da büyüdüğü ve geliştiği bir gelecek hayal etmek için çalışmaya devam edeceğimize inanıyorum Hep birlikte daha fazla başarıya ve aydınlık bir yarınlara ulaşmak için el birliğiyle çalışacağız Tüm gençlere başarılarla dolu bir gelecek temenni ederim

**Atılım Üniversitesi AR-GE Topluluğu
Başkanı Mert Eren Uylar**

ArGe topluluğumuzun yeni ufuklar keşfetme, yaratıcı çözümler bulma ve teknolojiye sınırları aşma yolunda başarılarla dolu bir yolculuk dileriz İlerlemenin her adımında, bilginin ışığında rehberlik eden ve geleceğin teknoloji dünyasına değer katan her bir katkınızı kutlarız Bilgiye aç olan bu topluluğun, bilgi üretme ve paylaşma konusundaki azmi hiç solmasın Gelecekteki dergi sayfalarımız, bu özverili çabamızın ve yenilikçiliğin izin zaferlerini yansıtsın Başarılarınızın her zaman zirvede olduğu bir yolculuk dileriz

**Orta Doğu Teknik Üniversitesi IAESTE Topluluğu
Başkanı**

Cumhuriyetimizin 100 yılını coşkuyla kutladığımız bu özel dönemde, IAESTE Topluluğu olarak Türkiye'nin bilişim ve teknoloji alanındaki büyük başarılarına gurur ve coşkuyla şahitlik ediyoruz IAESTE olarak, gençlerimizin uluslararası deneyimlerle büyümelerini, farklı kültürleri keşfetmelerini ve uluslararası sahnede kendilerini ifade etmelerini destekliyoruz Türkiye'nin bilişim dünyasındaki başarılarının sürekli büyümesini ve teknolojiyi insanlığın hizmetine sunarken etik değerlere bağlı kalarak ilerlemesini temenni ediyoruz Gelecek nesillere, daha aydınlık ve yenilikçi bir Türkiye bırakabilmek için birlikte çalışmaya devam edeceğimize olan inancımızı paylaşıyoruz

Atılım Üniversitesi IEEE Topluluğu Başkanı İbrahim Emre ÇELİKKALEM

Sevgili Geleceğin Liderleri, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100 yılında, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu temel ilkelere sadık kalarak ülkemizi daha ileriye taşıyacak olan sizlersiniz Atatürk'ün vizyonu, bilgiye ve eğitime olan inancıyla donanmış, çağdaş medeniyetler seviyesine çıkmak için kararlı, özgüvenli ve vatansever bir gençlikten oluşuyorsunuz Her biriniz, Türkiye'yi daha aydınlık yarınlara taşımak için güç birliği yaparak, bilimi ve teknolojiyi ileriye taşıyacak, demokrasiye ve insan haklarına saygılı bir toplumun temellerini sağlamlaştıracaksınız

Atılım Üniversitesi Bilgisayar Topluluğu Başkanı Sudem GÜZELDAL

Cumhuriyetimizin 100 yılında bizler, bu ülkenin umudu ve yarınlarıyız Ülkemizi daha aydınlık ve ileri bir geleceğe ulaştırma sorumluluğuna sahibiz Alacağımız eğitim, bu sürecin en önemli parçasıdır Bizler, bu ülkenin geleceğini aydınlatacak olan öğrencileriz Geleceğin mühendisleri, doktorları,

öğretmenleri, sanatçıları ve liderleriyiz Bilgiye aç olan zihinlerimizle, sorunlara çözüm bulacak, bilişim ve teknolojileriyle ülkemizi daha üst seviyelere götüreceğiz Cumhuriyetimizin 100 yılını kutluyor sevgi ve başarılarla dolu bir gelecek diliyorum

BTIE 2023

EĞİTİMDE TEKNOLOJİ KULLANIMI

OTURUM BAŞKANI: Tolga T TUNCER – TBD İcra Kurulu Başkanı

OTURUM KONUŞMACILARI:

- Betül YANAR – MİA Teknoloji
- Sümeyye Hatice ERAL – MEB Dijital Beceriler Daire Başkanı
- Ahmet HANÇER – Enocta
- Dr Öğr Üyesi Yücel TEKİN – Robotum Bilişim

İlk sunum Sayın Sümeyye Hatice ERAL – MEB Dijital Beceriler Daire Başkanı tarafından yapılmıştır

Bakanlığın yenilikçi öğrenme ve teknoloji kullanımı konusundaki başarılı projeleri anlatılmış, hizmet içi eğitimlerin sürece uyum açısından önemi vurgulanmıştır Eğitimlerde çevrimiçi, yüz yüze ve hibrit olmak üzere farklı yöntemler uygulandıklarını belirterek, sadece öğretmenlerin değil okul yöneticilerinin eğitimlerinin de önemini vurgulamıştır Bu kapsam dahilinde mesleki gelişim topluluklarının desteklendiğini, yenilikçi ölçme ve değerlendirme sistemlerinin kurgulandığını, profesyonel eğitim laboratuvarlarının da uygulama, pratik yapma olanağı sağlamada önemli katkıları olduğunu ifade etmiştir EBA teknoloji destekli eğitim platformunda 38 yenilikçi eğitim olduğu, bunların arasında yapay zekâ, kodlama gibi eğitimlerin de olduğu paylaşılmıştır Hali hazırda coğrafyaya dağılmış durumda 81 il BT koordinatörü, 398 Fatih Projesi eğitmeni, 9329 BT Rehber Öğretmeni'nin sürece tam destek olduğu ifade edilmiştir Avrupa Birliği ile yürütülen çalışmalar kapsamında “AB Kodlama Haftası”, “Future Classroom”, “Esnek Öğrenme ve Teknoloji kullanımı”, “Dijital Vatandaşlık” kapsamlı çalışmalar yapıldığını, ek olarak “eTwinning” Projesiyle Öğrenme Motivasyonunda Teknoloji Kullanımı

başlığındaki çalışmalar dile getirilmiştir Özellikle öğretmenlerin uyumu ve olgunluk seviyesinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar kapsamında “Tabandan Beslenen Yenilik” kavramı öne çıkarılmış, yenilik ve etkin katılım için tabandan gelen uyum süreci iyi olanları, iyi uygulamaları ön plana çıkararak desteklediklerini belirtmişlerdir Son olarak, Ülkemizde 32 adet uluslararası standartlara uygun öğrenme ortamı olduğunu hedefin bu sayıyı artırmak olduğu vurgulanmıştır

İkinci sunum Betül YANAR – MİA Teknoloji tarafından yapılmıştır

Sürükleyici Teknolojiler başlıklı sunumda VR ve AR teknolojilerinden bahsedilmiş, son dönemde bu ikisinin karışımıyla etki artırmayı hedefleyen MR (Mixed Reality) Karma Gerçeklik çalışmaları paylaşılmıştır “HoloLens” ve “Apple Vision Pro” üzerinde çalışmalar yapan firma, iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin bu platformlar üzerinde nasıl uygulanabildiğini göstererek, bu teknolojinin eğitimde sağladığı olumlu öğrenme eğrisinden ve maliyet etkinliğinden bahsetmiştir Özellikle Karma Gerçeklik ile eğitimde anlık geri bildirimlerin değeri ve öğrenmeye katkısının oldukça fazla olduğu da vurgulanmıştır İş sağlığı güvenliği eğitimlerine ek olarak, dış sağlığı eğitimleri, iç mekân haritalama eğitimleri gibi çalışmaların da önümüzdeki dönemde ticarileşebileceği belirtilmiştir

Üçüncü sunum Ahmet HANÇER – Enocta tarafından gerçekleştirilmiştir

“Teknoloji ve eğitim iş hayatını nasıl değiştiriyor” başlığında gerçekleştirilen sunumda, işe giren kişilere yapılan ilk oryantasyon eğitimlerinin yurtdışında 35 bin TL civarında olurken bizim ülkemizde 3500 TL civarında olduğu ifade edilmiştir Önümüzdeki dönemde

ChatGPT ve ilgili yapay zekâ destekli platformların meslekleri yok edebileceği, değiştirebileceği belirtilerek, çalışanların uzaktan eğitim platformları ve doğru içeriklerle sürece dahil edilmesinin, yeni dönüşümün parçası haline getirilmesinin ve yeni kariyer planlamalarının ivedi bir şekilde gerçekleştirilmesinin önemini vurgulamıştır Teknoloji ve eğitimin süreç içinde sürekli beraber yaşadığı belirtilerek, Radyo ile eğitim, TV ile eğitim, Bilgisayar ile eğitim, İnternet üzerinden eğitim yöntemlerinin artık geride kaldığını bundan sonra yapay zekâ ile eğitim çağının başladığını belirtmiştir

Dördüncü sunum Dr Öğr Üyesi Yücel TEKİN – Robotum Bilişim tarafından gerçekleştirilmiştir

“21 Yüzyıl ve Dijital Dönüşüm” başlıklı sunumda, öğretmenlerin mühendislik ve pedagojik formasyona sahip olmadan artık çağa ayak uyduramayacaklarını ifade etmiştir Öğretmenlerin ve öğrencilerin analitik düşünce yapısına sahip olmasının, geliştirmesinin önemi vurgulanarak, yeni eğitim modellerinin sürekli olarak uygulanmasının zorunluluk olduğunu belirtmiştir Eğitim robotik kodlama çalışmalarının ve robot yapımının düşünce yapısı, yaratıcılık ve koordinasyon açılarından önemi ifade edilerek bu

tarz çalışmaların ve toplulukların yaygınlaştırılması gerektiğini belirtmiştir

SONUÇ:

Tüm konuşmacılar Teknolojinin entegrasyonun başarılı bir eğitim için 21nci yüzyılda zorunluluk olduğu hususunda görüş birliğini dile getirmiştir

Tüm sunumların içeriğinde ve panelistlerin vermiş oldukları mesajlarda Teknolojinin eğitimde kullanılmasının başlıca faydalarından birinin, erişilebilirliği artırma yeteneği olduğu Teknolojinin, coğrafi engelleri kaldırarak, öğrencilerin neredeyse dünyanın her yerinden eğitim materyallerine ve kaynaklarına erişimi mümkün kıldığı ifade edilebilir

Her öğrencinin benzersiz olduğu, farklı öğrenme tarzları, hızları ve tercihlerinin olduğu belirtilmiş, yapay zekâ destekli algoritmalarla, her bir öğrencinin performansının ayrı ayrı analiz edilebileceği, müfredatın buna göre uyarlayarak materyalin çok kolay veya çok zor olmamasının sağlanabileceği böylece teknoloji yardımıyla eğitimde kişiselleştirmenin gerçekleştirerek, sadece öğrenme deneyimini değil, öğrencilerin eğitimlerinin kontrolünü ellerinde hissetmelerini sağlayarak, motivasyonlarında artacağı söylenebilir

Geleneksel sınıfların teknolojiye alışkın öğrencilerin dikkati çekmekte zorlandığı; teknolojinin, pasif öğrenmeyi etkin ve katılımcı bir deneyime dönüştürebileceği, böylece etkileşimli ve eğlenceli eğitimin hayata geçirebileceği, sanal laboratuvarlar, simülasyonlar, oyunlaştırılmış dersler ve çoklu medya kaynakları gibi uygulamalar, öğrenmeyi daha heyecanlı ve eğlenceli hale getirerek, motivasyonları artırabilir

Teknolojinin eğitimdeki rolü, sadece sınıf içi bir olgu olarak görülmemelidir. Sanal saha gezileri, farklı ülkeler, farklı kültürler ile iletişim kurabilme, küresel ölçekte ortak proje, işbirliği yapabilme, en güncel bilgilere anında ulaşabilme, teorik bilgi ile gerçek dünya uygulaması arasındaki uçurumu kapatabilmektedir

Teknoloji destekli anlık geri bildirim öğrenme sürecindeki en önemli unsurlardan biridir. Teknoloji destekli eğitim, otomatik sınavlar, çevrimiçi değerlendirmeler veya etkileşimli egzersizler aracılığıyla anında geri bildirim sunma olanağı sağlar. Öğrenciler performansları hakkında anında geri bildirim aldıklarında, hemen düzeltme ve iyileştirme yapabilirler, bu yaklaşım öğrencilerin özgüvenlerini artırarak ve motivasyonlarını yükseltebilir.

Oyunlaştırma kavramı her platform için olduğu gibi eğitim için de önemlidir. Öğretmenler veya öğrenciler artık hedefleri, görevleri kısa ve net olarak almak, bu hedeflere ulaştıklarında veya görevleri tamamladıklarında ne gibi ödüller, başarılar, rozetler kazanacaklarını bilmek ve bunu cep telefonlarında, bilgisayarlarında takip etmek istiyorlar. Eğitimde teknoloji destekli oyunlaştırma yaklaşımı farkında olmadan öğrenme hususundaki en önemli adım olarak kabul edilmelidir.

Dönemin, yaşın, beklentileri değiştikçe güncel teknolojileri kullanarak öğrenenlerin ilgisini çekecek, motivasyonunu artıracak, yenilikçiliği keşfetmek, en doğruyu bulmak ve uygulamak gerekiyor.

BTIE 2023 KAPANIŞ OTURUMU

Oturum Yöneticisi:

Dr Aydın KOLAT, TBD Onur Kurulu Üyesi

Oturum Katılımcıları:

Dr Zehra SAYIN, MEB YEĞİTEK İçerik Geliştirme ve Yönetimi Daire Başkanı
Doç Dr Meltem ERYILMAZ, TBD YK Üyesi ve CEPIS YK Üyesi

Melike Nur KÖROĞLU, TBD Genç Başkanı Doç Dr Meltem Eryılmaz,

BTIE'nin ilk gününde gerçekleştirilen "EĞİTİM 50" panelinde konuşulanları özetlemiş ve CEPIS'in bu yıl gerçekleştirdiği ve yapmayı planladığı etkinlikler hakkında bilgi vermiştir

Sunumda ana başlıklarda aşağıdaki konular tartışılmıştır:

- Yapay Zekâ teknolojisinin eğitimde kullanımı,
- Geleceğin meslekleri,
- Eğitimde ChatGPT kullanımı,
- Engellilerin eğitimi,
- Eğitim 50'da yapılacaklar,
- Eğitimde VR, AR ve MR kullanımı

Melike Nur Köroğlu,

BTIE ilk gününde gerçekleştirilen Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileriyle yapılan "Gençler Tartışıyor" ve TBD Genç'in katılımlarıyla gerçekleşen "Gençlerin Eğitimden Beklentileri: Gelenekselden Dijitale Yolculuk" panellerinde konuşulanları özetlemiştir

Sunumda ana başlıklarda aşağıdaki konular tartışılmıştır:

- Teknoloji kullanımında bazı öğretmenlerin öğrencilerden daha az deneyimli olmalarının olumsuz katkıları olduğu,
- Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin eski saygınlığına kavuşturulması gerekliliği ve bu konuda son yıllarda yaşanan olumlu gelişmeler,
- Okullarda öncelikle öğrenmeyi öğretilmesinin önemi,
- Eğitimde ölçme değerlendirme önemi,
- Gençleri bilmek ve tanımanın önemi,
- Kişiselleştirilmiş eğitimin önemi

Dr Zehra SAYIN,

MEB YEĞİTEK'te içerik geliştirme ile ilgili gelişmeleri anlatmış ve teknolojinin eğitimde kullanımıyla ilgili konular tartışılmıştır

Sunumda ana başlıklarda aşağıdaki konular tartışılmıştır:

- Mobil öğrenmenin teknik ve eğitsel boyutları,
- Teknoloji ile her mesleğin değiştiği ve eğitimin bunu desteklemesinin gerekliliği,
- BT eğitiminin ayrıca değerlendirilmesinin önemi,
- Herkese BT eğitiminin yaygın olarak verilmesinin önemi,
- Bilişim okuryazarlığının her meslek için önemli olduğu,
- Yapay Zekâ ve diğer teknolojilerin eğitimde kullanımı,
- Ülkemizde yaklaşık 20 milyon öğrenci, 1 milyon 200 bin öğretmen ve 40 bin okul olduğu düşünülünce alınacak kararların etki alanının çok geniş olacağı

Sonuç olarak

Bu oturumda konuşulanlar Dr Aydın Kolat tarafından aşağıdaki şekilde özetlenerek oturum kapatılmıştır:

- BTIE etkinliğinde teknolojinin eğitimde nasıl kullanılması gerektiği bir taraftan tartışılırken diğer tarafta da özellikle BT eğitiminin de bu teknolojilerin kullanımını da içerecek şekilde yapılmasının önemi,
- Öğretmenlerin eğitiminin önemli olduğu, hem mesleki konularda hem de teknoloji kullanımı konularında deneyimlerinin olmasının eğitim kalitesine olumlu katkı vereceği,
- Bilişim okuryazarlığının tüm mesleklerde geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasının önemi,
- Hayat boyu öğrenmenin önemi,
- Eğitim sistemimizin değişime ayak uyduracak şekilde

esnek olmasının gerekliliği,

- Veriye dayalı karar verme ve ölçme değerlendirme yapısının kurulması ve geliştirilmesi gerekliliği,
- Teknolojilerdeki hızlı değişimin mesleklere hızlıca aktarılabilmesi için öğrencilere öncelikle öğrenmeyi öğrenmesi becerisi kazandırılmasının önemi,
- Eğitimde bireysel farklılıkların ön plana çıkarılması,
- Karar vericilerin önce ülkemizin mevcut gerçekleri ve gereksinimlerini bilmesi ve küresel gelişmeler doğrultusunda ulusal eğitim politikalarımızı belirlemelerinin önemi,
- Eğitimde YZ kullanımında etik kurallara uymanın gerekliliği,
- Engellilerin eğitiminde teknoloji kullanımının çok önemli olduğu,
- Sosyo kültürel yapımızın eğitime olan etkileri, tartışılmıştır

Türkiye Bilişim Derneği Genç Ankara 2 Geleneksel Kış Kampı Kişisel Gelişim Zirvesi

Giriş

Türkiye Bilişim Derneği Genç Ankara çalışma grubu olarak 6-7 Mayıs 2023 tarihlerinde geleneksel kış kampımızın 2sini gerçekleştirdik Kış kampımız, gençlerin gerek iş hayatında gerek sosyal yaşamında ihtiyaç duyabilecekleri kişisel gelişim üzerine bazı konular hakkında aydınlatmak amacıyla gerçekleşti "100 Yıl Çankaya Evi"nde gerçekleşen etkinliğimize farklı yaş gruplarından gençler katılım sağladı

Amaç ve Hedefler

Gerçekleştirmiş olduğumuz geleneksel "2 Kış Kampı"mızın amaçları, gençlere bilişim dışında iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları kişisel gelişim becerilerini kazandırmaktı Alanında uzman konuşmacılarının olduğu kampımızda, bu becerileri bir ders usulü değil bir sohbet tarzında kazandırmak istedik Zaman yönetimi ile birçok insanın iş hayatında çoğu zaman zor durumda kaldığı zamanı doğru değerlendirememesi sorunuyla başa çıkmanın nasıl mümkün olabileceğini tartıştık Stres yönetimi ve problem çözme ile stresin nelerden kaynaklandığını ve bununla nasıl başa çıkılabileceğini uzman yardımıyla tartıştık İş modeli oluşturma ile aslında iş hayatında gençlerin belli bir beceri alt yapısını yine bir uzman desteği ile oluşturmayı hedefledik Tartıştık, örnekler sunduk, değerlendirdik İletişim becerileri ile sadece iş hayatını kolaylaştıracak değil gençlerin hayatlarının her alanında ihtiyaçları olabilecek temel kişisel gelişim becerisini kazandırmayı istedik Tüm bunları etkinliğimizin ilk günü gerçekleştirdik Etkinliğimizin ikinci günü Kalite Yönetim Sistemleri, LinkedIn kullanımı/CV hazırlama ile iş hayatına nasıl atılabilecekleri ve nasıl başarılı olabileceklerine

dair uzmanlar yardımıyla bilgilencmelerini hedefledik En son olarak Case Study oturumu bir yarışma düzenledik Bu yarışmada gençlerin girişimcilik üzerine belli başlı kişisel beceriler kazanmasını amaçladık Grup olarak düzenlediğimiz yarışmada gençlerin insanlarla bir araya gelerek nasıl sağlıklı projeler çıkartabileceklerini anlamalarını sağladık Uzman yardımıyla dönütler olarak eksik

ve yanlış noktalarını gidermelerini hedefledik Yarışma tadında düzenlediğimiz son oturumda girişimcilikteki rekabet konusunda aydınlatmayı eğlenceli bir şekilde sağlamak istedik

Kişisel gelişim en az meslek bilgisi kadar önemli bir konu Bu nedenle gençlerin bu konuda erken yaşta aydınlanmaları, iş hayatlarında onlara büyük artıları olacaktır Bu önemli konuyu ele alarak kış kampımızı bilişimden biraz uzakta tutarak ilerlettik Hedefimiz sadece teknik bilgiyle donatılmış gençlerin sektöre girdiklerinde kişisel gelişim konusundaki eksiklikler/yanlışlar nedeniyle zor durumda kalmamaları için onlara gönüllü olarak destek sunmaktı Aynı süreç içerisinde bizlerin de bu konuda fayda sağlamamızdı

Proje Süreci

Kış kampını hazırlama aşamasında ekip olarak yoğun bir şekilde çalışmalar yaptık Hafta hafta toplantılar yaptık, raporlar tuttuk görev dağılımları ile sağlıklı bir ekip çalışması sürdürmeye çalıştık İlk olarak ortak bir şekilde konuları belirledik Sonrasında yavaş yavaş kış kampımızı konulara göre şekillendirmeye başladık Süreçte bazen zorlandık bazen de bizlere destek verenler sayesinde kolayca çalışmalar sürdürebildik Ekip olarak gönüllülük esasına

dayalı değerli bir projeyi grupça oluşturmanın ve yönetmenin tecrübesini edindik Zaman yönetimi, stres yönetimi ve problem çözme, iletişim becerileri gibi kişisel gelişim becerileri süreç içerisinde bizler için de ne kadar önemli olduğunu ortaya koymuştu

Sonuçlar

Geleneksel "Kış Kampı Kişisel Gelişim Zirvesi" hem projeyi oluşturan grup için hem de projemize katılan gençler için farklı bir etki bıraktı Mesleki yeterlilik için harcadığımız zamanı kişisel gelişim için çok fazla harcamamaktayız Bu nedenle iş hayatımızda, sosyal hayatımızda bunun eksikliğini hissederiz Biz etkinliğimizde, bu önemli eksiklikleri ele alarak etkinliğimize katılan gençlere fayda sağlamak istedik Sonucunda da aldığımız dönütler doğrultusunda da bunu sağladığımızı gördük Aynı zamanda motivasyonların artması etkinliğin çıktılarından biriydi Yarışma düzenleyerek, uzman katılımcıları ağırlayarak katılımcıların motivasyonunun artması değerli bir çıktıydı Gönüllü olarak böyle bir etkinliğe imza atmak, biz etkinlik düzenleyen ekibe de mutluluk veren bir durum oldu Kış kampı aslında umulduğundan farklı çıktılar da almış oldu

2. KIŞ KAMPI: KİŞİSEL GELİŞİM ZİRVESİ

A GRUBU

- İŞ MODELİ OLUŞTURMA**
MERVE TAŞYARAN
10.00-12.00
- ZAMAN YÖNETİMİ**
GÖKHAN ERZURUMLUOĞLU
10.00-12.00
- ZAMAN YÖNETİMİ**
GÖKHAN ERZURUMLUOĞLU
13.00-15.00
- İŞ MODELİ OLUŞTURMA**
LEVENT KILIÇ
13.00-15.00
- İLETİŞİM BECERİLERİ**
ÖZGÜR AKSUNA
15.30-17.30
- STRES YÖNETİMİ VE PROBLEM ÇÖZME**
DR. ELİFE DİMAÇ ALTUN
15.30-17.30

B GRUBU

- KALİTE YÖNETİM SİSTEMLERİ**
DİLEK ŞENKARAKAYA
10.00-12.00
- CV HAZIRLAMA VE LINKEDİN KULLANIMI**
SELİN TEPELİ
10.00-12.00
- CASE STUDY**
HARUN ÇETİN
13.00-17.30

TÜM GRUPLAR

6 MAYIS 2023 **100. YIL ÇANKAYA EVİ**

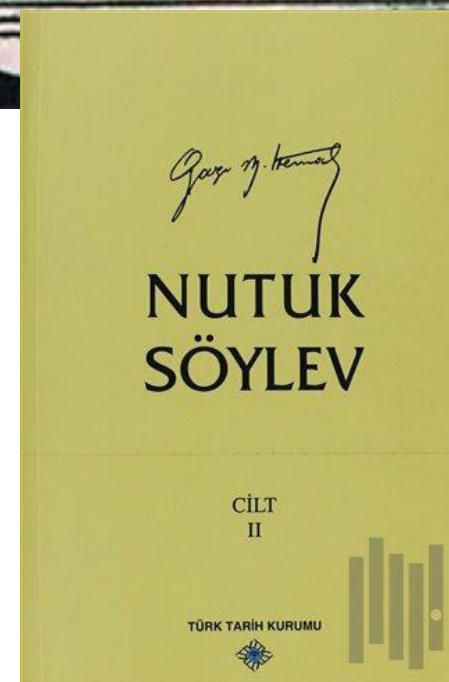
7 MAYIS 2023 **100. YIL ÇANKAYA EVİ**

Katılım kontesjan ile sınırlıdır.
Kayıt için: Kayit.tbdcenc.org.tr

DÖNÜM NOKTASI

Ateşin bulunması, tekerleğin icadı, yazının bulunması, yerçekimin keşfi, atomun parçalanması, elektrik, radyo, televizyon, bilgisayar gibi teknolojiler insanlık tarihindeki değişim ve dönüşümlerde önemli dönüm noktalarındandır Ülkelerin tarihinde de dönüm noktaları vardır Yurdumuzun parçalanıp işgal edildiği günlerin ardından başlayan Ulusal Kurtuluş Savaşı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu da Türk tarihinde önemli bir dönüm noktası olarak yerini almıştır

İnsanlık tarihindeki dönüm noktalarını saymakla bitmez Ancak, bizi biz yapan, bağımsız ve özgür bir millet olarak var olmamızı sağlayan Kurtuluş Savaşımız ve izleyen devrimler de dönüm noktaları içermektedir

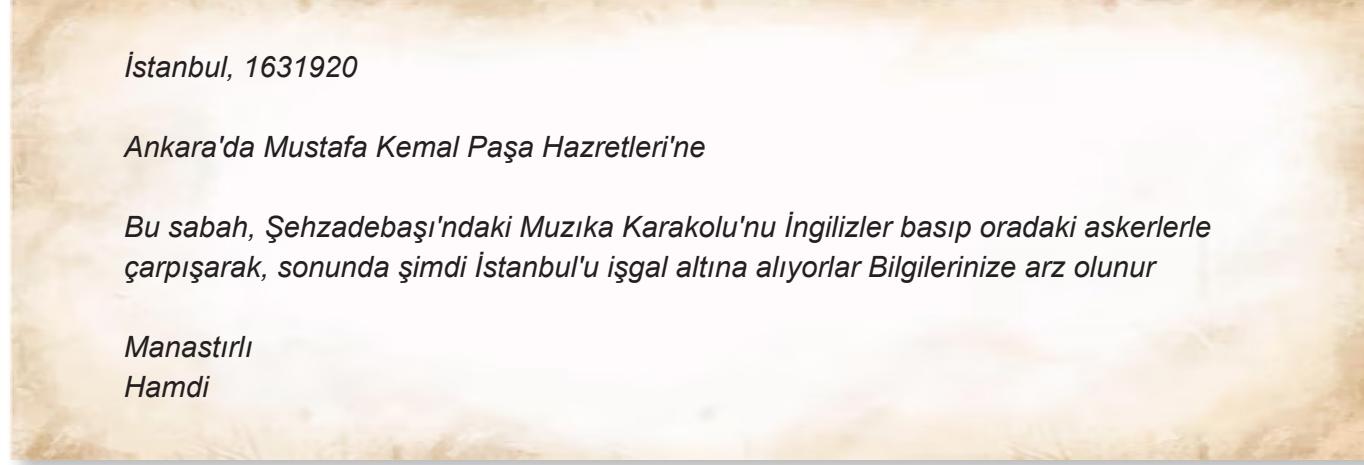
*“Yurdumuzun parçalanıp işgal edildiği günden başlayarak, Türk tarihinde bir dönüm noktası olan İstiklâl Savaşı’nı, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşunu ve inkılâpların yapılışını anlatan **Nutuk**, siyasi ve milli tarihimizin birinci elden, pek değerli bir kaynak eseridir Atatürk’ün kendi kaleminden çıkan bu eser, yine Atatürk tarafından, Cumhuriyet Halk Partisi’nin 15-20 Ekim 1927 tarihleri arasında Ankara’da toplanan İkinci Kurultay’ında 36,5 saat süren ve altı günde okunan tarihi bir hitabeye dayandığı için **Nutuk** adını almıştır”¹*

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi tarafından 2006 yılında yayımlanan **Nutuk** adlı eserin önsözü bu paragraf ile başlamaktadır Önsöz’de de belirtildiği üzere tarihimizde bir dönüm noktası olan **Kurtuluş Savaşımız** ve bugünlerde Yüzüncü Yılını Kutlamakta olduğumuz Cumhuriyetimizin kuruluş öyküsü **Nutuk** adlı bu eserde yer almaktadır

Kurtuluş Savaşımızın en önemli dönüm noktalarından biri, hiç kuşkusuz Anadolu ile olan iletişimin sağlanması olmuştur Dönemin koşulları gereğince en önemli haberleşme aracı olarak telgraf kullanılmaktaydı

1 - Kemal Atatürk NUTUK 1919-1927, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi, 2006

“Efendiler, 1920 senesi Martının 16'ncı günü öğleden önce, saat 1000'da makine başında şöyle bir telgraf geldi:

Ben bu telgrafın altına kurşun kalemle ‘ivedi olarak kolordulara benim imzamla M Kemal’ işaretini koyduktan sonra, telgrafı verenden açıklama istemeye başladım Manastırlı Hamdi Efendi birbiri ardınca bilgi vermeye devam etti” (agy sf 281)

“Bu vatansever ve cesur Ahmet Hamdi Bey olmasaydı, İstanbul felaketinden haber almak için, kim bilir ne kadar çok beklemek zorunda kalacaktık İstanbul'da bulunan nazır, milletvekili, komutan ve teşkilatımızdan bir kimsenin çıkıp da bize vaktinde haber vermeyi düşünmemiş olduğu anlaşılıyor Demek ki hepsini heyecan ve korku bürümüştü Bir ucu Ankara'da bulunan telin İstanbul'da bulunan ucuna yanaşamayacak kadar şaşkın bir duruma gelmiş olduklarına hükmetmek, bilmem ki doğru olur mu? Telgraf memuru Hamdi Efendi, daha sonra Ankara'ya gelerek karargâhımız telgraf memurluğunu yapmıştır Kendisine borçlu olduğum teşekkürü burada açıkça ifade etmeyi milli ve vatani görevlerimden sayarım” (agy sf 282)

Atatürk'ün bu takdiri, Ahmet Hamdi Bey'in Millî Mücadele'nin tarihi şahsiyetleri arasında anılmasını sağlamıştır

Manastırlı Telgrafçı Ahmet Hamdi, İsmet Paşa'nın Batı Cephesi Komutanlığı'na atanmasından sonra onun yanında telgraf memuru olarak görev yaptı Bu görevi sırasında I ve II İnönü zaferlerini, top sesleri arasında karargâhtan Ankara'ya ulaştırdı

Cumhuriyetin ilanından sonra atandığı Akşehir'de iki yıl telgraf memuru olarak görev yaptı Akşehir'deki görevinin ardından Ankara Yenışehir Postanesi Müdürü olarak atandı Sağlık sorunları

nedeniyle bir süre tedavi gördükten sonra, kendi isteğiyle Konya İstasyonu'na birinci sınıf memur olarak atandı ve bu görevdeyken de emekli oldu

Soyadı kanunu çıktıktan sonra Mustafa Kemal Atatürk, 16 Mart günü gerçekleşen İstanbul'un işgali sırasında gösterdiği yararlılığın anısına Manastırlı Hamdi Bey'e, "Martonaltı" soyadını verdi ²

Telgrafçı Manastırlı Hamdi, İstanbul'un işgaline ilişkin aktarmış olduğu bilgilerle Millî Mücadele'nin dönüm noktalarından sayılan haberleşmenin önemini unutmamamızı sağlamıştır

Ulusal Kurtuluş Savaşını desteklemek amacıyla gazete çıkarılması yeterli değildi “Millî Mücadele” davasını yurda ve dünyaya duyurmak, Anadolu halkına Ulusal Savaş konusunda doğru ve düzenli bilgiler vermek ve Türk ulusunun özgürlük savaşını dünya kamuoyuna duyurmak ve tanıtabilmek gerekiyordu

Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) açılmadan 17 gün önce 6 Nisan 1920'de kurulan Anadolu Ajansı, TBMM'nin çıkardığı ilk yasaları duyurdu; Millî Mücadele'nin ve Kurtuluş Savaşı'nın her aşamasına, Cumhuriyet devrimlerine tanıklık etti

İstanbul'un 16 Mart 1920'de resmen işgali ve *Meclis-i Mebusan*'ın kapanması üzerine Mustafa Kemal Paşa, Ankara'da toplanacak Meclis için seçim yapılmasını illere bildirdi Artık İstanbul'da kalınamayacağını gören bazı aydınlar da bir süredir Millî Mücadele'ye katılmanın yollarını aramaktaydı Bu gelişme, Anadolu Ajansı'nın kuruluşunu da sağlayacaktı

Ankara'ya doğru yola çıkan iki ayrı kafilede yer alan gazeteci Yunus Nadi (Abalıoğlu) ile gazeteci yazar Halide Edip (Adivar), 31 Mart'ta Geyve'de buluştular Tren istasyonundaki mola sırasında Ankara'ya gider gitmez ilk iş olarak "bir ajans teşkilatı" kurulmasının gerekliliğini görüştüler Ajansın adını konuşurlarken; "Türk," "Ankara," "Anadolu" seçenekleri arasından "Anadolu Ajansı" isminde karar kıldılar

Mustafa Kemal Paşa'nın karargâhı "Ziraat Mektebi"nde (şimdi Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü) Anadolu Ajansı'nın kurulması gündeme getirildi ve 6 Nisan 1920'de Anadolu Ajansı'nın kuruluşu gerçekleştirildi ³

Anadolu Ajansı'nın kuruluşu da Kurtuluş Savaşımızdaki önemli dönüm noktaları arasında yerini almıştır Türk tarihindeki dönüm noktalarından en önemlisi ise 29 Ekim 1923 günü ilan edilen Cumhuriyetimiz; Türkiye Cumhuriyeti olmuştur

Yüzüncü yılını kutladığımız Cumhuriyetimizin sonsuza kadar daha güçlü olarak varlığını sürdürmesi için dün haberleşmenin olduğu gibi, bugün haberleşmenin yanı sıra bilişimin de önemli olduğu zamanlardayız Her zaman yaşamla özdeşleştirdiğimiz “İnternet” başta olmak üzere yeni iletişim ortamları özgürlüğün, bağımsızlığın simgesi olarak tarihteki dönüm noktaları arasında yer almayı sürdürecektir

Türkiye Cumhuriyeti'nin Yüzüncü Yılı Kutlu Olsun!

Yaşasın Cumhuriyet!

İ İlker Tabak
16102023, Ankara

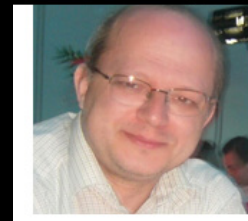
2 - https://tr.wikipedia.org/wiki/Ahmet_Hamdi_Martonaltı
3 - <https://www.aacomtr.tr/p/tarihce>

ANILARDA YAŞAYANLAR

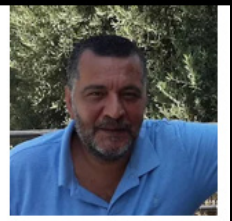
Yakın zamanda aramızdan ayrılan değerli bilişimci dostlarımızı rahmet, özlem ve saygıyla anıyorum Mekanları cennet olsun Sevenlerine ve bilişim dünyasına sabırlar dilerim...

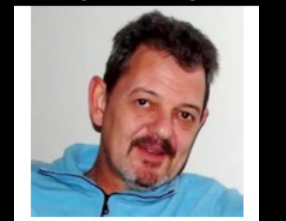
Ferudun KESKİNKILIÇ
(14.08.2023)

Ahmet Emin ASLAN
(26.08.2023)

Merih IŞIN
(12.08.2023)

Knowledge: Özbilgi

Eski Terim İçin Yeni Bir Öneri...

TDK terim sözlüklerine baktığınızda bilgi teriminin İngilizce karşılığının hem "information" hem de "knowledge" olarak belirtildiğini görürsünüz Bu durum bize "information" ve "knowledge" terimlerinin aynı anlama geldiği söylüyor Oysa bu iki terim İngilizcede farklı anlamlara sahip Bununla birlikte başka dillerde de terimlerin anlamı konusunda tam bir uzlaşma yok İki terimi aynı anlamda da, farklı anlamda da kullanan var (1)

İngilizce-Türkçe terim sözlüklerinde "information" için malumat; "knowledge" için de tecrübe, ilim, kanaat, irfan, anlama ve vukuf gibi karşılıklar var Bu sözlüklerde "information" ve "knowledge" terimleri birbirinin karşılığı olarak da yer alıyor İki farklı terimin aynı anlamda kullanılmasının bir kavram karışıklığına yol açıyor Bu karışıklığı önlemek için "knowledge" terimine Türkçe bir karşılık türetmekte yarar var

Türkiye Bilişim Derneği, Bilişim Terimleri Sözlüğü'nü hazırlarken bu konu Bilişimde Özenli Türkçe Çalışma Topluluğunun gündemine geldi (2) Topluluk olarak, bu kavram karışıklığına bir son vermek istedik ve "knowledge" sözcüğüne karşılık olarak "özbilgi" sözcüğünü önerdik Bu öneriyi yaparken terimlerin anlamını gözden geçirdik, sözlükleri karıştırdık ve terim türetme ilkelerimizden yararlandık Aşağıda kısaca bu adımları belirttim

Terimlerin Anlamı

Veri (data), belirli bir zaman içinde bir amaç için toplanan; anlamı olmayan sayı, metin, gözlem, simge ya da resim gibi istatistiksel değerlerdir Bilişimde veri, çözümlemesi yapılacak olan kayıtlardır

Bilgi (information), verilerin yorumlanması, toplanması, sınıflandırılması ve özetlenmesi ve düzenlenmesidir Bilgi, "kim, ne, nerede, kaç, ne zaman" gibi soruların yanıtlarını içerir, karar vermek, sorun çözmek, öğrenmek ve anlamlı hâle getirmek gibi amaçlar için kullanılır

Bilgi (knowledge), insan ya da yapay zekâ beyninde "information" anlamındaki bilginin işlenmesi, yorumlanması, içerik kazandırılması, yaratılması ya da kullanılmasıyla ilgilidir (3) (Özgün

tanımda, "yapay zekâ" yok Ancak konu, her ne kadar tartışmaya açıksa da, o da bir beyin olarak bu tanıma girmeyi hak ediyor, diye düşünüyorum) Bilgi (knowledge) oluşurken bilme, anlama, sezme ve bilgiyi (information) özgün bir şekilde kullanma becerileri devreye girer Bilgi (knowledge), neden sorusunun yanıtını verir Tahminde bulunmamıza ve neden sonuç ilişkileri kurmamıza olanak tanır Kısaca veri süzülüp olduğunda ve işlendiğinde "information" anlamındaki bilgi oluşur, bu bilgi deneyimle harmanlandığında da "knowledge" anlamındaki bilgi oluşur

Bir e-ticaret sitesinde müşteri siparişleriyle ilgili toplanan verileri düşünelim Bu veriler, müşteri adı, ürün stok numarası, sipariş tarihi ve satılan ürün miktarları olsun Ham bilgi de denilen bu verilerin kendi başlarına bir anlamı yoktur E-ticaret web sitesindeki veriler işlendiğinde bilgiye (information) dönüşür Bunun sonucunda, hangi ürünlerin en çok satıldığı, hangi müşterilerin en sık alışveriş yaptığı gibi bilgiler (information) elde edilir Bu bilgiler, e-ticaret firmasının sahibinin işini yürütmesi için gereken kararları almasına yardımcı olur

Bu firmanın sahibi, yıllar içinde müşterilerin satın alma alışkanlıklarını, pazardaki eğilimleri öğrenmişse ve deneyim kazanmışsa artık bilgi (knowledge) sahibidir Sonuç olarak firma sahibi kendi işiyle ilgili "öz" bir bilgiye ulaşmıştır İşte bu, "özbilgi"dir

Sözlük İncelemeleri

İngilizce etimolojik sözlükte (4) "knowledge" teriminin, 14 yüzyıldan sonra "bilme, anlama kapasitesi; aşinalık, farkındalık, haber, bildirim, bilgi; öğrenme; organize gerçekler veya öğretiler bütünü gibi" anlamlar kazandığı belirtiliyor

Benzer anlamlar bizdeki basılı İngilizce-Türkçe terim sözlüklerinde de var (5) Cambridge İngilizce-Türkçe sözlükte (6) “knowledge” teriminin karşılığı “bilme, haberdar olma, bilgi, malumat” olarak veriliyor Diğer bazı sözlüklerde “bilgi birikimi” ve “bilgi dağarcığı” da yer alıyor İnternette ve basılı Türk lehçe sözlüklerine baktığımızda (7), (8), (9), (10), (11) “knowledge” sözcüğüne genellikle “bilim, malumat ya da bilgi” denmiş (Azerbaycan Türkçesinde “bilik” hem bilgi, hem de okuma ve deneyim kazanma sonucunda elde edilen bilgi anlamında Tatar Türkçesinde “belem” hem bilgi, hem de knowledge anlamında)

Özbilgi

Bilişimde Özenli Türkçe Çalışma Topluluğu, “knowledge” terimine karşılık ararken öncelikle topluluğun sözcük türetme ilkelerinden yararlandı (12) Daha sonra yapılan önerilerden en çok “özbilgi” terimi beğeni kazandı Terimin akılda kalıcı, anlaşılır ve ses uyumuna uygun olması bu beğenin nedeniydi Ayrıca terimin özdeyiş, özgeçmiş, özyönetim, özyaşamöyküsü gibi daha önceden türetilmiş ve benimsenmiş sözcüklere yapısal olarak benzemesi de beğeni artırdı Özbilgiye belleklere kazınan, uzun bir yaşam diliyorum...

Yararlanılan Kaynaklar

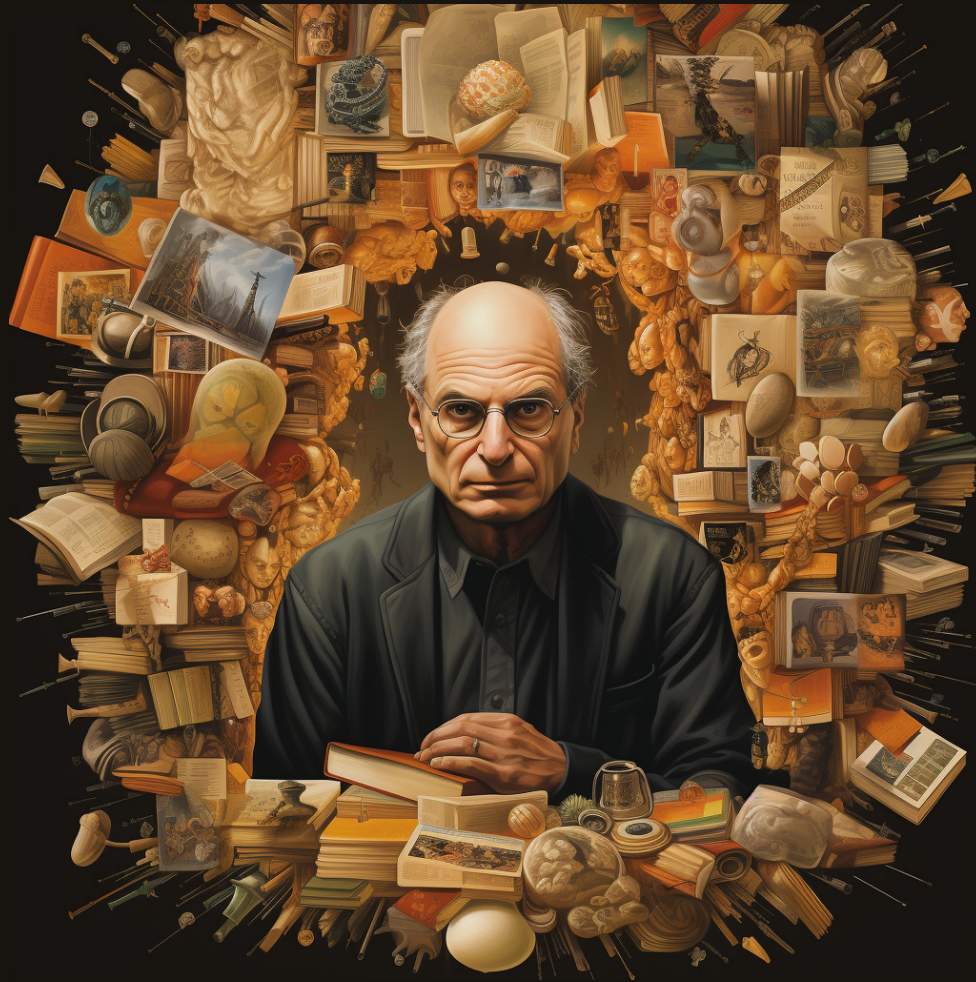
- (1) TDK Türkçe Sözlük-İnternet
- (2) Enformasyon Ve Bilgi Kavramları Bağlamında Enformasyon Yönetimi Ve Bilgi Yönetimi, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi 49, 1 (2009) 95-118, Malik YILMAZ <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2153338>
- (3) <https://bilisimdeozenliturkce.org.tr/>
- (4) <https://www.wetymonline.com/search?q=knowledge>
- (5) <https://bilisimdeozenliturkce.org.tr/tr-bilisim-sozlukleri/>
- (6) <https://dictionarycambridge.org/tr/s%C3%B6zl%C3%BCk/ingilizce-t%C3%BCrk%C3%A7e/knowledge>,
- (7) Sergey Shakhmyev'in Hippocrene Concise Oictionary (Tatar - English/ English-Tatar) Sözlüğü
- (8) Türkmençe-Türkçe Sözlük, Hazırlayanlar; Talat Tekin Mehmet Ölmez, Emine Ceylan, Zuhale Ölmez, Süer Eker, Simurg Kitapçılık, 1995
- (9) <https://turuz.com/book/title/Tatarca+Turkce+Sozluk-238s>
- (10) Kazak Türkçesi Sözlüğü, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı 8, Tercüme, Hasan Oraltay, DoçDr Nuri Yüce, Saadet Pınar, 1984
- (11) <https://bilisimdeozenliturkce.org.tr/ilkeler2/>
- (12) <https://bilisimdeozenliturkce.org.tr/onerilen-tum-terimler-ingilizce-turkce/>
- (13) <https://chatopenaicom/>

Hızlı ve Yavaş Düşünme

Daniel Kahneman

(Thinking Fast and Slow)

2011 yılında basılan ve uluslararası en çok satanlar arasına giren bu kitap, Filiz Deniztekin ve Osman Ç Deniztekin tarafından Türkçe'ye çevrilerek 2015 yılında da Varlık Yayınları tarafından basılmış...

Daniel Kahneman bir psikolog, ama ilginç olan ekonomi alanında Nobel Ödülü sahibi olması...

2011'de "Foreign Policy" dergisi tarafından en iyi küresel düşünürler listesinde yer alırken, 2015 yılında da "The Economist" tarafından yayınlanan "Dünyanın En Etkili Ekonomistleri" listesinde yedinci sırada yer aldı...

Ben bu kitabı 121212 tarihinde almış, ancak 2 yıl boyunca birkaç başarısız girişimden sonra sonunda okumayı başarmıştım. Böyle bir durumda daha önce sadece Oğuz Atay'ın "Tutunamayanlar"ında başıma gelmişti. Ne var ki her iki kitaptan da çok keyif aldığımı da belirtmeliyim...

Mehmet Ali İnceefe

TBD İcra Kurulu
Başkan Yardımcısı

Kitap hakkındaki zor okumanın yanısıra bir diğer düşüncem ise, kitabın sıradan okuyucu ve uzmanlar için iki versiyon olarak hazırlanmış olsaydı, sıradan okuyucular için biraz daha kolay okunabilir ve daha kolay anlaşılabilir olabileceğidir...

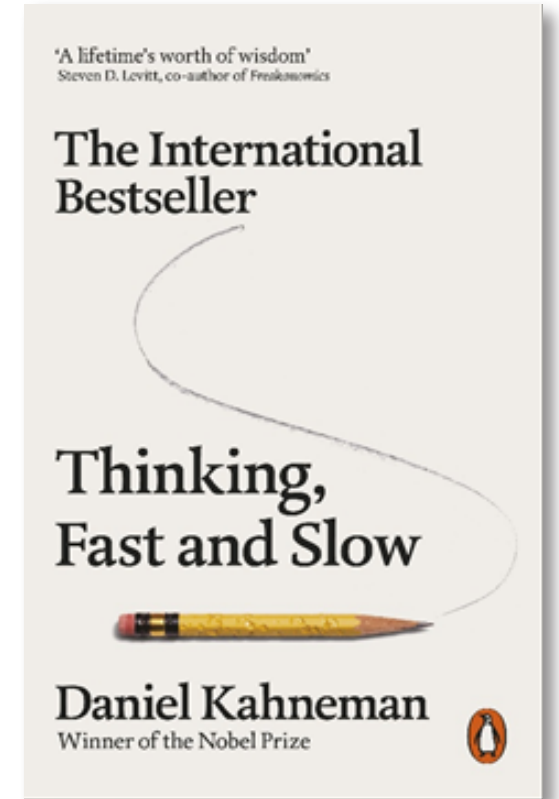
Nitekim, yazarın kendisi de "Halk ve Uzmanlar" altbaşlıklı bölümde değişik bir bağlamda ele alsada bu farkı değerlendirmiş

Yazar bölüm sonlarında, o bölümde anlattığı kavramlar üzerine açıklayıcı örnek cümleler kurmuş. Böylelikle daha sıradan örneklerle söz konusu kavramların daha iyi anlaşılmasına çabalamış...

Bu kitabı Nobel ödüllü bir bilim adamının psikoloji alanında geliştirdiği tez ve önermeleri anlatan bir kitap olarak görmek ciddi bir yanılgı ve haksızlık olacaktır. Daniel Kahneman aynı zamanda anılarını, deneyimlerini ve yer aldığı kurumların süreçlerini de oldukça ayrıntılı ve çarpıcı biçimde anlatmaktadır. Örneğin, İsrail silahlı kuvvetlerinin bilim ve bilim adamları ile olan ilişkilerini, İsrail Eğitim Bakanlığı'nın müfredat geliştirme süreçleri gibi bugün sonuçlarını görmeye başladığımız ve daha sağlıklı biçimde değerlendirebileceğimiz bir dizi uzun soluklu karar ve eylemlerini de yazarın yorumları ile birlikte öğrenme fırsatını buluyoruz.

Kahneman kitap için, "son yıllardaki psikolojik keşiflerle şekillenen mevcut muhakeme ve karar verme anlayışımı sunuyor" demektedir. Sayıların sezgilerden daha gerçekçi olduğunu söyleyerek;

İnsanlar iyi sezgisel istatistikçiler midir? İnsanların iyi sezgisel dilbilgisi uzmanları olduklarını zaten biliyoruz: Dört yaşındaki bir çocuk, bu tür kuralların var olduğuna dair hiçbir fikri olmamasına rağmen, konuşurken dilbilgisi

kurallarına zahmetsizce uyar İnsanlar istatistiğin temel ilkeleri konusunda da benzer bir sezgisel duygulara sahip midir?

sorusu ile yola çıktıklarını belirtmektedir

Amos Trvesky ile birlikte 1974 yılında yazdıkları "Belirsizlik Altında Karar: Sezgisel Yöntemler ve Önyargılar" makalenin ardından bu konuda yaptıkları araştırma ABD Savunma Bakanlığı'nın İleri Derecede Araştırma Projeleri Dairesi (Advanced Research Projects Agency) tarafından desteklemiştir.

Kitabın bölümlerine verilen başlıklar, kapsamının genişliğini ve çarpıcılığını açık göstermektedir; *İki Sistem, Sezgiler ve Önyargılar, Aşırı Özgüven, Seçimler ve İki Benlik...*

Kahneman, kitapta yer alan düşünce ve önermelerini daha önce Keith Stanovich ve Richard West isimli psikologlar tarafından zihindeki iki sistem için önerilen Sistem-1 ve Sistem-2 terimlerine dayandırdığını belirtmektedir;

Sistem-1, çok az çaba ile veya hiç çaba harcamadan ve gönüllü kontrol duygusu olmadan otomatik ve hızlı bir şekilde çalışır

Sistem-2, karmaşık hesaplamalar da dahil olmak üzere, çaba gerektiren zihinsel faaliyetlere dikkat odaklanır Sistem-2'nin işlemleri çoğu zaman özneyle eylemlilik, seçim ve yoğunlaşma deneyimiyle ilişkilidir

Hızlı ve az kanıtla çalışan Sistem-1, “öznel güven”e yani özgüvene dayanmakta, zayıf kanıtlarla bile

“çok iyi bir hikaye oluşturabilmektedir” ve bu nedenle de “inançlarımıza duyduğumuz güven mantıksız - ve aynı zamanda esastır”

Örneğin finans piyasalarında toplanmış veriler ve kanıtlar, “fon yöneticilerinin büyük bir çoğunluğu için

hisse senedi seçimi, poker oynamaktan çok zar atmaya benzediğini” ve “tipik olarak, her üç yatırım fonundan en az ikisi, herhangi bir yılda genel piyasanın altında performans gösterdiğini” ortaya koymaktadır Öyle ki “**yüksek verimli pazarlarda, eğitilmiş tahminler kör tahminlerden daha doğru değildir**”

Bir dizi “yanılgı” tanımının yapıldığı kitapta, bunlardan birisi de “uzman yanılgısı” olarak adlandırılmaktadır Bu konudaki bir araştırma, uzmanların “*üç potansiyel sonucun her birine eşit olasılıklar atamış olsalardı, yapacakları tahminden daha iyi performans sergileyeceğini*” göstermiştir Bu yıkıcı sayılacak sonuçlara göre kendi

alanlarında çok iyi olarak değerlendirilen uzmanlar, çok daha az bilen kişilerin yaptığı tahminlerden çok az daha iyi tahminlerde bulunmuşlardır

Kahneman burada sorunun, “*tek bir beceri olmayıp, bir beceriler topluluğu*” olan -ve bu nedenle de bazı alanlarda son derece yetkin iken bazı alanlarda da nispeten acemi olunan- uzmanlıktan çok dünyanın karmaşıklığından kaynaklandığını ileri sürmektedir Çünkü “*dünya öngörülemez olduğu için tahmin hatalarının kaçınılmaz olduğudur*” Diğer bir sorun da “*yüksek özne güvenin doğruluğun bir göstergesi olarak güvenilmemesi gerektiğidir (düşük güven daha bilgilendirici olabilir)*”

Yazara göre “*sezgisel yanıtlar rastgele değildir ve genellikle kabaca doğrudur*” Ancak “*kimi zaman da oldukça yanıltırlar*” İşte bu noktada sezgiler ile formüllerin/algoritmaların çatışması gündeme gelmektedir;

Araştırma şaşırtıcı bir sonuç ortaya koyuyor: tahmin doğruluğunu en üst düzeye çıkarmak için, özellikle düşük geçerlilik ortamlarında nihai kararlar formüllere bırakılmalıdır

Aksi halde, sezgilere

aşırı güven bilgi kaynakları yerine kişisel izlenimleri öne çıkartmaya başlayacaktır Yazar böylelikle “*sezginin görünen büyüünün günlük hafıza deneyimine indirgeneceğini*” ifade ediyor Nitekim, “*doğru ya da yanlış, insanlar bir deneyimi tekrarlayıp tekrarlamamaya karar verirken anılarına göre seçim yaparlar*”

Yazar, deneyim ve yanılgıları kapsamında da örneklediği aşırı özgüven konusunun “*ayrıca, iyimser aşırı güveni besleyen geleceği tahmin etme yeteneğimizi abartma eğiliminden*” kaynaklandığını belirtmektedir Bu konuda verilen çarpıcı örnek ise “*sürücülerin %90'ının ortalamadan daha iyi olduklarına inandıkları*” gözlemdir Burada tuhaf

olanı ise “*ortalamayı hiç düşünmeden kendilerini ortalamayla karşılaştırmalarıdır*” Yani “*insanlar orta derecede iyi yaptıkları herhangi bir faaliyette göreceli konumları konusunda aşırı iyimser olma eğilimindedirler*”

Finans sektöründeki araştırmalar da farklı değil;

Duke Üniversitesi'ndeki profesörler, birkaç yıl boyunca, büyük şirketlerin baş finans görevlilerinin ertesi yıl Standard & Poor's endeksinin getirilerini tahmin ettiği bir anket yaptılar 11600 tahmin topladı ve doğruluklarını inceledi Sonuç açıldı: **büyük şirketlerin finans görevlilerinin borsanın kısa vadeli geleceği hakkında hiçbir fikri yoktu**; tahminleri ile gerçek değer arasındaki korelasyon sıfırdan biraz daha düşüktü! Piyasanın düşeceğini söylediklerinde, yükselme ihtimalinden biraz daha fazlaydı Bu bulgular şaşırtıcı değildir Gerçekten kötü haber şu ki, CFO'LAR tahminlerinin değersiz olduğunu bilmiyor gibi görünüyordular

Yazar “*Kendine aşırı güvenen iyimserlik eğitimle aşılabılır mı?*” diye soruyor ve yanıtı pek olumlu değil

Kitapta anlatılan bir diğer çok değerli deneyim de Kahneman'ın “*liselerde yargı ve karar verme sürecini öğretecek bir müfredatın*” konulması üzerine çabalarıdır Bu kapsamda anlatılanlar sadece konuya özgün olaylarla sınırlı kalmayıp, İsrail'deki müfredat geliştirme süreçleri hakkında bilgi vermektedir 2 yılda tamamlanması hedeflenen çalışmanın ekibinde yer alan müfredat geliştirme uzmanı ve İbrani Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin dekanı Seymour Fox'un müfredat geliştirme işlerinin 7-10 arasında zaman aldığı ve bu kurulun, diğer müfredat geliştirme kurullarından daha iyi olmadığı yönündeki görüşleri, 8 yıl alan çalışmanın sonunda şaşırtıcı bir doğruluk göstermiştir

Kahneman, Seymour Fox ile bu görüşmeleri yaptığı gün, söz konusu projeyi bırakması gerektiğini belirtmektedir Zira “*metnin teslim edilmesiyle birlikte Eğitim Bakanlığı'nda bu fikre duyulan ilk heyecan azalmış ve metin hiçbir*

zaman kullanılmamıştı” Yazar “*utanç verici*” olarak nitelendirdiği olayın, “*profesyonel yaşamının en öğretici deneyimlerinden biri olmaya devam*” ettiğini belirtmektedir;

Mantıksız azim dediğim üçüncü dersi kabul etmekte daha yavaşım: o gün projeyi bırakmayarak sergilediğimiz çılgınlık Bir seçimle karşı karşıya kaldığımızda girişimden vazgeçmek yerine rasyonellikten vazgeçtik

Ülkemizdeki 1-2 yılda bir değiştirilen eğitim sistemi ve müfredat çalışmaları göz önüne alındığında, Kahneman'ın anıları bu konuda da çok iyi bir referans oluşturmaktadır

Örneğin, ülkemizde Nisan 1962'de başlatılan Fen Lisesi projesi kapsamında PSSC (*Physical Science Study Committee*) Fizik ve PSSC İleri Seviye Konularının (*Advanced Topics*) yer aldığı yepyeni bir müfredat ile uygulamaya geçirilen eğitim sistemi kapsamında açılan Fen Lisesi, Ankara'daki Bahçelievler Deneme Lisesi ve ardından çok sayıda pilot lisede modern fen ve matematik programlarının uygulandığı bir dönem başlatılmıştı

Modern fen ve matematik programlarının uygulandığı pilot liselerden biri de Afyon Lisesi idi Bu eğitimin, özellikle de laboratuvarlarının keyfini benim de doyasıya çıkarttığım bu dönem, Eğitim ve Öğretim Yüksek Kurulu Başkanlığı'nın “*Lise ve dengi okullarda tek tip uygulanacak olan Fizik, Kimya, Biyoloji öğretim programları*” konulu ve 26Eylül1985 tarihli kararıyla sona erdirildi

40 yıl sonra 2023 yılı “**YKS'de 100271 aday sıfır çekti**” “**Sıfır**”... Nitekim Türkiye 2018 yılı PISA test sonuçlarının ölçüm yapılan üç alanda da (*Okuma, Fen ve Matematik*) “**İstatistiksel olarak OECD ortalamasının önemli ölçüde altında**” yer alması, böyle olacağını çok önceden ve açıkça göstermiştir

Ne var ki, bu tür olumsuzlukların varlığı veya var olanlarının giderek artması toplumlarda genel olarak ilgi çekmemektedir;

Örneğin Michael Jackson'ın ölümünden sonraki birkaç hafta boyunca başka bir konuda haber yapan bir televizyon kanalı bulmak neredeyse olanaksızdı Buna karşılık, **eğitim standartlarının düşmesi** veya **yaşamın son yılında tıbbi kaynaklara aşırı yatırım yapılması** gibi daha az drama yaratan **kritik ancak heyecan verici olmayan** konulara çok az yer veriliyor

Sadece eğitim alanında değil, diğer konularda toplumumuzda giderek artan duyarsızlık konusu da kitapta yer alan konulardan biri ve “duyarlılığı azaltma ilkesi” olarak adlandırılmış; “Zayıf bir ışığın açılması karanlık bir odada büyük bir etkiye sahiptir Parlak aydınlatılmış bir odada aynı ışık artışı tespit edilemez”

Keza “kayıptan kaçınma ilkesi” yani “kayıplara verilen yanıtın, karşılık gelen kazançlara verilen yanıttan daha güçlü” olması çeşitli örnekler ile anlatılmaktadır

Kahneman'a göre “odaklanma yanılsaması” ise, “insanların yaptığı hata, dikkatin seçilmiş anlara odaklanıp diğer zamanlarda olup bitenlerin ihmal edilmesidir” Çünkü “insan zihninin hikayelerle arası iyidir ancak zamanı işlemek için iyi tasarlanmış gibi görünmemektedir”

Kitapta bazı kavramların toplumdaki uzantıları da çarpıcı biçimde ele alınıp örneklendirilmektedir;

Yoksulların ihtiyaç duyduğu ve karşılayamayacağı mallar vardır, bu yüzden her zaman “kayıplar içindedirler”

Onların sorunu, tüm seçimlerinin kayıplar arasında olmasıdır Bir mal için harcanan para, bunun yerine satın alınabilecek başka bir malın kaybıdır Yoksullar için maliyetler kayıptır

Kayıplar maliyetlerden daha güçlü olumsuz duygular uyandırır Seçimler gerçekliğe bağlı değildir çünkü Sistem-1 gerçekliğe bağlı değildir

Karar süreçlerinin -özellikle de hızlı veya kritik kararların alınma süreçlerini- sıkıntılı ve baskıcı

niteliklerinden dolayı “mantıklı süreçlerin en çok ihtiyaç duyulduğu anda uygulanma olasılığını” düşürdüğü ve “sezgileri sorgulamak” zorunda bıraktığı, bunun ise artıracığı kuşkuların daha büyük sıkıntılara yol açabileceği uyarılarını yapmaktadır

Mantığın sesi, hatalı bir sezginin yüksek ve net sesinden çok daha zayıf olabilir ve büyük bir kararın baskısıyla karşı karşıya kaldığınızda hoş değildir

Akıcılık (rasyonellik) -makul olsun ya da olmasın- mantıksal tutarlılıktır

Kahneman “önyargılar”ın insan davranış ve kararlarında önemli bir yeri olduğunu vurgulamaktadır Ona göre “sezgisel yönteme güvenmek, tahminlerinde öngörülebilir önyargılara (sistemik hatalar) neden olmaktadır” Diğer taraftan da “önyargılardan her zaman kaçınılamaz, çünkü Sistem-2'nin hataya dair hiçbir ipucu olmayabilir”

Olası hatalara yönelik ipuçları mevcut olsa bile, hatalar yalnızca Sistem-2'nin gelişmiş izleme ve çaba gerektiren etkinliği ile önlenabilir Ancak Sistem-2 bazen meşgul ve çoğu zaman tembeldir

Gerçekten de insanların yorgun ve bitkin olduklarında reklamlar gibi boş ikna edici mesajlardan etkilenme olasılıklarının daha yüksek olduğuna dair kanıtlar var

Tüm bu tespitler, Kahneman'ın yazarları arasında yer aldığı ve 2020 yılında yayınlanan “Gürültü: İnsan Yargısında Bir Kusur” (Noise: A Flaw in Human Judgment) başlıklı kitabın işaretleri gibi görünmektedir

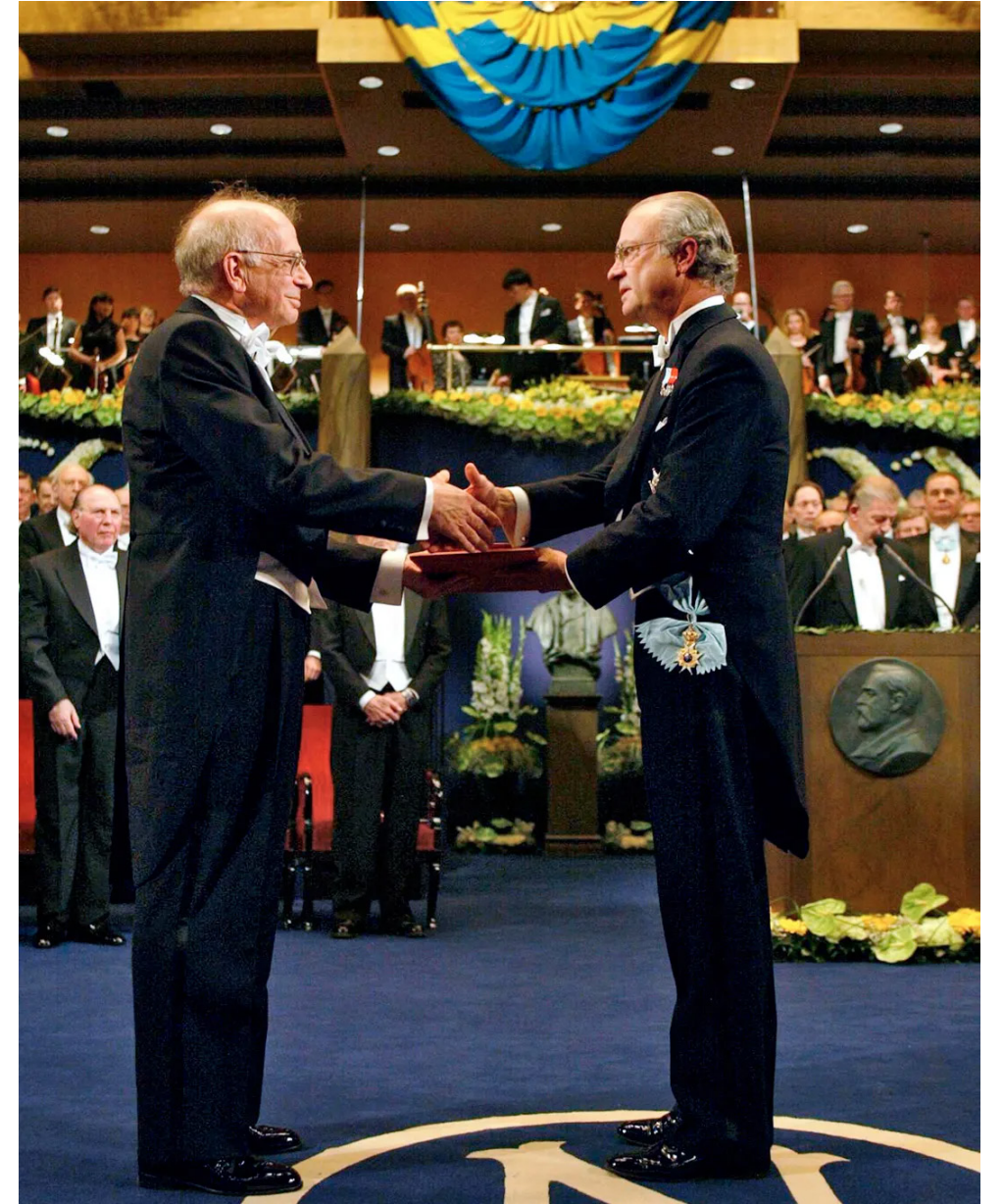
Yazar deneyim ve araştırmalarına dayanarak, “kurumlar hatalardan kaçınma konusunda bireylerden daha iyi” olduklarını çünkü “doğal olarak daha yavaş düşündüklerini ve düzenli süreçler uygulama gücüne sahip” olmanın zaman içerisinde bir dizi kural ve denetim mekanizmalarının geliştirildiğini sağladığını

belirtmektedir

Bu da bizlere kurumların, özellikle de kamu kurumlarının uzun dönemli deneyim, hata ve yanlışlardan esinlenerek geliştirmiş olduğu çoğu kural ve denetim mekanizmalarına biraz daha sağduyulu yaklaşılması konusunda önemli bir öneri ve uyarı gibi durmaktadır;

Hem kendimizin hem de hizmet ettiğimiz ve bize hizmet eden kurumların yargılarını ve kararlarını nasıl iyileştirebiliriz? Kısa yanıt, kayda değer bir çaba harcamadan çok az şeyin başarılabileceğidir

İnsanlar mantıksız olmasalar da daha doğru kararlar ve daha iyi kararlar almak için genellikle yardıma ihtiyaçları vardır ve bazı durumlarda politikalar ve kurumlar bu yardımı sağlayabilir Bu iddialar zararsız görünebilir, ancak aslında oldukça tartışmalıdır Önemli Chicago ekonomi okulu tarafından yorumlandığı gibi, insan rasyonalitesine olan inanç, insanları seçimlerine karşı korumanın gereksiz ve hatta ahlaksız olduğu bir ideolojiyle yakından bağlantılıdır; “Rasyonel insanlar özgür olmalı ve kendilerine bakmaktan sorumlu olmalıdırlar”

Bu kapsamlı ve karmaşık kitabı aşağıdaki gibi özetlemek yanlış olmayacaktır;

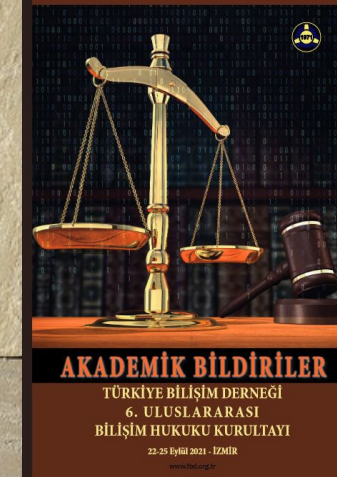
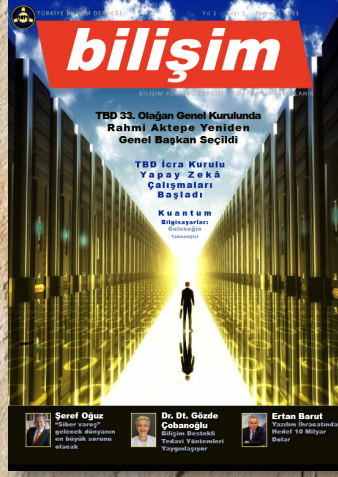
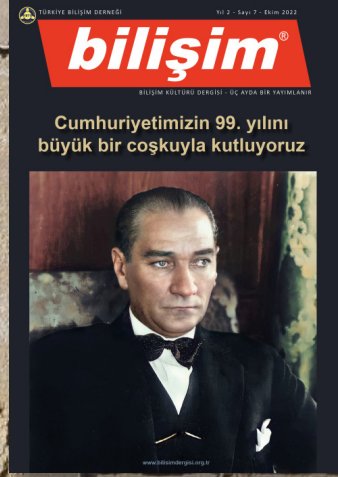
Sistem-1'den kaynaklanan hataları engellemenin yolu ilkesel olarak basittir: Bilişsel bir mayın tarlasında olduğunuzu gösteren işaretleri tanıyın, yavaşlayın ve Sistem-2'den destek isteyin...

Yayın Kurulundan

- Bilişim Kültürü Dergisi, Türkiye Bilişim Derneği (TBD)'nin bir yayınıdır
- Dergiye ilişkin çalışmalar, TBD Yönetim Kurulunca oluşturulmuş Yayın Kurulu tarafından, Yayın Kurulu Başkanı yönetiminde yürütülür
- Dergi, TBD Tüzüğünde belirtilen amaçlar doğrultusunda, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında belirtilen genel ilkeler çerçevesinde, çağdaş uygarlık çizgisinden sapmadan, toplumsal kalkınmaya ışık tutacak özgür düşünceleri yansıtacak şekilde yayın yapar
- Ana ilke olarak, Dergi; ülkemizde bilişim kültürünün yaygınlaştırılması ve bilişim toplumu yolunda gerekli bilincin yaratılmasına yönelik her türlü düşünceyi destekleyerek bu düşüncelerin kamuoyu ile paylaşılmasına olanak vermek üzere, bu konularda kaleme alınmış yazıları yayımlar
- Dergiye gönderilen yazılarda Türkçenin özenli kullanımı göz önünde bulundurulmalıdır; ayrıntılı bilgi aşağıdaki bağlantılarda bulunmaktadır
- <http://bilisimdeozenliturkceorgtr>
- <http://www.ozenliturkceorgtr>
- Bir yıl boyunca yayımlananlar arasından, Türkçe kullanımına özen gösteren en iyi yazının yazarına Bilişim Dergisi Yayın Kurulu'nun belirleyeceği "Özenli Türkçe" ödülü verilir
- Yazılarda dipnot ve kaynakçaların belirtilmesi gerekmektedir
- Yayımlanan yazıların her türlü sorumluluğu yazarına aittir
- Dergiye gönderilen yazıların yayınlanıp yayınlanmayacağına Yayın Kurulu karar verir
- Yayın Kurulu yazarlardan düzeltme isteyebilir
- Yayımlanan yazılar için telif ücreti ödenmez
- Dergi, Bilişim kültürü oluşumuna katkıda bulunacak yarışmalar düzenler (Ör Bilimkurgu Öykü Yarışması)
- Dergi, TBD Yönetim Kurulu'nun onayı ile Yayın Kurulu'nun belirleyeceği zamanlarda yayımlanır

Yaklaşan TBD Etkinlikleri

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

www.tbdergtr